

İNSANI ve DOĞASIYLA
MUHTEŞEM AFRİKA

A.Rüştü Hatipoğlu

Künye

İNSANI ve DOĞASIYLA
MUHTEŞEM AFRİKA

A.Rüştü Hatipoğlu

İçindekiler

Önsöz	8
Yola Çıkış	10
Tanzanya	12
Tanzanya’da Görülebilecek Yerler	15
Arusha – Tanzanya	21
Serengeti – Tanzanya	29
Manyara Gölü – Tanzanya	35
Cumhuriyet Gazetesi’nde çıkan yazım	44
Serengeti – Tanzanya	47
Büyük Beş	57
Ngorongoro	71
Nairobi – Kenya	81
Kenya	84
Kenya’da Görülebilecek Yerler	91
Nairobi – Kenya	98
Kampala – Uganda	108
Uganda	115
Uganda’da Görülebilecek Yerler	117
Jinja’da Rafting – Uganda	124
Entebbe Havaalanı – Uganda	134
Addis Ababa – Etiyopya	138
Etiyopya	142
Etiyopya’da Görülebilecek Yerler	146
Lusaka, Zambiya	159
Victoria Şelaleleri	168
Zambiya	169
Zambiya’da Görülebilecek Yerler	171
Harare, Zimbabve	179
Zimbabve’de Görülebilecek Yerler	186

Tete, Mozambik v eLilongwe, Malawi	189
Mozambik	198
Mozambik'te Gezilecek Yerler	200
Lilongwe, Malawi	201
Malawi	206
Malawi'de Gezilecek 10 Yer	207
Dar-es Selam Havaalanı	222
Zanzibar	224
SON SÖZ	230

Yazarın özgeçmişi	239
-------------------	-----

...

ÖNSÖZ

Belki çok klasik bir giriş olacak ama Afrika anlatılmaz, yaşanır. Eminim ki herkesin birçok kez karşılaştığı bir yakıştırma bu ifade. Her zaman Afrika'ya daha bir yakıştığını düşündüğüm bu sözlerin gerçekten de en çok Afrika'ya yakıştığını elinizdeki kitabı okurken bir kez daha anlamış bulunuyorum.

Afrika derken siyah Afrika'yı kastediyorum. Elbette Güney Afrika Cumhuriyeti de Mısır'dan Fas'a kuzey kıyıları da Afrika'dır ama bana sorarsanız gerçek Afrika; iç kesimlerdir, siyahların Afrika'sıdır.

Doğasıyla, vahşi yaşamıyla, kültürüyle, sanatıyla apayrı bir kıtadır Afrika. Siyah Afrika ise adeta kıta içinde bir başka kıtadır.

Kendi ifadesiyle “geçkin”, bana göre “seçkin” gezgin dostumuz A.Rüştü Hatipoğlu “İnsanı ve Doğasıyla Muhteşem Afrika” adını verdiği bu kitabında Afrika'nın en görülesi ülkelerinde gerçekleştirdiği bir aylık bir gezisini anlatıyor, daha doğrusu anlatmıyor da yaşanmışlıklarını paylaşıyor bizlerle.

Hatipoğlu'nun bir aya sığdırdığı ülkelerin adlarını saymak bile heyecan verici; Tanzanya, Kenya, Uganda, Etiyopya, Zambiya, Malawi, Mozambik ve Zanzibar.

Yazar, bu ülkelerin tarihi ve kültürel zenginliklerini, doğal güzelliklerini anlatırken yanı sıra sokaklarında

dolaştırıyor bizleri. Afrika insanının yaşam tarzını da yansıtıyor kendine özgü samimi üslubuyla.

Bu kitabın, diğer gezi kitaplarından ayrılan bir özelliği daha var. Gezgin kimliğinin yanı sıra deneyimli bir fotoğrafçı olarak da tanınan yazarımız; kitaptaki fotoğraflarıyla yetinmeyerek söz konusu ülkelere ait fotoğraflarını yayınladığı internet sayfalarının linklerini de paylaşarak ilave bir görsellik kazandırıyor yazılarına.

“İnsanı ve Doğasıyla Muhteşem Afrika”, sadece deneyimli bir gezginin izlenimlerinden ibaret değil. Kitapta ayrıca aşılar gibi, vizeler gibi Afrika’ya yolculuk planlayan her gezginin ihtiyaç duyacağı bilgilere yer vermeyi de unutmamış, yazarımız...

Özetle hem bilgilendirmiş okuru hem de ilgi, heyecan ve merak uyandırmış...

Bir gezi kitabından daha başka ne beklenebilir ki?

Kitaplardaki yolculuğumuz da hiç bitmesin...

Timur Özkan

19.01.2013 – 12:00, Esenboğa

Hoşça kal Türkiye!..

Merhaba Afrika!..

Son iki gün inanılmaz derecede heyecanlıydım. Her seyahat öncesi böylesi heyecanlanıyorum ama sanki bu sefer biraz fazla oldu...

Bu heyecandan mıdır, kullanmam önerilen sıtma ilacından mıdır yoksa sarı humma aşısının yan etkileri midir, nedir özellikle dün bayağı bir mide bulantısı yaşadım. Sanki bir halsizlik de bu bulantıya eşlik etti. Eczacı hanım sıtma ilacını aç karnına aldıysam ondan olmuş olabilir dedi. Bu sabah kahvaltı sonrası aldım, şu anda pek bir şey yok gibi. Umarım böyle devam eder.

Canım aşkım biraz önce beni yolcu etti ve döndü. İlk uçağa binişime bir saat kaldı, ikincisine yedi buçuk saat var.

Dün, bir kez daha şanslı bir insan olduğumu kanıtlayan bir olay oldu. Önceki gün bütün evraklarımla birlikte pasaportumu her zaman Oya ile benimkini bir arada bulundurduğumuz pasaport cüzdanından çıkartıp Afrika'ya götüreceğim boyna asılan ufak çantaya yerleştirdim. Her şeyim hazırды...

Dün sabah yazıcının kartuşunu, belki Sarp'a veya Oya'ya gerekebilir diye doldurtmaya verdim. Öğleden sonra alıp yazıcıya taktım ve bir deneme fotokopisi çekeyim dedim. Fotokopi kısmının kapağını kaldırdığımda bir de ne göreyim, pasaportum orada duruyor!.. Demek kendi pasaportum diye Oya'nın pasaportunu almışım yanıma. Böylesi bir rastlantı olmasaydı büyük bir olasılıkla tüm seyahatimi iptal etmek zorunda kalacaktım. Zira pasaportumu ancak İstanbul'da uçağa binmek üzere işlemleri yaptırmaya başladığım anda çıkaracaktım ve o saatten sonra da kendi pasaportumu Ankara'dan getirmek pek olası olmayacaktı. Şu anda bunları kâğıda dökerken bile bu kabustan zamanında uyandığım için ne kadar şanslı bir insan olduğumu düşünüyorum. Zaten hep

şanslı olduğumu söylerim ve insanlara şanslı olup olmadıkları sorulduğunda ne kadar şanssız olduklarını dile getirmeleri beni gerçekten çok şaşırtır ve hatta bazen çileden çıkartır. Nasıl kendinizi şanssız addediyorsunuz be insanlar? Şu güzelim dünyaya, tüm olumsuzluklarına rağmen, bakabilme ve onun sunduğu her güzelliğe tanık olma şansına sahipsiniz. Yaşıyorsunuz çünkü...

Üfff... Bayağı kar yağıyor!.. Harekete 55 dakika kaldı...

18.40 – Atatürk Havalimanı

215 numaralı biniş kapısına yakın oturuyorum. Bu kapıdan alınacağız uçağa. Havaalanı bayağı kalabalık. Yeni ek binalar yapılıyordu bir-iki sene önce. Ne oldu acaba?

İnanılmaz tatlı bir yorgunluk var üzerimde. Arada birkaç dakika kestirdiğim oldu, iyi de geldi hani. Bizim ekipteki çocuklar henüz biniş kapısına gelmemişler ya da ben onları görmeden girdiler içeri. Çöktüm bir yere.

Dışarıda B....'ın yanındaki dört genç arkadaşla tanıştım. Bu arada B.... V.....'nın bir tişörtünü ve Afrika gezi ve yazılarından oluşan çok güzel bir başvuru kitabı hediye etti. Çoooooook hoş...

Harekete bir saatten az kaldı.

TANZANYA

Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti

Jamhuri ya Muungano wa Tanzania

Başkent	<u>Dar-es Selam</u> (<i>geleneksel</i>) <u>Dodoma</u> (<i>yasama</i>)
Resmî dil(ler)	<u>Swahili</u>
<u>Kuruluş</u>	<u>9 Aralık 1961</u>

Tanzanya (İngilizce/Svahili: *Tanzania*), resmî adıyla **Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti**, Doğu Afrika'da bir ülkedir. Afrika Büyük Gölleri bölgesinde yer alır. Ülkenin kuzeybatıda Kenya; kuzeyde Uganda; batıda Ruanda, Burundi ve Kongo Demokratik Cumhuriyeti; güneybatıda Zambiya; güneyde ise Malavi ve Mozambik ile komşudur. Doğuda Hint Okyanusu'na kıyısı bulunur. Afrika'nın en yüksek dağı olan Kilimanjaro Dağı ülkenin kuzeydoğusundadır. Kuzey ve batıda Afrika'nın en büyük gölü olan Victoria Gölü ile kıtanın en derin gölü olan Tanganika Gölü, güneyde ise Malavi Gölü bulunur. Ülkenin doğu kıyıları sıcak ve nemlidir. Zanzibar adaları kıyının biraz açığında bulunur.

Birçok önemli insangil (hominid) fosili Tanzanya'da bulunmuştur, Pliyosen Çağ'a ait 6 milyon yıllık fosiller buna örnek verilebilir. Australopithecus cinsi 4 ila 2 milyon yıl önce bütün Afrika'ya yayıldı. Homo cinsine ait en eski fosiller Tanzanya'daki Olduvai Gölü yakınlarında bulundu. 1,8 milyon yıl önce *Homo erectus*'un yükselişiyle insanlık bütün Eski Dünya'ya yayıldı, ardından ortaya çıkan *Homo sapiens*'ler

(insan) Yeni Dünya ve Avustralya'ya da ulaştılar. *H. sapiens* Afrika'da mevcut tür ve alt türleri içine katarak çoğaldı. Taş ve Tunç çağlarında Etiyopya'dan Güney Kuşî, 2-4 bin yıl önce Turkana Gölü'nün kuzeyinden Doğu Kuşî ve 2900-2400 yıl önce Güney Sudan-Etiyopya sınır bölgesinde ortaya çıkmış Datooga halkı ile diğeri Güney Nil halkları Tanzanya'ya göçtüler. Bu göçler Batı Afrika'dan gelen Bantu halkının Victoria ve Tanganyika gölleri çevresine yerleşmesi ile eş zamanlı gerçekleşti. Bantu halkları 2300-1700 yıl önce bütün Tanzanya'ya yayıldı.

Tanzanya'da Alman hakimiyeti 19. yüzyıl sonlarında Afrika'sının kurulmasıyla başladı. I. Dünya Savaşı'nın ardından bölge Britanya'ya geçti. Tanzanya anakarası Tanganyika adıyla yönetilirken Zanzibar takımadaları ayrı bir sömürge yönetimine sahipti. 1961 ve 1963'te iki bölge art arda bağımsızlığını kazandı. 1964'te ise iki ülke Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti adı altında birleşti. Tanzanya ismi ülkelerin ilk hecelerinin birleştirilmesiyle oluşturuldu. 1961'de İngiliz Milletler Topluluğu'na katılan ülkeler birleşimin ardından tek bir ülke olarak üyeliklerini sürdürdüler.

Birleşmiş Milletler verilerine göre 2018 yılında Tanzanya'nın nüfusu 56 milyondur. Tanzanya, Güney Afrika'nın ardından tamamı ekvatorun güneyinde yer alan en kalabalık ülkedir. Tanzanya toplumu yaklaşık 120 etnik, dilsel ve dini gruptan oluşur. Hristiyanlık Tanzanya'daki en büyük dindir, Müslüman ve animist azınlıklar da bulunmaktadır. Ülkede 100'den fazla dil konuşulmakta, bu da Tanzanya'yı Doğu Afrika'daki dilsel açıdan en çeşitli ülke yapmaktadır. Ülkenin *de jure* (hukukî olarak) resmî dili yoktur; ancak Svahili ulusal dil kabul edilir. Başkanlık sistemiyle yönetilen bir üniter cumhuriyet olan ülkenin başkenti 1996'dan beri Dodoma'dır. Başkent, başkanlık konutu ve Ulusal Meclis başta olmak üzere resmî yapıları barındırır. Bağımsızlık tarihinden 1996 yılına kadar başkentlik yapmış Darüsselam ülkenin en büyük şehri, ana limanı ve ticaret merkezidir. Halen Darüsselam, birçok yönetim binasına ve resmî kuruluşa ev sahipliği yapmaktadır. Tanzanya bir de facto tek parti devletidir ve demokratik sosyalist Chama Cha Mapinduzi (*Devrim Partisi*) partisi tarafından yönetilmektedir.

İklim

Tanzanya'da tropik iklim görülür. Yüksek rakımlı bölgelerde sıcaklıklar yıl boyunca 10 ve 20 °C arasında değişir. Ülkenin geri kalan kısımlarında sıcaklık nadiren 20 °C altına düşer. Ülkede hüküm süren en sıcak aylar Kasım ve Şubat (25 - 31 °C) arasında olup, en soğuk aylar da Mayıs ve Ağustos (15 - 20 °C) arasındaki dönemdir.

Tanzanya üzerinde iki farklı yağış rejimi bulunmaktadır. Bunlardan ilki tektepeli olan Aralık-Nisan dönemindeki yağış, diğeri ise iki tepeli olan Ekim-Aralık ve Mart-Mayıs dönemindeki yağışlardır. Bunlardan ilki sadece ülkenin güney, güneybatı, merkez ve batı kısımlarında gözlemlenirken, ikincisi de sadece kuzey bölgelerde gözlemlenir. İki tepeli yağış rejiminde yer alan Mart-Mayıs dönemi "uzun yağmurlar" veya *Masika* adıyla anılırken, Ekim-Aralık dönemi de "kısa yağmurlar" veya *Vuli* olarak adlandırılır.

Kültür

Makonde oymaları.

Tanzanya müziği, geleneksel Afrika müziği, yaylı temelli *taarab* ve ülkeye özgü hip hop türü olan bongo flava arasında değişen bir tınıya sahiptir.

Tanzanya ayrıca kendine özgü bir Afrika rumba müziğine sahiptir.

Ülkenin ayrıca birçok yazarı bulunmaktadır ve bu yazarlar Svahili dilinde önemli edebi eserler vermiştir.

Ülkenin ayrıca resim alanında dünyaya kazandırdığı önemli sayıda ortak mirası bulunmaktadır. Bu sanat dalında ise iki tarz dünya çapında üne kavuşmuş durumdadır. Bunlar: Tingatinga ve Makonde şeklindedir. Tingatinga, parlaticı boyalarla kanvas yüzeye yapılan resimlerdir. Bu tarz resimlerde genellikle hayvanlar veya çiçekler, renkli ve süregelen tasarımda işlenir. Bu tarz resimlerin başlatıcısı, Güney Tanzanya'da doğan Mr. Edward Saidi Tingatinga'dır. Tingatinga, bir süre sonra Dar-es-Salam'a taşındı ve 1972'deki ölümünün ardından tüm ülkeye ve dünyaya sanatı yayıldı. Makonde ise hem Tanzanya'daki hem Mozambik'teki bir kabilenin adı olup, hem de çağdaş bir heykel sanatıdır. Özellikle sahip olduğu sert ve koyu abanozdan yapılan yüksek *Ujamaas* (Yaşam Ağaçları) sayesinde tanınmaktadır.

TANZANYA’da GÖRÜLEBİLECEK YERLER ve YAPILABİLECEKLER

Tanzanya görkemin ve çelişkilerin topraklarıdır. Bir yanda zirvesi buzul kaplı Kilimanjaro diğer yanda pırıl pırıl plajlarıyla Zanzibar; Serengeti düzlüklerinde otlayan antiloplar ve onların peşinde olan yırtıcılar ve yine diğer yanda homurdanmasını sürdüren Ol Donyo Lengai yanardağı.

Safari

Tanzanya safari alanları bakımından çok zengindir. Bu nedenle bölgesel ringlere ayrılmıştır. Bunların arasında en popüler olanı Kuzey Ringidir. Ancak bu da demektir ki diğer bölgeler daha az ziyaret edildiğinden daha fazla el değmemiş olağanüstü doğal güzelliklerle karşılaşacaksınız demektir. Özellikle Güney Ringi’ndeki Selous Doğal Yaşam Alanı Afrika’nın en büyüğüdür, Danimarka’nın yüzölçümünden daha büyüktür. Ayrıca batı ve doğu ringleri pek gelişmemiş olmakla birlikte onlar da meraklı gezgini kendine çekecek birçok güzellikler barındırmaktadır.

Tabii, zaman ve ekonomik duruma göre bunlardan biri, birkaçı veya hepsi de programa alınabilir ve konfor derecesi belirlenebilir. Bu nedenle tur operatörleri ile görüşerek bütün istediklerinizi netleştirip ondan sonra safarinize başlayabilirsiniz.

Serengeti Ulusal Parkı

Tanzanya’nın en büyük milli parkı olan **Serengeti Ulusal Parkı**, vahşi yaşamı yerinde görmek isteyen pek çok turisti kendine çekiyor. Afrika antilobu, zebra gibi binlerce hayvan türünün yaşadığı bu park aynı zamanda bir milyondan fazla hayvanın da göç rotası üzerinde bulunuyor.

Ngorongoro Koruma Alanı

Kuş gözlemcileri ve vahşi yaşam turlarının gözde rotası olan **Ngorongoro Koruma Alanı**, Serengeti Milli Parkı ile Manyara Gölü arasında konumlanıyor. Binlerce hayvan ve bitki türünü görebileceğiniz bu koruma alanını gezmek için her gün düzenlenen safari turlarına katılabilirsiniz.

Manyara Gölü Ulusal Parkı

Binlerce flamingonun yaşam alanı olan **Manyara Gölü Ulusal Parkı**, fil ve hipopotam gibi hayvanlarında evi. Bu milli parka

geldiğinizde göl üzerinde kanoya binebilir, bisiklet turu yapabilir ya da kuş gözlemcilerinin arasında karışıp, doğal yaşamın tadını çıkarabilirsiniz.

Zanzibar

Günümüzde Stonetown'un kıvrımlı sokakları ve yüksek kent hanelerinin çoğu hiç değişmeden kalmıştır. Gezginler bu kentin tarihi bölümünün kıvrımlı sokaklarında dolaşırken sultanın sarayını, Harikalar Sarayını (Beit-el-Ajaib), Portekiz Kalesini ve bahçelerini, tüccarların evlerini, Türk Hamamlarını ve daha bir sürü ilgi çekici yeri gezebilirler. Gün boyu süren baharat turlarında adayı ünlendiren karanfil, vanilya, muskat veya Hint cevizi, tarçın ve daha bir sürü baharatın yetiştirilmesini gözlemleyebilirsiniz.

Zanzibar'ın kıyıları dünyanın en mükemmel plajlarına ev sahipliği yapar. Ancak kum ve dalga adanın ne tarafında olduğunuza göre değişiklik gösterir. Doğu kıyısında, dalgalar kıyı açıklarındaki mercan resifleri ve kum tepeliklerine çarparak güçlerini kaybederler ve denizin çekildiği zamanlarda oluşan küçük havuzlarda deniz yıldızları, küçük golyan balıkları ve deniz şakayıklarını görebilirsiniz. Kuzeyde, tam anlamıyla okyanusta yüzmenin keyfini çıkarabilirsiniz. Buralar gelgitten fazla etkilenmezler, dümdüz pürüzsüz ve bembeyaz kumlarıyla plajlarda güneşli günlerde büyüleyici anlar yaşayabilirsiniz.

Adanın batı kıyısına liman kenti Stonetown hakimdir. Yakınındaki harika plajları olan Mangapwani ve deniz çekildiğinde köle mağaralarının görülebildiği Bububu sizi oyalayabilir ama doğu ve kuzey kıyılarında geçireceğiniz bir-iki gece sizi çok mutlu edecektir. Stonetown'un açığındaki Chloe Adası Deniz Parkı, yakınındaki Hapishane, Mezar ve Yılan Adalarına gününbirlik bir seyahat de antik kentin sokaklarını arşınlarken kaybettiğiniz enerjiyi yeniden depolayabilmenizi sağlayacaktır.

Güney sahilinde ise soyu tükenme tehdidiyle karşı karşıya kalan bir deniz kaplumbağasının üreme alanı olan Menai Körfezi Doğal Koruma Alanı vardır.

Güneydoğu kıyılarına giden yolun üzerindeki Jozani Ormanı da ender bulunan Kırmızı Kolobus maymunları ile bir dizi başka

primat ve küçük antilop türlerine ev sahipliği yapar.

Pemba

Geleneksel olarak Zanzibar takımadalarının bir parçası olan Pemba yavaş yavaş kendi başına bir ilgi odağı olma yolunda ilerliyor. Asırlar boyu Umman sultanlarına servet ve güç kazandıran karanfil ve diğer baharat plantasyonlarının olduğu bir ada Pemba. Günümüzde de hala takımadalardaki en önemli baharat üretilen yerdir.

Gezginler palmiyelerle dolu ve ıssız adalarla çevrelenmiş Hint Okyanusu'ndaki bu yere en iyi dalışlarından birini gerçekleştirmek üzere akın etmekte. Pemba Kanalı batı kıyısında keskin bir şekilde derinleşerek gerçekten olağandışı deniz canlısı çeşitliliği ve mercan ziyafeti sunar. Turizm daha emekleme döneminde olduğu için Pemba'nın bozulmamış kıyılarına ve berrak sularına yapılacak bir gezi yaşamda ele geçirilebilecek ender bir dalış macerası sunacaktır.

Mafia

Mafia Adası safarideki yorucu günlerin ardından ıssız plajları ve sakinliği ile gezginlere harika bir rahatlama ortamı sunar. Uzun yıllar boyunca fazla göze batmayan bu adada belki de yok olmaya yüz tutan son huzurlu dönemleri yakalayabilirsiniz.

Zanzibar takımadalarının bir parçası olan ve devasa Hindistan cevizi ve kaju plantasyonlarına sahip Mafia İran'a gitmekte olan Şirazlı tüccarların alışveriş durağı olmuştur. Tarihteki o prestijli günlerden geriye sadece adanın açığındaki Chole Mjini'deki Arap toprak sahiplerinden kalan ören yerleri kalmıştır.

Bugünlerde Mafia'nın ücra konumu ancak seçkin bir azınlığın ziyaret yeri olabilmektedir. Ama işler değişmektedir. Yakın zamanda Mafya Adası Deniz Parkı'nın oluşturulması Hint Okyanusu'ndaki koruma altına alınmış en geniş alan olarak daha uzun süre milyonlarca balık ve mercanın Mafia'nın ılık sularında yaşamlarını sürdürebilmelerine olanak tanıyacaktır.

Dağlar

Tanzanya'nın sayısız parkları ve koruma alanları hırslı kâşiflere birçok tırmanma olanağı sunar. Bunların arasında tabii ki en fazla ekspedisyona alan Klimanjaru ve Meru dağlarıdır, ama Ngorongoro Dağlık bölgesi gibi başka tırmanılacak yerler de vardır.

Göller

Tanzanya'nın gölleri ziyaretçilerine sundukları çeşitlilikle birbirlerinden ayrılırlar. Sodalı olan Manyara ve Natron göllerindeki tuzlu düzlüklerde yaban hayatı toplanır ve ısıtılı yüzey sanki ay yüzeyindeymişsiniz hissini verir. Güneşin batışı bu göllerde insanı başka dünyalara götürür. Bu göller sodalı oldukları için acıdır. Flamingolara, leyleklere ve balıkçılara ev sahipliği yaparlar. Kuş gözlemciliği ve yaban hayatı izlenmesi buralarda yapılan yaygın etkinliklerdendir. Ancak göllerin çevresi yürümeye veya araçla dolaşmaya elverişli olmadığı için uzun mesafeden izlenebilirler. Yine de bu göller ziyaret edilmeye kesinlikle değer.

Kentler ve sanayi, bölgedeki tatlısu göllerinden olabildiğine yararlanmaktadır. Ülkenin kuzeybatısındaki Victoria Gölü bunların en büyüğüdür. Çevre sakinlerinin en önemli gelir kaynağı da balıkçılıktır. Ayrıca suya kola ulaşım nedeniyle tarım da bu bölgelerde gelişmiştir. Tatlısu göllerini ziyaret edenler balıkçılık ve yürüyüş turlarına katılabilir, yüzebilir ve çevredeki zengin kuş yaşamını gözlemleyebilirler.

<https://gezimanya.com/tanzanya>

20.01.2013 – 15.10, Arusha – TANZANYA

Sabah saat 05.00 sularında Arusha Tourist Centre Inn'deki odalarımıza dağıldık. Gayet temiz bir otel. Yalnız benim için biraz dar bir oda. Hep iki kişilik odalarda tek başına kalmaya alışmış olduğumdan burada odayı Erdem'le paylaşınca sığamadım tabii... Bu etkinlikte bu basit sıkıntıyı yaşayacağım gibi görünüyor, hatta bazı günler koğuşlarda (dorms) bile kalma durumu olacakmış. Olsun, keyifli olur. Hatta belki koğuşlar iki kişi aynı odayı paylaşmaktan daha da rahat olabilir.

Tilki uykusu çektim bir iki saat. Sonra kalkıp Pazar sabahı daha tam uyanmamış şehirde otelden fazla uzaklaşmadan, ne olur ne olmaz bakarsın sabah sabah kayboluruz, turladım. Pek ilginç bir şey yok. En çok ilgimi çeken kente tepeden bakan dağ oldu. Daha sonraki çevre turum sırasında bana takılan Tunji'den 4000 metreye yakın olduğunu öğrendim.

Dilenci çok ama gezinmedikleri için pek yapışmıyorlar. Gördüklerimin hepsi oturuyor.

Otelden çıkarken kapı önünde müşteri bekleyen taksi şoförü bana Arusha Müzesi'nden söz etmişti. Aradım bulamadan otele geri dönerken çocuğun teki otelin yakınında bir yeri tarif etti. Meğer ben bayağı uzaklaşmışım. Buldum sonunda; adı, “Arusha Declaration Museum” (Arusha Beyannamesi Müzesi – Nyerere'nin ülkesinin iki temel hedefini *sosyalizm* ve *kendi kendine yeterli olma* olarak açıkladığı deklarasyon). Müzede ülkenin Tanganika iken olduğu dönemleri, 1964'te Zanzibar ile birleşmeleri ve 1967'de sosyalist sisteme geçip kalkınma hamlelerine girişmeleri, Uganda ile 1979 tarihindeki savaşı, ülke liderlerini ve çok basit bir şekilde ülkenin etnografik yapısı sergileniyor.

Gezinirken sıtma ilacımı alabilmek için atıştıracak bir yer aradım ama demek ki doğru sokaklarda gezmiyormuşum ki bir şey bulamadım. Neyse ki müze çıkışında muz satan bir kızdan iki tane muz aldım da ilacımı içebildim. (Muzun adedi 100 Tanzanya şilini yani 11 kuruş) Bu sıtma ilacı olayı da şöyle; Afrika'ya gelmeden bir-iki gün öncesinde günde bir tane almaya başlıyorsun ve döndükten sonra da bir ay boyunca almaya devam ediyorsun. Tetramox adı. Aç karınla alınca mide bulantısı ve halsizlik yaptı bende o nedenle bir şeyler yedikten sonra içiyorum.

Tekrar otele dönüp bir duş aldıktan sonra yine yattım. Bu arada Erdem hala mışıl mışıl uyuyor. Ben de birkaç sayfa okuduktan sonra sızmışım. Yine az uyudum. Erdem'i çağıran bir sesle uyandım. Pek uyumak ta istemiyorum aslında. Gerçi tek başına gezilecek pek bir yer de yok. Erdem hazırlanıp çıktıktan sonra ben de kalkayım bari dedim.

Otelde yine kimseler yok ortada. Tek başına yine attım kendimi sokaklara. Pazar yerine yaklaştığım sırada bir genç takıldı. Önce defetmek konusunda biraz kararsız davrandım ama sonra içimden hadi birlikte takılalım diyerek pazara daldık. İnsanların fotoğrafını çekme konusunda biraz çekingendim ama neyse ki Tunji, gencin adı, bana bu konuda yardımcı oldu. Çok tepki almadım ama tabii bazıları kesinlikle fotoğraflarının çekilmesine karşı çıktılar. Zorlamanın da alemi yoktu.

Yine yoruldum ve biraz da acıkmaya başladım. Tunji beni otelime kadar bıraktı. “Senden öylesine boş boş para istemeyi arzu etmiyorum, ama bak bunları ben yaptım”, diyerek iki tane kumaş örme bilezik çıkardı. Ben de zaten bir şeyler vermek istiyordum. Bileziklerden biri Tanzanya’yı diğeri tüm Afrika’yı temsil eden renklerden oluşuyordu. Tanzanya’nın renkleri: Sarı – Tanzanya’da çıkan ve Masai kabilesinden gençlerin satışını yaptıklarına tanık olduğum çok değerli bir taş, tanzaniti ve diğeri değerli madenlerini (bu arada bir parantez açmayı gerekli gördüm; her yerde sertifikasız taşlardan almayın uyarısı vardı ve Tunji de bunların gerçek olmadıklarını söyledi); siyah – Tanzanya halkını; mavi – ülkedeki sayısız nehir, göl ve Hint Okyanusunu ve yeşil de ülkenin bitki örtüsünü temsil ediyor.

Afrika’nın renklerini temsil eden diğeri bilezikteki renkler ise siyah zemin üzerine kırmızı, sarı ve yeşil çizgilerden oluşuyor. [Bu bileziğe 5.800 şilin verdim = 6.5 TL] Afrika’daki bir çok bayrakta yer alan bu renklerin kaynağı Etiyopya bayrağı imiş. Bunun nedeni de kısa bir süre İtalya’nın işgali altında kalmış olmasına rağmen sömürgecilik döneminde sömürge olmayan tek Afrika

ülkesi olmasından kaynaklanıyor. Kırmızı – Tüm Afrikalıların atalarının asil kanını; siyah – Afrika halkını; sarı – barış ve umudu; yeşil – Afrika'nın zengin topraklarını temsil ediyor. Aslında Pan-Afrika bayrağında sarı renk yok ama halk onu da katıyor bu tarz sanat çalışmalarına.

Dil konusunda burası Nepal'e kıyasla daha iyi ama tabii yine de sorun yaşanabiliyor. Fakat bu ülke kesinlikle Nepal'den daha zengin.

Otelin lokantasına oturdum ve kendime güzel bir balık söyledim. Onu afiyetle mideme indirdikten sonra içeceğimi yudumlarken bir yaz gününün rehaveti çöktü üzerime. Bir park bulayım orada biraz keyif çatayım diye düşünürken çocuklardan giden gelenler olmaya başladı. Onlarla bir iki lafladıktan sonra masama ben akran bir çift oturdu; Sedat ve eşi Ayşe. Sedat 1950 doğumlu imiş.

ARUSHA

Arusha bazıları tarafından önemsiz bir Tanzanya kenti olarak lanse ediliyor. Sanki tek işlevi Klimanjaro'ya tırmanacaklar ve Serengeti'de safari yapacaklar için bir geçiş yeri olarak görülüyor.

Arusha, 1.300.000'e yakın nüfusu olan Arusha Bölgesinin başşehridir. Arusha, Afrika'nın en ünlü arazi yapıları ve ulusal parklarından bazıları ile çevrilmiştir. Hemen eteklerinde kurulduğu Afrika'nın 5. yüksek dağı Meru (4,667 m), Serengeti, Ngorongoro Krateri, Manyara Gölü, Olduvai Kanyonu, Tarangire Ulusal Parkı ve Klimanjaro Dağı ve tabii ki Meru Dağı'ndaki Arusha Ulusal Parkı.

Bu doğal güzelliklerinin yanısıra Arusha'nın siyasi açıdan ulusal ve uluslararası bir ünü ve modern Tanzanya'nın tarihinde de önemli bir yeri vardır.

1900 yılında Alman sömürgecileri tarafından kurulan kent 1922 yılından itibaren İngilizler'in yönetimi altına girmiştir. Zangibar (Zanzibar) ile birleşmeden önce Tanganika olan ülkenin 1961 yılında İngiltere'den bağımsızlığını aldığı resmî belgelerin imzalanması Arusha'da gerçekleşmiştir.

1967'de Tanzanya'nın Arusha kentinde açıkladığı Arusha Deklarasyonu'nda Nyerere ülkesinin iki temel hedefini *sosyalizm* ve *kendi kendine yeterli olma* olarak açıkladı. İktidarının ilk yıllarında [sosyalist](#) bir ekonomik program

başlattı. Nyerere, tarımsal üretimi kollektifleşme adına kurulmalarını sağladığı *Ujama* adlı yeni tarımsal merkezlere çiftçi ailelerinin yerleştirilmelerine neden oldu. Ancak bu girişim, bir süre sonra tarım kesiminde üretimin azalmasına neden oldu. 1974'te bu denemeden vazgeçildi.

Doğu Afrika Topluluğunun resmi olmayan başkentidir.

Hutular'la Tutsiler'in savaştığı Rwanda iç savaşını sonlandıran Barış Anlaşması 1993 Ağustos'unda Arusha'da imzalanmış ve 1994 yılından beri de kent Uluslararası Rwanda Ceza Mahkemesi'ne de ev sahipliği yapmaktadır. Ayrıca İnsan ve Halkların Hakları Afrika Mahkemesi de burada görev yapmaktadır.

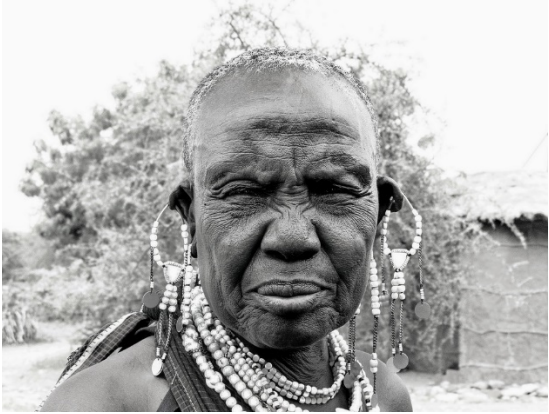
ARUSHA'da YAPABİLECEKLERİNİZ

- Meru Dağı, 4.667 m – 2 ila 4 gün arasında tırmanışı gerçekleştirebilirsiniz. Alpinist bir tırmanış planlıyorsanız rehber veya taşıyıcı tutmanız gerekmiyor ama yanınıza silahlı korucular almalısınız.
- Arusha'daki Tanzanya Turist Kurulu yakın köylere çok hesaplı kültür gezileri düzenlemektedir. Bunlardan bazıları (Ilkiding'a, Ng'iresi) bir saatlik yürüyüşle ulaşabileceğiniz, bir kısmı da (Monduli Juu, Longido [burada deve safarisi yapabilirsiniz], Mulala, Tengeru, Ilkurot, Oldonyo Sambu) bir saatlik bir sürüşle ulaşabileceğiniz yerler. Bu geziler Maasai ve Meru kabilelerini tanımak açısından büyük fırsat.
- Meru Dağı çevresinde de harika şelaleler görebileceğiniz çok güzel trekking rotaları var...

DİĞER FOTOĞRAFLAR İÇİN –

<https://www.geckingezgin.com/20012013,2,929#.YqECNxpBy3B>

21.03.2013 – 19.15, Serengeti, TANZANIA

Keyifli, uzun ve yorucu, hem de çok sıcak bir günün sonuna yaklaşıyoruz. Kırkbeş dakika sonra yemek, biraz lâflama ve sonrasında duş ve yatak palas. Safari sırasında hani hep çadırda kalacaktık? Yatak palas mı? ;-)))

İlk günkü safari sonrası o gece konaklamak üzere “Haven Nature” kamp alanına vardık. Bizi İsrail adında sevimli bir görevli çocuk karşıladı. Önce iki kişilik bir çadıra götürdü beni. İçinde yatak var ama daracık ve boğucu geldi o anda nedense bana. Üstelik bu ufacık çadırda iki

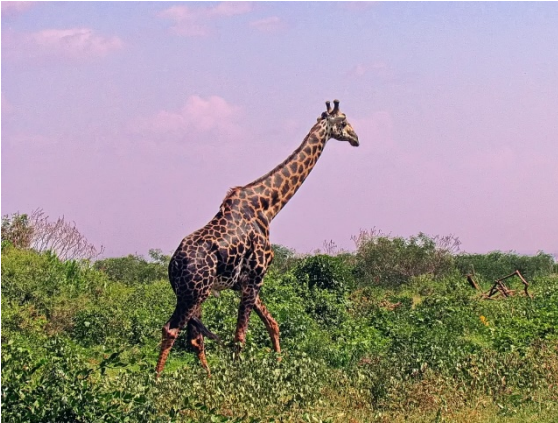
kişi kalacağız. Tek bir adırdı kalıp kalamayacağımı sordum ocuğa. Müdüre sorup beni bilgilendireceğini söyleyerek gitti. Beş dakika sonra geldi ve tamamdır diyerek beni bir başka adırdı doğru götürmeye başladı. Ne adırdı? Baktım bir motel odasına geldik. Hem de geniş, ferah ve üstelik içinde duşu da var. Kocaman bir yatak, iki kişilik ve bir de tek kişilik ayrı bir yatak. Hem de cibinlikleri de var. Bir de üstelik sadece 10 dolar fark ödeyeceğim. Ha-ri-kaaaaa!..

Şimdi biraz d ne dönelim. Akşanı ettikten sonra tüm gurup 15-20 dakika yürüme mesafesinde bir yere yemeğe gittik. Karanlıktan mıdır nedir ara yollar felaket kötü geldi bana. İlginçtir, ana yollar ve Őehirlerarası yollar da bir o kadar güzel. Yemek yiyeceğimiz yer bayağı büyükçe, ağırlığıyla gençlerin olduğu sanki disko görünümünde bayağı kalabalık bir yerdi. Ortaya salata, patates ve et getirdiler. Baktım bir de leğen ve ibrik getirdiler. Ellerimizi ibrikten döktükleri ılık su ile yıkadıktan sonra ellerimizle yemeğe yumulduk.

Etlere kazık mı kazık, kesmek için sırtlan dişleri gerek. Ama sanırım bu hayvanların doğal beslenmeleri sonucu böyle oluyor. Anımsarım, çocukluğumda yediğim tavuk ve özellikle hindiler de böyle çok sert olurdu. Dişler kesmemekte direnince ben de bir iki lokmadan sonra bıraktım. Patatesle biraz olsun karnımı doyurdum.

Safari sırasında Aaron'la (hem şoförümüz hem rehberimiz) sohbetlerimizde hayvanların tam anlamıyla doğal ortamda yetişmeleri sonucu daha kaslı olduklarını öğrendim. Çiğnemeyi güçleştiren de bu imiş tabii ki. Böylece düşüncem teyit edilmiş oldu.

22.30 - Kamp alanında yemek sonrası

Yemekten sonra Minire ve Esra ile kaçıp otele geri dönecektik. Fakat ikisi de canlı müzik olan bir yere gitme genel fikrine katılınca ben de mecburen onlara uydum.

Bir süre sonra grup geceye devam edeceklerini söyleyince bu sefer kızlara bir de Özge katılınca biz dört kişi otele döndük ve zamanlıca yatıp dinlenebildik.

22.03.2013 – Manyara Gölü, TANZANYA

Erkenden kalkıp rahat rahat hazırlığıma tamamladıktan sonra kahvaltıya indim. Meyve suyu, meyve salatası ve kahve ile güzel bir kahvaltı yaptım.

Saat 09.00 sularında dört jip olarak safari için yola çıktık. Gün çok keyifli başladı zira aşkımla telefonda konuştum. ☺)))

Bugünkü ilk durak Manyara Gölü Ulusal Parkı. Burada bir tadımlık safari yaptıktan sonra yarın Serengeti'ye geçeceğiz. Aaron buranın safari etkinliğinin çorbası Serengeti'nin ise ana yemeği olduğunu söyledi. Ngorongoro da tatlısı imiş.

Bizim ekip; Tomris Hanım, Aysel-Oğuz Zenginal çifti, Ayşe-Sedat Pınarbaşı çifti ve benden oluşuyor. Kısacası bütün geriatrikleri aynı jipe vermişler. ☺)) Buradaki safari araçları Güney Afrika'dakinden farklı. Üstü yukarı kaldırılarak açılıyor ve ayakta gayet güzel çevre izlenebiliyor.

Manyara Gölü Ulusal Parkı

Altıyüz metre yüksekliğindeki dik kayalıkların oluşturduğu Büyük Çatlak Vadisi (The Great Rift Valley)* içinde 50 km. uzanan paslı altın rengindeki, Ernest Hemingway'in de "Afrika'da gördüklerimin en güzeli" olarak övgüyle söz ettiği sodalı bir göl olan Manyara Gölü manzara açısından tam anlamıyla bir mücevher. Su seviyesinin yüksek olduğu dönemlerde 200 km karesi göl olan 330 km karelik bir alanı kaplıyor.

Manyara yoğun doğal yaşamı izleyebilme olanağı sunması açısından Tanzanya safari deneyim dünyasının minyatür bir hali. Bizim rehberin tanımıyla da Manyara safari deneyiminin çorbası, Serengeti ana yemeği ve Ngorongoro da tatlısı.

Girişten itibaren cangıla benzer bir orman içinde buluyorsunuz kendinizi. Maun ağaçları arasında koşuşturan sevimli mavi maymunlar sizi ilk karşılayanlar. Sonrasında zürafalar, zebralar, impalalar, vervet

maymunları, deve kuşları, filler ve çok değişik kuş türü, özellikle Mısır Kazı (Alopochen aegyptiacus) çok hoş görüntüler sunuyor. Göle çok yaklaşamadığından hayal meyal seçilebilen binlerce flamingo yeterli ekipmanla olağanüstü kareler yakalamaya elverişli. Damara dik-dik (Madoqua kirkii) adındaki sevimli antilop görülmeye değer. Su aygırlarının bulunduğu gölete benim yaptığım gibi pek yaklaşmaya kalkmayın, zira etrafta pusuda aslan olabilirmiş. Çıkışta onlarca bireyden oluşan büyük bir babun sürüsü sizi uğurluyor. Tabii bir başka seferde belki de ilk karşılayanlar olabilirler...

Bunlar bizim gözlemleyebildiklerimiz. Karşılaşabileceğiniz çeşitler içinde bushbuck, buffalo (Afrika mandası), öküz başlı antilop (gnu veya wildebeest), klipspringer, çizgili firavun fareleri gibi cinsler var. En görülmeye değer ise sanırım Manyara'nın efsanevi, ağaçlara tırmanabilen aslanları olacaktır.

Günübirlik değil de daha uzun soluklu kalınmak istenirse ulusal park içinde ve gölü gören kartal yuvası konumunda Büyük Çatlak Vadi'nin yükseltilerinde konaklama olanakları var.

*Afrika kimilerine göre Avrupa ve Kuzey Amerika'dan daha yaşlı bir kıtadır. 4 milyon yaşında olduğu söyleniyor. Bunu dağların aşınmasından ve uçsuz bucaksız düz ovalardan anlamak olasıdır. Bir istisna ile, Doğu Afrika Çatlağı. İki fay hattının birbirlerinden koparak uzaklaşması sonucu oluşan bu coğrafi yapı Çatlak Vadisi'ni ve onu çevreleyen yanardağları meydana getirmiştir. Klimanjaro, Kenya ve Meru Dağları ve Ngorongoro en ünlü yanardağ örnekleridir. Serengeti'nin oluşması bu yanardağların aktiviteleri sonucudur.

Ulusal Park'a gidiş yolunda ve parkta çektiğim diğer bazı karelere aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz.

Diğer Fotoğraflar İçin –

<https://www.geckingeze.com/21012013-manyara-golu-ulusal-parki,2,932#.YqNsgRpBy3A>

Ben ön koltukta oturuyordum. Benim üstümde açılan bölüm biraz geride kaldığı için mecburen botları çıkarıp koltuğun üstüne çıkararak çevreyi gözleyip fotoğraf çekebildim. Yorucu olmasına rağmen çok zevkli geçti safari.

Manyara Gölü Ulusal Parkı'nın girişinde öğle yemeği molası verdik. Hazır kumanyalar dağıtıldı. Herkes keyif ve afiyetle yedi nevalelerini. Az yediğim için ben kalan zamandan yararlanarak görüntü avına çıktım. Tuvaletlerin olduğu yapının yanındaki ufak bir odada yığınla yarasa ile karşılaştım. Bunlar Hindistan'da gördüklerimden daha da irilerdi.

Doğal hayatın canlılarından ilk olarak yarasalarla müşerref olduktan sonra önce zebra ve zürafalarla tanıştık. Sonrasında öküz başlı antilop, impala, crown Crane adında Uganda'nın ulusal kuşu, mavi maymun, babun ve buffalo.

Kuşlardan yalı çapkını ve orange bishop ve daha bir sürü kuş olağanüstü bir görüntü şöleni sundular. (Yalı çapkını – kanatları olağanüstü canlı bir gece mavisini; Orange bishop – harika bir canlı. Kafasının arkası canlı portakal tonunda. İkisi de ağırlığı ile siyahtılar). Gözlerinin sürmeli gibi olmasından kaynaklanan ve Kleopatra'yı çağrıştırdığı için Mısır Kazı olarak adlandırılan bir kaz cinsi, uzaklardan seçebildiğimiz binlerce flamingo şölene katkıda bulunan canlılardı.

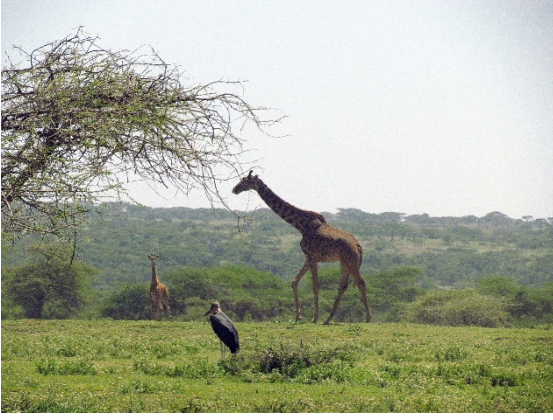

Bir su birikintisinin yanında o güne kadar görmediğim değişik bir su kaplumbağası. İnsan nereye bakacağını şaşırıyor. Ve dik dik, az görülen dünya tatlısı minik antiloplar.

Akşam altıdan önce parkı terk etmemiz gerekiyor. Ama hala en sıklıkla görülebilecek ve büyük beşlinin en büyüğüne hala rastlayamadık. Akıl alacak gibi değil. Ama Aaron inatçı, fil görmemizi sağlamadan parkı terk etmemeye kararlı. İşte nihayet ilki görüldü, devamı da geliyor. Ufak bir sürü ama yine de hatırı sayılır bir kalabalık.

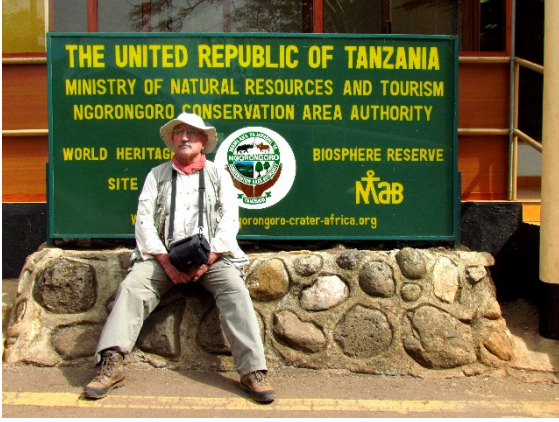
Tam çıkışa yaklaşmışken büyük bir ağacın yükseklerinde bir akbaba görüyoruz. Kadrajda küçük kalmasına rağmen güzel bir kare yakalıyorum. Tam bir son dakika piyangosu oldu bu.

Tatmin olmuş ve huzurlu bir şekilde kampa geldik; Haven Nature Camp Site. Herkes çadırlara yerleşti, notların başında da söz ettiğim gibi ben daracık bir çadırda yatmayı beklerken sadece 10 dolar fark ödeyerek kocaman bir odaya geçtim.

Çok güzel bir yemek ve keyifli sohbet sonrası işte odamda defterimin başındayım. Sabah çok erken kalkacağım. Artık biraz okuyup yatacağım. Yarın görüşürüz...

Dip not. Üç değişik nebatat hakkında Aaron'dan ilginç bir iki şey öğrendim bugün.

- Sarı gövdeli akasya – Sivrisinekleri yaklaştırmıyormuş. Ayrıca, kökünü kaynatıp içtiğin zaman kinin görevi görüyormuş.

- Euphorbia candelabum – Bir kaktüs cinsi. Bayağı büyük, ağaç gibi. Sütü çok zehirli. Yerliler bu sütü av için oklarının uçlarında kullanırlar.

- Baobab – Bence dünyanın en güzel ağaçlarından biri. Halk bu ağaca ters ağaç da diyor. Yapraklarını döktüğünde tepedeki dalların görünümü kök gibi görüntü veriyor.

Tanzanya'da safari...

Cumhuriyet okurları gezdiklerini, gördüklerini yazmaya ve bizlerle paylaşmaya devam ediyor. Bu haftaki konuk yazarlarımızdan; deneyimli bir gezgin olan **A. Rüştü Hatipoğlu** Tanzanya'daki safari notlarını bizlerle paylaşırken, emekli hemşire **Fatma Tuğan** ise Mısır'ın gizemini anlatıyor. **Gezgin Gözüyle** ■ **A4'te**

5 Nisan 2013 tarihinde Cumhuriyet gazetesinde yayınlanan yazım

Keşfedilesi Serengeti

Sene 1913 ve Afrika'nın büyük bir kısmı beyaz adam için hala bir muamma iken Amerikalı bir avcı, Stewart Edward White Nairobi'den yola çıkar. Güneye doğru ilerlerken şunları kayda alır: "Cayır cayır yanmış topraklarda kilometrelerce yürüdük... Daha sonra ağaçlar görünmeye başladı. Birkaç kilometre daha ilerledikten sonra kendimi cennetin ortasında buldum." Serengeti'yi bulmuştu. White'ın keşfinden sonraki yıllarda birçoğumuz için Serengeti cenneti simgeledi. Binlerce yıldır sığırlarını otlatan Maasai insanı burayı hep cennet olarak düşündü. Onlar için buranın adı Siringitu – yani, "toprağın sürekli hareket halinde olduğu"...

Serengeti, Serengeti Ulusal Parkı, Ngorongoro Koruma Alanı, Maswa Doğal Yaşam Koruma Alanı, Loliondo, Grumeti ve Ikorongo kontrollü bölgeleri ve Kenya'daki Maasai Mara Ulusal Koruma Alanı'nı kapsamaktadır. Her yıl bölgeyi 90.000'in üzerinde turist ziyaret etmektedir. Günümüzde Serengeti Ulusal Parkı, Ngorongoro Koruma Alanı ve Tanzania sınırının ötesinde Kenya sınırları içindeki Maasai Mara Ulusal Koruma Alanı dünyadaki karada yaşayan doğal yaşamın en büyük ve en çeşitlisini muhafaza etmektedir. Ayrıca dünyadaki bozulmamış birkaç büyük göç sisteminden birine de ev sahipliği yapmaktadır.

Tanzanya'daki korunan alanları bir taç olarak nitelersek Serengeti bu tacın en kıymetli mücevheridir. Ki bu alanlar ülkenin topraklarının %14'ünü oluşturmaktadır. Öylesine bir koruma rekoru ki pek başka bir ülke bu seviyeyi yakalayamaz.

30.000 km karelik bir bölgede iki Dünya Kültürel Mirası Alanı ve iki de Biyosfer Koruma Alanı oluşturulmuştur.

Serengeti ekosistemi dünyanın en yaşlılarından biridir. Geçtiğimiz son bir milyon yıl içinde mevsim, flora ve faunasının temel özellikleri hemen hemen hiç değişmemiştir. Erken insan da iki milyon yıl önce Olduvai Kanyonu'nda ortaya çıkmıştır. Bazı yaşam, ölüm, uyum sağlama ve göç kalıpları hemen hemen çevrelerdeki tepeler kadar eskidir.

Belki de bu göçler Serengeti'yi bu kadar ünlendirmiştir. Bir milyonun üzerinde öküz başlı antilop ve 200.000 civarında zebra her yıl Ekim ve Kasım aylarındaki yağışlarla birlikte neredeyse uçarcasına kuzey tepelerinden güneydeki otlaklara doğru ve sonrasında da Nisan, Mayıs ve Haziran aylarındaki uzun yağışlarla birlikte batıya ve kuzeye göç ederler. Bu tarihten gelen içgüdü öylesine güçlüdür ki ne kuraklıklar, ne dar kanyonlar ve ne de timsahlarla dolu nehirler onların bu yolculuğu tamamlamasına engel olabilmektedir.

Yaşlı Kıta

Afrika kimilerine göre Avrupa ve Kuzey Amerika'dan daha yaşlı bir kıtadır. 4 milyon yaşında olduğu söyleniyor. Bunu dağların aşınmasından ve uçsuz bucaksız düz ovalardan anlamak olasıdır. Bir istisna ile, Doğu Afrika Çatlağı. İki fay hattının birbirlerinden koparak uzaklaşması sonucu oluşan bu coğrafi

yapı Çatlak Vadisi'ni ve onu çevreleyen yanardağları meydana getirmiştir. Klimanjaro, Kenya ve Meru Dağları ve Ngorongoro en ünlü yanardağ örnekleridir. Serengeti'nin oluşması bu yanardağların aktiviteleri sonucudur.

Olduvai Kanyonu Serengeti'nin en önemli noktalarından birisidir. Olduvai Kanyonu'nda yapılan kazılarda bu bölgedeki insan varlığının iki milyon yıl öncesine kadar gittiği belirlenmiştir. **Homo habilis** 1.9 milyon yıl, **Paranthropus boisei** 1.8 milyon yıl, **Homo erectus** 1.2 milyon yıl öncesinde bu bölgede yaşamış. **Homo sapiens**'in ise 17.000 yıl önce bu bölgede yaşadığı tespit edilmiştir.

Safari

Serengeti'yi dünyanın ilgi odağı yapan en önemli unsurlardan biri, belki de en önemlisi sağladığı safari olanaklarıdır. Kiswahili dilinde safari basit anlamıyla "seyahat" demektir. Zamanla bu, batı dillerinde Afrika savanalarında doğal yaşamı izleme, gözlemlene macerası anlamına bürünmüştür.

Safariye katılan her insanın en çok gözlemlemek istedikleri "Büyük Beşler"dir; aslan, gergedan, fil, leopar ve buffalo (Afrika mandası). Yüz yıl kadar önce bunlar en korkulan ve en çok avlanan hayvanlardı. Şimdi ise hepsi koruma altındadır. Bunların arasında leopar ve gergedan ciddi anlamda yok olma tehlikesi ile karşı karşıyalar.

Bu beşliden ikisini gözlemlemek sayılarının fazla olması nedeni ile kolaydır; fil ve buffalo. Aslanlarla karşılaşmak zor olsa da bir safari etkinliğinde mutlaka uzaktan da olsa bir görüntü yakalanabilir. Ancak, gergedan ve leopara gelince iş biraz zorlaşıyor. Gergedanların sayılarının az olmasının kesinlikle bunda etkisi var. Leoparlarda ise genelde gece avlanıp gündüz olabildiğince gizlendikleri için ve hem de sayılarının çok az olmasından görmek gerçekten zor. Örneğin, Güney Afrika'daki Kruger Ulusal Parkı'ndaki safari deneyiminde leopar görememiştik. Serengeti'de ise, üç-dört günlük araştırmamızda ancak çok uzaktan bir tane görebildik.

Ne amaçla gidilecek olursa olsun, Serengeti mutlaka ziyaret edilmesi gereken bir parçası bu güzel dünyamızın.

23.01.2013 – 21.00, Serengeti, TANZANYA

Bu gidişle notlar çok eksik kalacağına benziyor. İçimden pek yazmak gelmiyor, aslında gelmiyor değil de arkadaşlarla uzun uzun gevezelik edince insan içini boşaltıyor ve o nedenle de yazacak şey kalmıyor.

Dün Manyara Gölü bölgesinde kaldığımız Haven Nature kamp alanından ayrıldıktan sonra. Ngorongoro Koruma Alanı'na giriş yaparak oradan Serengeti Ulusal Parkı'na geçtik ve günümüzü orada doğal yaşamı gözlemleyerek geçirdik. Ngorongoro Koruma Alanı'na giriş noktasında gerekli izinler için beklerken bizim jiplerden birinin kalkık dolayısıyla açık olan tepesinden bizim çocukların kumanyalarını açmasını fırsat bilerek bir babun içeriye dalıp kimseye zarar vermeden bir sandviçi kapıp kaçmış. Bayağı korkmuşlar ama sonrasında tabii kimse zarar görmediği için bayağı güldük.

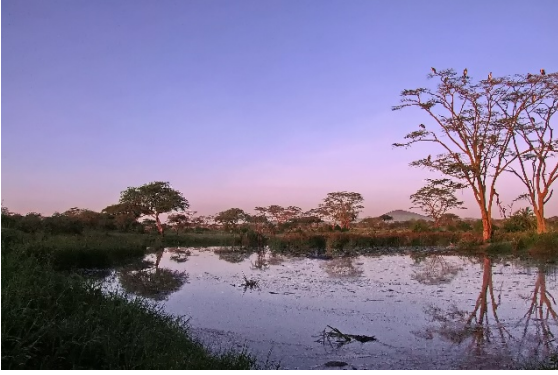

Artık burada yavaş yavaş yemek yemeğe başladık (Manyara Gölü çorba Serengeti ana yemektir anımsarsan...) Önce dünya güzeli impalalar [(*Aepyceros melampus*), omuz yüksekliği 75-100 cm olan, sırtı sarımsı kahverengi, karnı beyaz olan bir tür antiloptur. Son derece hızlı koşan bu hayvanlar, zarif görünüşleri ve ürktüklerinde zıplayarak koşmalarıyla ünlüdür. Bu da, kendilerine saldıranın bir tek hayvan üzerinde dikkatini yoğunlaştırmasını önleyerek onları şaşırır. Sıçrama uzaklığı 9 m'ye, sıçrama yüksekliği 3 m'ye ulaşabilir.] ve

Thomson ceylanları [(*Gazella thomsonii*), boynuzlugiller (Bovidae) familyasından Afrika dolaylarında yaşayan bir otçul ceylan türü. Thomson ceylanının boyu 51 ve 109 cm arasında değişir. Ağırlığı 12 - 75 kilogram kadardır. Sırtı sarı-turuncu arası bir renge sahip kıllarla kaplıdır. Bu birçok Afrika hayvanının özelliğidir. Çünkü Afrika oldukça sıcak bir kıtadır ve gündüz güneşten gelen sarı-turuncu-kırmızı sıcak renkleri yansıtabilmek için hayvanlar bu renkte tüylere sahiptirler. Ayrıca bu tür belinde karnının beyaz bölgesiyle sırtının sarı bölgesini ayıran bir siyah şerit taşır. Bacak kasları uzun süre yorulmayan dayanıklı bir yapıya sahiptir. Onları 9 metre ileriye, 3 metre havaya sıçratabilen bu kaslar, onların saatte 80 kilometrelik bir hıza erişebilmelerini de sağlar.] karşıladılar bizi.

Serengeti'deki büyük göçlerin kahramanlarından öküz başlı antiloplar yine çok yoğun sayılarıyla ceylanlardan sonra görüş alanımıza girdiler. [(*C. taurinus*) 1.15-1.40 metreye kadar büyüyebilirler. Ağırlıkları 150-250 kg arasında değişir. Yaşam kıtaları Afrika'dır.

Habitatları özellikle Serengeti ovalarındadır. Vahşi doğada 20 yıldan fazla yaşayabilirler. Savanada bulunan otları dikenli yaprakları ve yere düşmüş olan meyveleri yiyerek beslenirler.] İmpala, Thomson ceylanı ve öküz başlı antilopların olduğu bir bölgede yırtıcı hayvanların, özellikle aslan ve leoparın olmaması olası değil tabii ki... Kısa bir süre sonra ilk aslanları tespit ettik. Çok uzaktalardı. Savanadaki otların çok uzun olması onları

görmemizi daha da zorlaştırıyordu. Ama olsun ilk görüş temasını sağlamıştık. Devamı gelecek mutlaka.

Tam bu sırada telsizler çalışmaya başladı. Aaron hemen arabayı belli bir yöne doğru sürmeye başladı. Ne olduğunu sorduğumda bir leopar görülmüş olduğunu söyledi. Safari sırasında bütün jipler sürekli birbirleriyle ilişki halindedir. Amaç büyük beşleri müşterilerine gösterebilmek olduğundan kim bir tanesini görürse hemen diğerlerini haberdar ediyor. İşte sonunda Güney Afrika'daki safaride doğal ortamında göremediğim leoparı sonunda görecektim.

Büyük bir akasya ağacının yüksekçe bir dalına yayılmış yatıyor. Çok uzakta ama olsun sonunda görebilmek bile bir kazanç. Büyük beşlinin içindeki görülme olasılığı en az olan tür leopar. Hem sayıları çok az ve hem de gece avlandıkları için gündüz çok ücra köşelere saklanıyorlar. Yine ya çok heyecanlandığımdan ya da gerçekten fotoğraf makinemin objektifinin yetersiz olmasından dolayı çektiğim kareler çok bulanık çıkmış.

Öğle yemeğimizi önceden hazırlanmış kumanyalarla Serengeti'nin ortasında bir kopje'de (Volkanik hareketler erozyona dayanıklı kaya kütlelerinin meydana gelmesine neden olurlar. Bu kütleler çevrelerindeki erozyona açık, örneğin kireçtaşı gibi, yumuşak kayaların erozyon

sonucu yok olmaları neticesinde izole dağ ve tepeler olarak ortada kalırlar. Kopje veya koppie'ler bunlardır) yedik. Her tarafımız Marabou leylekleri (*Leptoptilos crumeniferus*) ve Starling [bir cins sığıcık] (*Lamprotornis hildebrandti*) ile çevrildi. Demek insanlar besliyorlar ki bu kadar cana yakınlar.

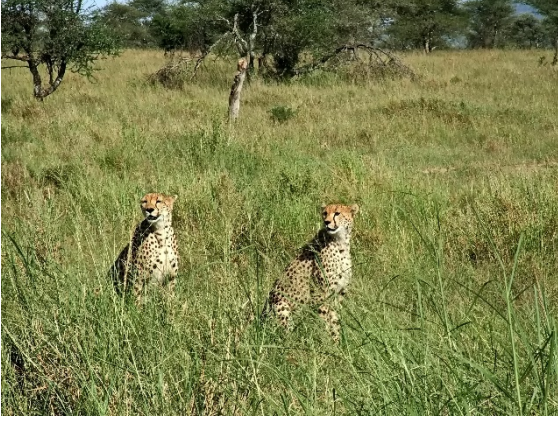

Biraz atıştırdıktan sonra artık son demlerini yaşamakta olan pillerimi yenileyebilecek bir dükkân bulmanın sevinciyle oraya yöneldim ve yedek silahlarla donandım. 😊 Esas, bir de Afrika Doğal Yaşamı ile ilgili bir rehber kitap buldum ki beni mest etti. Harika bir eser. Adlarını ve cinslerini bilmediğim hayvanların kimliklerini şimdi bu kitaptan rahatlıkla bulabiliyorum.

Kopje'nin en tepesine doğru yöneldim ve o uçsuz bucaksız gibi görünen savanayı doya doya seyrettim. Yukarı çıkarken bir sürü sevimli fındık faresi ile karşılaştım. Hatta bir Marabou leyleği neredeyse bir tanesini yakalıyordu. Tepede harika bir sürüngenle karşılaştım, Kızıl başlı Agama (*Agama agama*). Onu görüntüleyip biraz daha bu harika anı içime sindirdikten sonra inmeye başladım. Bir kayanın yanında inanılmaz güzellikte bir çiçekle karşılaştım. İlk defa görüyordum. Şimdi araştırdım ve bunun Flame lily (alev zambağı) (*Gloriosa rothschildiana*) olduğunu öğrendim. Zimbabwe'nin ulusal çiçeği imiş.

Akşam olmaya yakın Nyani Kamp Alanına ulaştık. Güzel bir günü daha noktalamak üzereyiz. Nyani, Swahili dilinde babun demekmiş. Bu alan daha önce babunlar tarafından çok kullanılan bir alanmış ama her zaman olduğu gibi insanoğlu gasp etmiş. Kampımız Güney Afrika'dakilere benzemiyor. Hem konfor hem de güvenlik açısından. Burada kamp alanını çevreleyen çitler yok. Bu nedenle gece mümkün olduğunca çadırlardan çıkmamamız söylendi.

İyi ki doğa beni gece boyunca çağırmadı (tuvalet gereksinimi). Bazı arkadaşların çadırlarının burnunun dibine kadar sırtlanlar gelmiş. Durumu sen anla artık.

Koca koca farelerin cirit attığı genişçe bir yemek alanında, dört duvar, göğüs hizasından çatıya kadar tel örgüler ve çatı, akşam yemeğimizi yedik. Yemekler ve çadırlar bizi konuk eden safari şirketi tarafından karşılanıyordu. Uzun uzun sohbetten sonra çok erken kalkacağımız için ben yine erkenden çadırıma çekildim. Çadırda ilk gece... Ancak yine tek kaldım.

BÜYÜK BEŞ NEDİR

Afrika'ya gitmeden önce mutlaka Büyük Beş'in namını şu veya bu şekilde duyacaksınız. Günümüzde safariye katılan herkesin mutlaka görmeyi istediği şeydir Büyük Beş. Yüz yıl kadar önce keşfedilmemiş ve bilinmezlerle dolu olan kıtada bu Büyük Beş avlanmak üzere en fazla peşine düşülen hayvanlardı. Bunlar en azgın ve de tehlikeli olan hayvanlardı; öyle ki avcıyı avlayan hayvanlar gözü ile bakılmaktaydı. Öylesine tehlikelilerdi. Bu tabii ki artık uysallaştılar anlamına gelmiyor. O zamanlarda kaşifler Doğu Afrika'daki keşiflerinden sonra bu hayvanlar hakkında değişik öykülerle dönerlerdi ülkelerine; Afrika otlaklarında saklanan aslan ve leoparlar, insan kokusunu aldığı anda saldırıya geçen gergedanlar, yüksek çalılar arasında saklanan Afrika mandaları ve kızgın fillerin kaşiflere saldırıları.

Artık bugün kaçak avcılık dışında genelde görüntü avcılığı yapılmakta.

Bu memeliler ilk kaşiflerin anlayabildiğinden çok daha ilginç hayvanlardı. Şimdi kısaca bunlara tek tek bir göz atalım...

ASLAN (*Panthera leo*)

Afrika aslanı, dünyanın en büyük dört kedisinden (kaplan, aslan, jaguar, leopar) biridir. Erkek Afrika aslanı ortalama 200 kg'dır. Dişiler ise bunun neredeyse yarısı kadardır. Postu kahverengimsi sarıdır. Erkeğin yelesi kahverengimsi sarıdan siyaha kadar değişir. Geniş alınlı, güçlü çeneli, uzayıp çekilebilen tırnaklı, sarımtırak kısa ve yatık tüylüdür. Kuyruğunun ucu püsküllüdür. Erkek aslanın başının etrafı uzun ve güzel bir yeyle süslüdür. Omuzlarının üzerine kadar dağılan bu perçem, kızdığı zaman kabarır. Pençelerinin büyük olması, yere sağlam basmasını sağlar.

Aslanlar birbirleriyle bölgeleri için kavga eder. Genellikle bu ölümlü sonuçlanabilir. Aslanlar dünya üzerinde yaşayan kedi türleri içinde en sosyal cinstir. Diğer tüm kedi cinsleri antisosyal olup yalnız yaşamayı tercih ederken aslanlar büyük gruplar oluşturan tek kedi cinsidir. Grup oluşturmalarının en büyük sebebi kendilerinden çok hızlı olan avlarını grupsal pusu kurarak yakalamak olduğu bilim dünyasınca öne sürülmektedir.

Savunmada ve av sırasında birleşen aslanlar, avlarını kovalar ya da pusuya düşürür. Günün büyük bir bölümünü dinlenerek geçirirler ve akşamüzeri hareketlenirler ama gündüz de avlandıkları görülmüştür (Bizim tanık olduğumuz gibi...) Genellikle gece avlanırlar. Av esnasında genellikle kükremezler. Fakat avı kovalarken birbirleriyle bağlantıyı sürdürmek için homurdandıkları olur. Genelde büyük otçullarla, antilop, zebra ve manda gibi, beslenirler. Ancak buldukları taktirde leş yemekten de geri durmazlar. Aslanlarda av paylaşımı hiyerarşik bir düzende olur. Avdan ilk olarak yararlanma ayrıcalığı erkek aslandadır fakat sürünün erkek aslanı av mahallinde mevcudiyet gösterene kadar avı yere düşüren dişiler öncelikli faydalanır. Ortalama bir Afrika aslanının hızı saatte 55 km'yi bulabilir. Ancak bu hızını yalnızca kısa bir süre devam ettirebilir. Hız almadan 2 m yüksekliğe zıplayıp, 8 metre uzaklığa atlayabilir.

Afrika Aslanları 2 yaşında çiftleşmeye başlarlar. Fakat tam olgunluğa 5 yaşında erişir. Akraba dişiler bir sürü oluştururlar ve ekip halinde avlanırlar. Yabancı erkek gurupları veya tek, güçlü erkekler diğer erkeklerle mücadele ederek bir sürüyü sahiplenirler. Ancak yabancı erkekler sürüyü sahiplendikten sonra kendi soylarını devam ettirmek maksadı ile sürüdeki bütün bebek yavruları öldürürler. Erkekler poligamdır, yani birden fazla eşleri vardır. Çiftleşme sırasında ve öncesinde erkek sürekli kükrer. İşe karışan erkeklerle kavga edebilir. Gebelik süresi 105-112 gün arasında değişir. Dişi bir doğuruşunda 2-5 arası yavru dünyaya getirir. Yeni doğan yavrular kördür. Ayrıca kürkleri de beneklidir. Gözleri doğumdan 6 gün sonra açılır. Dişi, 3 aylıkken yavruları süttten keser ve onlara avlanma dersleri vermeye başlar.

Bir yaşındaki yavrular bunu kendileri başarırlar. Yavrular arasındaki ölüm oranı fazladır. Bunun nedeni yavruların en son beslenmesidir. Bu yüzden yavrularda vitamin eksikliği görülür. Fakat bu doğal bir nüfus kontrol yöntemidir. Bir aslanın ömrü genellikle 20-25 yıl arasında değişir. İyi şartlarda yaşayan ve beslenen bir aslan 30 yıl yaşayabilir.

Aslanların doğal düşmanı azdır. Hayati tehlike arz eden insanlar ve timsahlar olmak üzere sadece iki doğal düşmanı bulunur. Afrika aslanı korumaya alınmış bir tür olmasına karşın

günümüzde Afrika aslanı için en büyük tehlike insanlarca avlanması değil, yaşam alanının insan tarafından bozulmasıdır.

LEOPAR (*Panthera pardus*)

Leoparlar kendilerini gizleyebilecek yeteri kadar ağaç olan Afrika'nın her tarafında yaşarlar. Yaşam alanları Güneydoğu Asya'ya kadar uzanır. Hatta yakın zamanda nesli tükendiği düşünülen Anadolu leoparı olduğu düşünülen bir leopar, maalesef vurularak, Siirt bölgesinde ele geçirilmiştir. Yalnız yaşamayı tercih ederler. Çok sinsi avcılardır. Avını kovalayarak yakalamak yerine pusu kurup öyle yakalamayı tercih eder. Genelde insanlara bir tehdit oluşturmazlar ama hemen hemen canlı ne bulurlarsa yerler; böceklerden gazellere, babunlardan köpeklere kadar her şeyi yerler.

Leoparla ilk kez karşılaşan insanlar bir şaşkınlığa düşer ve onların çita mı leopar mı oldukları konusunda bir ikilemde kalırlar. Bitki ve hayvanlar hakkında geniş bilgileri olan yarı göçmen Maasai insanları bu iki kediyi de aynı isimle adlandırmaktadırlar. Leoparlar çitalardan daha ağır ve daha güçlülerdir ama aslanların ancak üçte biri kadardır. Benekleri ortaları boş kara rozet şeklindedir. Bitkilerin yoğun olduğu alanlarda gece avlanmayı tercih ederler. Avları birkaç metre yakınlarına gelene kadar pusuda beklerler

Davranış

Leoparlar gün boyu ağaçların yüksek ve geniş dallarında uyuyarak dinlenirler. Avlarını yakaladıktan sonra aslanlar ve sırtlanlardan korumak için en yakın ağaca tırmanarak yüksekçe bir dala çıkarılırlar ve orada bırakılırlar. Bu avı tümüyle bitirmeleri birkaç gün sürer.

Aslanların aksine tüm yaşamları boyunca yalnız yaşarlar. Kendileri için bir bölge oluşturur ve bu bölge için mücadele ederler ve yalnızca çiftleşmek için biraraya gelirler. Leoparlar iki yaşında olgunluğa erişirler ve bundan sonraki her iki yılda bir yavruyalabilirler. Anne leoparların yavrularının bağımsızlıklarını aldıktan sonra kendi bölgelerine girmelerine izin verdikleri ve hatta birlikte de avlandıkları tespit edilmiştir.

İletişim

Leoparlar kükreyerek ve koku yolu ile iletişim kurarlar. Kükreme genelde bölgelerini belirleme veya tehlike anında çıkardıkları seslerdir. Kokuyu ise diğer kediler gibi anal (kıçsal) bir salgı ile oluştururlar. Bu salgıyı bölgelerini belirlemek için çalılara ve ağaçlara fışkırtırlar.

Serengeti Leoparları

Serengeti leopar nüfusu, gözlerden olabildiğince uzak kalmaya çalıştıkları için aslanlar ve çitalara kıyasla haklarında daha az bilgi var ama, genelde sağlıklı olarak addediliyor. Buna neden de iyi gizlenmeleri ve çok çeşitli beslenme alışkanlıkları olmasıdır. Serengeti’de bir leoparla karşılaşılma şansı çok azdır ve genelde ağaç tepelerinde görme olasılığı yüksektir.

GERGEDAN (*Rhinocerotidae*)

Dünyada beş tür gergedan vardır ve bunlardan iki türü Afrika’da varlıklarını sürdürmektedir; “Beyaz veya Kare Dudaklı Gergedan (*Ceratotherium simum*) ve “Siyah veya Kanca Dudaklı Gergedan (*Diceros bicornis*). Serengeti-Ngorongoro ekosisteminde yaşayan siyah tür *Diceros bicornis michaeli*’dir.

Türler arasında çok belirgin farklar yoktur. Fakat *Diceros bicornis michaeli*’nin bazı bireylerinde iki özellik vardır ki bunları diğerlerinden ayırt etmenize olanak verir. Öncelikle bunların kulaklarındaki kıllar daha yoğundur ve ikinci olarak gergedanın yan taraflarındaki deri yiv şeklinde oluklu bir görünümde olduğu için sanki kaburgaları belirginmiş gibi görünür. Bunun yanı sıra siyah gergedanların bazılarının da doğumdan itibaren derileri düzgün ve kulaklarında da çok az kıl olur.

Siyah gergedanların sayısı bir zamanlar Serengeti düzlüklerinde bayağı fazla idi. Ancak boynuzlarının Uzakdoğu’da bazı ilaçların ve Arap dünyasında da kama sapı yapımında kullanılmaları nedeni ile yasal olmayan avlanma sonucu sayıları çok azalmıştır. Maalesef bu talep hala devam etmektedir. Bunun sonucu silahlı korucular az sayıda kalan bu gergedanların soyunun tükenmesini önlemek amacıyla çok titiz bir şekilde bu kaçak avcıları engellemek için uğraşmaktalar.

Serengeti’de beyaz gergedan bulunmaz.

AFRİKA MANDASI(*Syncerus caffer*)

Devasa boynuzların ardındaki yarım tonluk ağırlıklarıyla Afrika mandası (buffalo) çok tehditkârdırlar. Boyutları, saldırganlığı, bir hayli gelişmiş geviş getiren mideleri ile mandalar Afrika'nın en başarılı büyük hayvanlarından. Bazıları bunları Anadolu, Ortadoğu, Asya ve Kuzey Afrika mandaları (bunların hepsi aynı türdür) ile karıştırırlar. Afrika mandası bu iki tür arasında daha iri olanıdır. Kendi sınıfında irilik bakımından Kuzey Amerika'daki buffalodan sonra gelir.

Afrika mandası Sahra'nın güneyinde bütün Afrika'da yaşar. Aslında mandalar ve filler Afrika'daki memelilerin en kalabalık cinsleridir. Ancak manda diğer geviş getirenlere göre su tutma niteliklerine sahip olmadıkları için sürekli su içmek zorundadırlar. En yoğun olarak yaşadıkları alanlar sulak ve otlak alanlardır. Koşulların iyi olduğu durumlarda Afrika mandası beş yaşına doğru olgunlaşır ve doğurabilir. Onsekiz yaşına kadar yaşarlar. Evcil sığırlar gibi mandanın alt sıra dişleri, geniş sert dudakları ve esnek uzun dilleri vardır ki bunları beslenmeleri için tercih ettikleri otları toplamak için kullanırlar.

Afrika Mandası Toplulukları

Afrika mandası sürü halinde yaşar ve sayıları binlerce olabilir ama genelde 100 ile 300'lük gruplar halinde gezinirler. Bunlar bölgeci hayvanlar değildir ve mevsimlerin değişimine göre

iyi kalite yiyecek veya su peşinde seyahat ederler. Her sürü kendi içinde alt sürüler oluştururlar. Bunlardan biri 30 ile 60 dişiyi kapsayan ve genç ve yeni doğmuşlardan oluşan sürülerdir ve diğerleri de aynı yaşlardaki dişi ve erkeklerden oluşur. Egemen erkekler yalnız dolanır ve sürü içinde çiftleşme fırsatları ararlar ve egemenliklerini sürdürebilmek için de sürekli diğer erkeklerle sürtüşme içindedirler. Erkekler yaşlanıp gençler tarafından dışlandıktan sonra kendi başlarına yaşamaya başlarlar. İşte avcılara korku salanlar esas bunlardır ve avcılar çok değerli boynuzları elde etmek için bunların peşine düşerler. Afrika mandasının yalnızca iki düşmanı vardır, aslan ve insan.

Afrika mandaları vücut hareketleri ile ve değişik sesler çıkararak iletişim kurarlar. Ses aralıkları sığırlar gibi çok geniş değildir. Çıkardıkları çoğu ses beslenirken çıkardıkları homurdanmak ve mırıldanmak şeklindedir ve belki de bunlar aralarında bir iletişim kurmak için çıkardıkları seslerdir. Anneler tehlike anında yavrularını çağırmak için gargara yapar gibi bir ses çıkarır ve yavrular da hemen buna tepki verirler. Korktukları veya sinirlendikleri zaman çok yüksek ve sanki bir patlama sesi gibi homurdanırlar. Eğer Afrika'da yaptığınız safari yürüyerek yapılan cinsindense ve siz bu sesi yakınınızda duyarsanız hemen en yakın ağaca tırmanın.

Birçok büyük hayvanda olduğu gibi mandalar da tehdit edildiklerinde hemen yan dönerler ve ne kadar iri olduklarını gösterirler. Savunmak için yapabileceklerinden bazıları da sanki havayı koklar gibi kafalarını olabildiğince kaldırmak veya tam aksine tamamen eğerek o muhteşem iri boynuzlarını göstermektir. Tüm boynuzlular gibi mandalar da rakiplerini tehdit etmek için boynuzlarını yerlere sürerler. Eğer kendini tehdit altında hissediyor veya kızmış ise yüzü dönük, başını iyice kaldırmış olarak hücum eder ve son anda başını eğerek boynuzları ile rakibini boynuzlar ve havaya kaldırır. Bir tehdit karşısında kendini zayıf görürse başını eğerek ve gerekirse kaçabilmek için biraz döner. Mandalar düşük statüde olduklarını göstermek için başlarını baskın erkeğin karınlarının altına sokarlar.

Serengeti Mandası

Serengeti mandası 19. Yüzyılda çok yüksek sayılara ulaştı. Ancak 1890 yılında ortaya çıkan sığır vebası sonucu sayıları inanılmaz ölçüde düştü. Hesaplara göre 10.000’de biri ancak hayatta kalabildi. Sonraki 60 yıl zarfında yavaş yavaş sayıları artarak 1969 yılında 65.000’lere ulaştı.

Bu dönemden sonra parkın çevresindeki yavaş yavaş artan nüfus kaçak avcılığı artırdı. Mandalar kaçak avcılarının tuzaklarına karşı çok zayıflar ve bu nedenle 1990’lara yaklaştığında sayıları 16.000’e kadar düştü. Son yıllarda nüfusları kıyasla sabit kaldı ama insanı üzecek kadar az.

FİL (*Loxodonta africana*)

Serengeti’de bir zirveye çıktığınızı hayal edin ve altınızda gözün alabildiğince fil var. O kadar çoklar ki önce bunları volkanik tepelikler (Kopje) sandınız ama ağır ağır hareket ediyorlar, dönüyorlar, havayı kokluyorlar ve beslenmeye, tiz sesler çıkarmaya, guruldamaya başlayıp onları birer Afrika fili yapan sayısız şeyler yapıyorlar. İşte bunlar hayvan dünyasının ünlüleri.

Afrika fili kara canlılarının en büyüğüdür. Yetişkin bir fil dört araba ağırlığındadır, 3.000 – 5.000 kilo. Onları görmeye alışkın insanları bile büyüklükleri ve ağırlıkları ile hayrete düşürür. Hem dişi hem de erkek filler yiyecek arayışı sırasında tam yetişkin bir ağacı bile kökünden sökebilirler. Bununla beraber parmak gibi kullandıkları hortumları ile ufacık tohumları, fıstıkları bile alabilirler.

Filler önceleri Afrika’nın Sahra güneyindeki her bölgede çokça görülen hayvanlardı. Ancak artan insan nüfusu ve kaçak avcılık onları genelde ulusal parklara ve koruma alanlarına doğru itmiştir. Yine de onlarla Afrika’nın çeşitli yaşam alanlarında, bataklıklardan ormanlara ve düzlüklerden geniş otlaklara kadar hatta Namibya çölünün sonsuz boşluklarında da karşılaşabilirsiniz.

Sosyal Örgütlenme

Fillerin çoğu sayıları 2 ila 24 arasında değişen anaerkil sürüler halinde yaşarlar. Liderleri en yaşlı dişi olur ki bu da 60 yaşında bile olabilir. Bir sürü bir veya birkaç aileden oluşur. Her grupta

yaşlı liderin doğurgan kızları ve onların çocuklarından oluşur. Erkekler ergenlik çağına gelene kadar sürüde yaşarlar sonra ayrılır bekar sürüleri içinde veya yalnız yaşamlarını sürdürürler. Yağmur mevsiminin sonuna denk gelen çiftleşme döneminde filler 100 – 200 bireylik gruplaşmalar halinde birleşirler.

Fil toplulukları yaşa göre örgütlüdür, en yaşlı olan lider dışıdan aşağı doğru. Yaşlı filler gençlere nasıl davranacaklarını ve muhtemelen çevreyi ve yiyebilecekleri nesnelere öğretirler. Sık sık yetişkinlerin gençleri hortumlarını veya seslerini kullanarak uyardığı görülmüştür. Sürü lideri üretkenliğinin çok ötesinde yaşar ve bu da o ek yaşam süresinde genç nesillere eğitim vermesi olanağı sağladığını düşündürür. Filler ve insanlarda görülen bu özellik hayvanlar arasında çok ender rastlanılan bir özelliktir. Diğer fillerin yemek yemeleri veya harekete geçmeleri konusunda lider dışı karar verir. Genelde hareket etmeyi veya yemeyi durduran odur ve sürünün diğer bireyleri ondan ve sürünün diğer bireylerinden en fazla 50 metre uzaklaşırlar. Bir tehlike anında da liderin etrafında bir araya gelir savunmaya geçerler.

Tipik Bir Fil Günü

Tipik bir fil günü o iri cüsselerini sağlıklı tutabilmek için 16 saat beslenmeyle geçer. Bu beslenme insanlar gibi öğünler şeklinde olur, sabah erken, akşamüzeri ve gece. Filler günde 4- 5 saat bir ağaca yaslanarak, yatarak veya ayakta uyurlar. Diğer zamanlarını yeni yiyecek, su birikintileri arayışı veya itişip kakışmakla geçer. Filler eğer su bulabilirlerse her gün su içmeyi tercih ederler ama su kıtlığı olduğu dönemlerde birkaç gün su içmeden de durabilirler. Görünen su kaynaklarından yararlandıkları gibi kuru nehir yataklarını ve bataklıkları kazarak da suya erişebilirler. Su gereksinimlerini karşıladıktan sonra suda yuvarlanır, hortumlarıyla kendilerini yıkar ve aynı işlemi toz toprakla yaparlar ve bir çamur tabakasıyla bedenlerini örterler. Bunu kendilerini böcek ısırılmalarından ve parazitlerden korumak için yaparlar.

Fillerin İletişimi

Fillerin çok geniş ve çeşitli görsel ve işitsel dilleri vardır. Bunlar bir annenin yavrusunu kuyruğundan iterek yönlendirmesinden kulaklarını öne doğru açarak korkunç bir şekilde saldırıya

geçmesine kadar farklılıklar gösterir. Fillerde genel olarak iki türlü görsel iletişim vardır: saldırma ve savunma veya baş eğme.

Saldırgan davranış genelde filin tehdide doğru yönelmesi, tüm cüssesini gösterme, kulaklarını öne doğru açarak kendisini olduğundan daha iri göstermeye çalışma ve sıklıkla da kafasını aşağı yukarı sallamayla belli eder. Fazla tehdit edilirlerse blöf yaparak hızla hücum eder ve hedefin yanından geçerler. Ancak bu tehdidi ciddiye alıyorsa veya ürktülse hücum eder ve tehdit unsurunu yok etmek üzere temas kurarlar. Temas kurduklarında düşmanlarını dişleri ile havaya kaldırarak fırlatırlar veya yere yatırır ve üstüne çökerler.

Savunma veya baş eğme durumunda ise, kulaklarını vücutlarına yapıştırarak, sırtlarını yere doğru indirir, kuyuklarını yukarıya kaldırır ve hortumlarını sağa sola sinirli bir şekilde sallayarak geri çekilirler. Genç ve yavru filler ise hemen hortumlarının ucunu ya annelerinin ya da tehdit eden büyük filin ağzına pes dercesine sokarlar.

Fillerin en yaygın sesli iletişimleri ise gürlmek veya homurdamak ve trompet çalar gibi bağırmaktır. Gürlmelerinin uzun süre karından geldiği düşünülürdü fakat sonradan ortaya çıktığı gibi meğerse onlar da bu homurdamayı bizim bağırduğımız şekilde çıkarıyorlarmış. Filler homurdamayı uzaklarla iletişim kurmak için kullanırlar. İnsan kulağının duyamayacağı tarzdaki derinden homurdamaların kilometrelerce uzaktan duyulabildiği tespit edilmiştir. Bir fil kızgın, huysuz ise veya birden şaşırtılırsa homurdaması daha yüksek sesle olur ve gürlmeye benzer. Trompet çalar gibi bağırmada ise ses hortumlarından çıkar ve hortumu kasıp gevşeterek bir enstrüman gibi kullanırlar. Bu sesleri ya çok heyecanlandıklarında ya da çok kızdıklarında çıkarırlar. Eğer fillerle biraz zaman geçirirseniz iki değişik sese daha tanık olabilirsiniz; sızlanırcasına tiz bir ses ve çığlık. Yavrular korktuklarında bu tiz sesi çıkarırlar. Bu sesi duyduğunuzda eğer canınızı seviyorsanız sakın anne ile yavru arasına girmeyin. Çığlık sesi de yavruların sızlanma sesinin yetişkin halidir. Bu sesleri genelde üstünlük gösterileri sırasında veya aşırı derecede sinirlendiklerinde çıkarırlar.

Serengeti Filleri

1930'larda yeni gelen park bekçileri ve yöneticiler yalnız birkaç filin Serengeti'ye girişlerine tanık oldular. 1940 ila 1960'larda Serengeti'nin fillerin doğal yaşam alanı olmayıp o yıllarda o bölgeye ilk defa yerleşmeye başladıkları düşünülüyordu. Ancak eski avcılarının ve kaşiflerin kayıtlarına bakıldığında görüldü ki 1900'lerden önce de filler Serengeti'de yaşıyorlardı. Fakat Doğu Afrika'daki 1880 ve 1890'lardaki fildişi ticareti sayılarını son derece azaltmıştı. Bu dönemde inanılmaz boyutlarda bir fil katliamı yaşandı ve kaçabilenler insanların ulaşamayacağı bölgelere kaçtılar. 1900'lerin başından itibaren düşen fildişi ticareti sonucu filler yeniden kendilerini toparlamaya ve yeniden eski yaşam alanlarına dönmeye başladılar.

Bundan sonra 1960 ve 1970'lerde Serengeti'de filler çoğalarak sayıları 2.460'a kadar çıktı. 1970'lerin ortasından 1980'lerin sonuna kadarki dönem filler için kara bir dönem oldu. Fildişi fiyatlarının bu dönemde artması sonucu kaçak avcılık birden hortladı ve fil nüfusuna büyük bir darbe indirdi. 1990'a gelindiğinde Serengeti'de kalan fil sayısı 500'e düştü. 400-500 kadarının Kenya'ya kaçtığı düşünülüyor. Kalan 1.500 fil ise katledilmişti. 1989 yılında dünya çapında fildişi ticaretine getirilen yasak yine fillerin imdadına yetişti. Günümüzde Serengeti'deki nüfusları tekrar 2.000'in üstüne çıktı. Fakat maalesef hala eskisi kadar olmasa bile fildişi ticareti yapılmakta.

XXX

Bugün (23.01.2013) gün doğmadan kalktık ve erkenden (05.15) safariye başladık. Doğuda oluşan gökyüzünün kızılılığı çok güzel kareler yakalamamı sağladı.

Şu ana kadar büyük beşliden dördünü görmüş bulunmaktayız; buffalo (Afrika mandası), fil, aslan ve leopar. Gerçi aslanlar ve leoparın uzak olması çok tatmin edici olmadı ama neyse, gördük ya...

Bugün şansımız çok yaver gitti. İlk saatlerde artık göre bıkmaya başladığımız cinslerle sürekli göz temasında olmamız gurubu biraz sıkmaya başladı. Ancak ben şunu – Safari hayvanat bahçesi değildir – hiç aklımdan çıkarmadığım için yine de çok keyifliydim. Benzer fotoğraflardan çekmeye devam ettim ve harika görüntüler yakaladım. Bu arada çok yakınımızda, ama otların arasında oldukları için iyi görüntü vermiyorlardı, bir aslan gurubunun fotoğraflarını çekerken birden bir hareketlenme başladı. Aaron bir telsiz konuşması sonrasında belirli bir yöne doğru hareket etmeye başladı. Hayrola, aslanları neden bırakıyoruz deyince o ana kadar görmemiş olduğumuz çitaların çok yakında olduklarını söyledi. Biraz sonra herkes bayram yapmaya başladı. Çok yakınımızda, 30-40 metre, dört tane çita ve gittikçe de

yaklaşıyorlar. Makineler deliler gibi çalışıyor. Birkaç jipin 5-6 metre yakınına kadar geldi iki tanesi. Ender karşılaşılabilir bir durum. Çevreden onlarca jip o bölgeye dolmuştu. Keratolar ara ara durup bir de poz veriyorlar. Çok güzel yaratıklar... Asil ve zarifler. Sanırım dört kardeş. Yalnız bir tanesi sakatlanmış, gurubun hızını kesiyor. Fakat kesinlikle terk etmediler. Bir tanesi mutlaka sakat olanı bekledi ve hep birlikte uzaklaştılar.

Çitalar uzaklaşınca daha önce gördüğümüz aslan gurubunun yanına gittik. Otların arasında tembellik ettiklerinden pek etkileyici bir durum değildi. Aralarında aslında gözlerimizin aradığı o heybetli yeleleriyle salına salına yürüyen erkekler de yoktu ve biz artık erkekleri arıyorduk. Onları ararken yüzlerce belki binlerce buffalonun göçüne rastladık. Bulduğumuz yere yakın bir yolun öbür tarafında da yine bir 14-15 üyeli bir aslan sürüsü gördük. Çoğu yavru ve gençti. Aaron onların bulunduğu tarafa doğru hareketlendi. Ama sonra birden durdu. “Hayrola?” dedim. “Bu tarafa geçecekler!..” dedi. Şaşırdım ve beklemeye başladık. Tam da dediği gibi bizim tarafa doğru yöneldi gurubun liderleri. Diğerleri de onları takip ettiler. Öndekiler gayet dikkatli ve yavaş bir şekilde ilerliyorlardı. Odaklandıkları tarafa başımızı çevirince tek başına bir buffalo gördük. Ya yaşlı ya hasta ki sürüden ayrı kalmış. Lider aslanlar birden depara kalktılar ve buffaloya yetiştiler. Öndeki atlayıp pençelerini geçirdi. Bir iki çaba sonucu buffalo pençelerden kurtuldu ve o koskoca alanda tek başına duran bir akasyayı arkasına alarak savunmaya geçti.

Aslanlar tetikte zayıf anını kolluyorlar. Fakat sonra yine panikledi ve kaçmaya başladı. İki aslan birden yetiştiler ve fazla bir çaba sarf etmeden yere yıktılar. Buffalonun sonu gelmiş gibi görünüyordu. Baktık ana sürüden genç ve iri bir erkek avın gerçekleştiği noktaya doğru koşmaya başladı. Yetiştirdi ve bir iki boynuz darbesiyle aslanları uzaklaştırdı ama aslanlar yeniden saldırıya geçti. O sırada bir tane genç buffalo daha geldi. Yaşlı biraz toparladı kendini ve üçü birden yavaş yavaş esas sürüye doğru uzaklaşmaya başladılar. Aslanlar pek ipin ucunu bırakacak gibi değillerdi. Bu sefer üç buffaloya bir üç tanesi daha katılınca avın başarısızlıkla sonuçlandığını kabul eden aslanlar son bir depar daha atıp geriye kendi sürülerinin yanına döndüler.

Bugüne kadar onlarca kez belgesellerde izlediğim bir olay elli metre yakınımda gözlerimin önünde gerçekleşti. İnanamıyorum... Muhteşem anlardı... Gençlerin yaşlı buffalonun hayatını kurtarması da işin piyangosu oldu.

Günün sonuna doğru Ngorongoro kraterine yakın yüksekte çok güzel bir kamp alanına gittik. Yine çadırdayım, ama yine tek başımayım.

Öfff... Çok uykum geldi artık...

DIĞER FOTOĞRAFLAR İÇİN –
www.geckingezgin.com/23012013-serengeti,2,1055#.YtVivLZBy3A

24.01.2013 – 21.10 – Ngorongoro, TANZANYA

Yalnız seyahat etmeyince insan duygu ve düşüncelerini yazıya dökmekte bayağı zorlanıyor. Zira zaten gruptaki dostlarla sohbet ederek içinde biriken duyguları boşaltıyorsun ve defterin başına geçince yazacak bir şey bulamıyorsun. Birlikte olduğum insanlardan mı söz etsem?!?!?!.. Bilmem ki!..

Grup 20-25 kişi civarında. Bir gün tam sayıyı öğrenirim artık ;-)))) Cipi paylaştığımız beş kişi ve ben dışındakilerin hepsi genç. Genelde şeker ve hemen her konuda yardım eden çocuklar. Ama Sıla'cık (taze avukat)

ve Özge'cik (yargıç) dışında gerisi bize fazla sokulmuyorlar. İki de çok sevimli... Çocuklar işte ☺))) Diğer çocukların hepsi de gerçekten iyiler... Bir tek Anadolu Üniversitesi'nden bir kadın var, konservatuarda kontrbas hocası, o biraz sorun gibi... Zaman gösterecek artık.

Bizim arabadaki Tomris Abla (!) [benden iki yaş büyük ☺))] tonton bir insan. Eşini altı ay önce kaybetmiş. Sonrasında kendini seyahatlere vurmuş. Eşi vefat ettikten hemen sonra önce Almanya'da yaşayan çocukları yanlarına almışlar, ardından Etiyopya, Trans-Sibirya, Nepal ve şimdi de bu gezi. Her şey gönlünce olur dilerim.

Karamürsel'den bir çift var, Ayşe ve Sedat Pınarbaşı. Onlar tam bir gezikolik. Bugüne kadar, çoğu kendi başlarına, 70-75 ülke gezmişler. Onlar da tatlı insanlar. Bazen Ayşe'nin çok heyecanlanıp kendinden geçerek bağırması pek hoş olmuyor ama o da gerçekten aşırı duyulduğu için elinden gelmeden yapıyor. Sedat ise tam bir "Mr. Gadget". Yok yok... Her şeye karşı ilgili, her şeyi araştırıp öğrenmek istiyor ve bunları da başkalarına öğreterek yardımcı olmaktan inanılmaz keyif alıyor.

Son çiftimiz ise Aysel ve Oğuz. Onlar fazla kendilerinden söz etmediler veya benim bulunduğum ortamda etmedikleri için pek fazla bilgim yok haklarında. Yalnız Aysel'in Adanalı ve Oğuz'un da Ardeşenli olduklarını biliyorum. İki de halkın içine girerek gezmeyi ve ara sokaklara dalmayı seviyorlar. Anladığım kadarı ile onlar da sıkı iki gezgin.

NGORONGORO KRATERİ

Tanzanya'nın kuzeyinde, karmakarışık bir bitki örtüsü altına gizlenmiş olan, deniz seviyesinden yaklaşık 1800 metre yükseklikteki bu antik ve çoktan sönmüş volkanın sarp yamaçları krater duvarlarının içinde neler döndüğüne dair çok az ipucu verir. Tek odak noktası, pembe lekeli havuzlar etrafında pırıl pırıl dönen, yaklaşık 600 metre aşağıdaki gümüş işlemeli su yollarıdır.

Krater tabanındaki koyu beneklerin tam olarak ne olduğu ancak bunların durmaksızın hareket etmeleri sonucunda açıklığa kavuşur. Otlayan binlerce zebra ve antilop. Bir hareket dalgası birdenbire havuzu karıştırır. Pembe lekeler havaları havada bir iki tur attıktan sonra tekrar suya inerler. Bunlar, yalnızca karides gibi bazı kabukluların yaşayabildiği sodalı gölde beslenen flamingolardır.

Afrika yaban hayatının en büyük buluşmalarından birisini (yaklaşık 30-40.000 hayvan) kraterin 300 km² lik tabanından izlemek mümkündür. Ngorongoro'da toplanan hayvanların ismini yazmak, safariye çıkmış fotoğrafçıların kontrol listesini okumaktan farksızdır. İçlerinde aslanların, fillerin, leoparların, gergedanların, su aygırlarının, zürafa ve çeşitli antilopların yanı sıra güney Afrika geyikleri, impalalar, gazeller, siyah benekli Afrika maymunları, babunlar, yaban domuzları, yarası kulaklı tilkiler ve sırtlanların da bulunduğu büyük memeliler sınıfına giren en az 50 farklı tür. Ayrıca devekuşu, ördek ve Afrika tavuğu (guinea fowl) ile birlikte 400'ü aşkın kuş türü. Krater böylece, Doğu Afrika yaban hayatının küçük ölçekli hali olarak bakılabilir.

KRATER DAĞLARI

Ngorongoro, yer kabuğu üzerinde Afrika boyunca Mozambik'ten Suriye'ye kadar uzanan fay hattının bir bölümü olan Büyük Çatlak Vadisi (Great Rift Valley) üzerinde yer alır. Milyonlarca yıl boyunca farklı zamanlarda dünya merkezindeki büyük basınç sonucunda bu fayın zayıf noktalarında patlayan yanardağlar Doğu Afrika'nın "Krater Dağları" nı oluşturdu.

Ngorongoro işte bu yanardağlardan biri. Bir zamanlar konik bir şekle ve şimdikinden iki misli yüksekliğe sahipmiş. Ancak yaklaşık 2.5 milyon yıl önce gerçekleşen son püskürmenin

şiddeti ve altındaki erimiş kaya kütlesinin lav olarak dışarı kusulması nedeniyle konik zirvesi içeri çökerek bir oyuk halini almış. Bu olaydan günümüze kalan tek kalıntı ise kraterin kuzey batısında yer alan Yuvarlak Masa Tepesi'dir (Round Table Hill).

Teknik olarak bir volkanik patlama ya da çöküntü sonucu oluşmuş volkanik kraterlere "caldera" ismi veriliyor. Kabaca daireyi andıran 18 km'lik çapıyla, Ngorongoro dünyanın altıncı büyük kalderası. Ama çeperleri kırksız olan kraterler arasında dünyanın en büyük kalderası olarak biliniyor. Ngorongoro, Maasai dilinde "büyük delik" anlamına geliyor.

1959'da yapılan bozuk bir yol yalnızca 3.2 km'lik bir mesafede 600 metre yükseklik kaybederek krater tabanına kadar iniyor. Buraya ancak 4x4 araçlarla inilebiliyor. Yılda ortalama 10.000 turist krateri ziyaret ediyor.

Batıdaki Serengeti Düzükleri'nin su ve taze ot bulmak için her yıl göç eden hayvanlarından farklı olarak, Ngorongoro'da yaşayan hayvanların büyük bir bölümü yıl boyunca krater çevresinde kalır; çünkü burada kurak sezonlarda bile su bulunuyor. Bir dizi bataklıkla, sığ bir soda gölü olan ana göl Magadi iki nehirden – Munge ve Lonyonike – besleniyor. Hiçbir çıkış yolu olmayan göl suları ise yüzyıllardır süren buharlaşmanın bir sonucu olarak yüksek oranda tuz içeriyor. Değişik açılardan bakıldığında görünen koyu maviliğin nedeni de budur. Bu gölde sadece su yosunları ve karides türü bazı kabuklular yaşayabiliyor. Bu da bu gölden beslenen binlerce flamingoya yuva olmaya devam ediyor. Hemen yakındaki bataklıklarda suaygırları, havuzlarda filler ve siyah gergedanlar kraterin büyükleri olarak önde geliyorlar.

Her yıl, Aralık'tan Nisan ya da Mayıs'a kadar süren yağmurların ardından krater otlakları zümrüt yeşiline bürünür ve zengin volkanik toprakta filizlenen pembe, sarı, mavi ve beyaz çiçeklerle dalgalanır. Mayıs'la Kasım arasındaki kurak sezon ilerledikçe kraterin rengi de aşamalı olarak yeşilden sarıya, sonra da açık kahve kahverengine dönüşür ve hayvanlar da Munge Bataklığı kenarında toplanır.

Otçullar otlağın büyük bir bölümünü kaplar ve aslan, leopar, çita, sırtlan ve çakallar gibi etoburlara av olurlar. Otçullar

genellikle otların en yeşil olduğu Ocak ve Şubat ayında doğurur... Etrafta bir sürü yeni doğmuş otçul yavrularının olması, kendi yavrularının ve onların bakımını üstlenen annelerin iyi beslenmesi gerektiği için yırtıcılar da aynı dönemde yavrularlar.

Krater gitmenin en iyi zamanı diye bir dönem yok aslında. Zira her dönemde büyük beşi gözlemek olasıdır. Ancak kalabalıklardan kaçınmak amacı ile sezon dışı gitmekte yarar var. Bu da kraterin bataklık olduğu Nisan Mayıs aylarıdır ama o zaman da etkinlik maceralı olabilir...

XXXXX

Dün gece Ngorongoro Kraterine çok yakın bir kamp alanında konakladık. Ufku çok geniş harika bir kamp alanı. Ben çadırıma girmiş yerleşirken her taraftan gelen “Aaaa... Fil!”, “Aaaa... Fil!” nidalarına dayanamayıp dışarı çıktım. Bir yandan da sanki hiç görmemişler gibi ne bu tepki yahu diyordum. Aaaa... Bir de ne göreyim kerata kamp alanına girmiş. Bunu hiç beklemiyordum. Meğerse mutfak binasının yanından bayağı bir kamp alanı içlerine girmiş ama tabii ben yavaş hareket edip çadırımdan geç çıkınca sadece uzaklaşırken görebildim.

Tanzanya çok ilginç. Ne Serengeti'deki ne de Ngorongoro kamp alanlarının çevresi korunaklı. Doğal yaşam istediği gibi kamp alanlarına girip çıkabiliyorlar. Evvelsi gün sırtlan bugünse bir fil. Aslan veya diğer yırtıcıların girmeyeceğini de kimse garanti edemez.

Neysel safari üç gece dört gün sonra bitti. Bu sefer “Büyük Beş”i gördük. Buffalo: İstemediğin kadar. Leopar: Bir tane, o da uzaktan. Ama olsun gördük ya!.. Gergedan: 3-5 tane ve onları da çok uzaktan gördük. Fil: Hatırı sayılır kadar. Baksana bir tanesi yeterince görmemişsinizdir belki diye kampın içine kadar daldı. 😊 Aslana gelince, görmekten fazlasını yaşadık. Neredeyse burnumuzun dibinde bir av teşebbüsü yaşadık. Yaşlı buffalo az kalsın gözümüzün önünde yaşamını yitirecekti. İnanılmaz anlardı. Ayşe ile Tomris'in tepkileri görmeye değerdi. O çığlıklar neydi? Herhalde

Serengeti bir av sırasında böylesine şamataya tanık olmamıştır. ☺

Bugün öğrendiğime göre fillerin üç set dişi varmış. İlk set 30 yıl sonra düşermiş, ikinci set ondan yirmi yıl sonra ve son set de ondan 20 yıl sonra düşermiş. Fil son sete mahkûm olduğunda Ngorongoro'daki sazlık alana gelir ve son seti kaybedene kadar orada yaşar sonra da orada ölmüş. Fillerin ölmek için hep aynı mekâna gittikleri yolundaki efsane de böyle doğmuş. Halbuki Ngorongoro'daki sazlık alana gelmelerinin tek nedeni oradaki otların ağızlarında kalan son set dişle yenilebilecek kadar yumuşak olmaları imiş. O son seti de kaybettikten sonra açlıktan ölürlermiş.

(Bu bilgiler rehberimizden edindiğim bilgiler) [Şimdi de ansiklopediden edindiğim bilgilere bakalım: “Fillerin 26 dişi vardır; kesici iki diş (fildişi dediklerimiz), 12 süt dişi

(çiğneme dişi) ve 12 de öğütücü diş. Diğer memelilerin aksine filler ilk süt dişlerinin yerine yeni ergin dişleri üretmek yerine bir döngü içinde yeni süt dişleri üretirler. Bu çiğneme dişleri filin yaşamı boyunca altı kez yenilenir. Bu yenilenme diğer memelilerde olduğu gibi üsttekinin düşüp alttan yeni dişin çıkması şeklinde olmak yerine arkadan çıkan yeni dişler öndeki eski dişleri iterek düşürürler. Çenenin iki tarafındaki ilk çiğneme dişleri iki-üç yaşlarında düşer. İkinci set, 4-6; üçüncü set 9-15 yaşlarında düşer; dördüncü set 18 veya 28 yaşlarına kadar filin ağzında kalabilir; beşinci set ise kırklı yaşlarının başlarına kadar fili idare eder. Altıncı ve genelde son set ise ömürlerinin son demlerine kadar kalır. Nihayet, filin ağzında kalan son dişler de yıpranmaya başladığında yumuşak su bitkileri arayışına girerler ve en sonunda su birikintilerinin içinde yaşamları sona erer. Yeterince besin alamayan fillerin kan şekerleri düşer ve komaya girerek ölürler.

Binlerce hayvan... Hepsi de bir uyum içinde yaşıyorlar. Etçil olanlar bile yalnızca yaşamlarını sürdürebilmek için avlanıyorlar. Tok olduklarında avlanabilecekleri mesafede olan hayvanlara bile hiç zarar vermiyorlar. Doğadan öğreneceğimiz ne çok şey var...

Arusha'da son saatlerimiz. Yarın sabah Nairobi'ye doğru yola çıkacağız. Bu gece belki de otel odasında tek başına son kalışım olabilir. Bu gece böylesi bir yer kesinlikle gerekliydi. Dört günün leş gibi kirini şöyle rahat rahat yayılarak atabilmeliydim. Çok iyi geldi. Artık şimdi yarın sabahki yolculuğa ve koğuşlarda yatışa tam anlamıyla hazırım...

Görüşürüz...

DİĞER FOTOĞRAFLAR İÇİN –

<http://www.geckingezgin.com/24012013-ngorongoro,2,1056#.YuLhtD1By3B>

25.01.2013 – 14.00 – Nairobi - KENYA

Yoldayız. Nairobi yolu. Artık Kenya'dayız. Sınır geçiş işlemlerini yaptırırken bir saatten fazla bekledik. Gruptaki dört kişinin, ben de dahil, yeşil pasaportu olduğu için bizim işimiz çabuk bitti.

Diğerlerini beklerken satıcıların hücumuna uğradık. Acayip eğlendik. Israrcılıklarına rağmen karşılıklı takılmalar sonucu keyifli anlar yaşadık. Hiç alışveriş yapma niyetlisi olmayan beni bile sonunda kandırıp bir

şeyler sattılar. Buffalo boynuzundan yapılmış kolyeler, on tane de değişik tarzda yapılmış kolyeyi satarak cebimden 10.000 Tanzania şilinini ve 10 euroyu almayı becerdiler. Fakaaaat, iki de bilezik hediye ettiler. ☺)))

On kolyeyi satan Nanana (Alice) adında bir kızdı. Çok güzel ve akıllıydı. Arada gönül almayı çok iyi beceriyordu. Fotoğraflarını çektim, elektronik posta ile göndereceğim.

Diğer arkadaşların işlerini bitirmeleri için döviz bürosunun önünde Özge ile beklerken birkaç metre ötemde bir fıstığa takıldım. Bir-iki yaşlarında dünya tatlısı bir kız bebek, kız bebek Mtoto imiş onların dilinde.

Annesi bana yolladı, o da hiç itirazsız tıpış tıpış bana doğru geldi. Hemen kucağıma aldım. Kucağıma alır almaz boynuma sarıldı ve başını yasladı. İşte o anda ben bittim. Çooook güzel bir duyguydu...

Sınırdan ayrılmak üzere araca doğru giderken aşkımla konuştum telefonda. Keyfim çok yerinde. Bu arada iki-üç fotoğraf çektim. Sonuncuyu çekerken omzumda bir el belirdi. Bir asker. O alanda fotoğraf çekmenin yasak olduğunu söyleyerek çektiğim fotoğrafları silmemi istedi. Sınır güvenliğini tehlikeye atıyormuşum... Fesüphanallah!.. Sildim mecburen.

Sanırım Nairobi'ye girmek üzereyiz... Artık arkası bilmeeeeem ne zaman ;-))))

DIĞER FOTOĞRAFLAR İÇİN –

<https://www.geckingezgin.com/25012013-nairobi-yolu,2,1081#.YwE51C5By3A>

KENYA

Republic of Kenya
Jamhuri ya Kenya

Başkent	Nairobi
Yönetim biçimi	Cumhuriyet
Bağımsızlık	12 Aralık 1963 – İngiltere’den ayrılış 12 Aralık 1964 – Cumhuriyetin ilanı
Para birimi	Kenya Şilini (KSh)
Dil	İngilizce (Resmi), Kiswahili (Resmi), ayrıca 72 civarında yerel dil

Kenya Doğu Afrika’da bağımsız bir ülkedir ve başkenti Nairobi’dir. Ülke adını Afrika’nın ikinci en yüksek dağı Kenya Dağı’ndan alır. Kenya Dağı’nın yerel halk arasındaki adı Kirinyaga’dır. Kirinyaga veya Kerenyaga, zirvesinin karla kaplı olmasından dolayı verilen addır ve anlamı “Beyazlıklar Dağı”dır. Zamanla değişmesinin ve Kenya Dağı olmasının nedeni İngilizlerin özgün adını telaffuz etme beceriksizliklerinden kaynaklanmaktadır. Ekvatorda yer alan Kenya’nın Hint Okyanusu’na olan kıyıları kuzeydoğuda Somali güneyde de Tanzanya’ya komşudur. Diğer komşuları ise kuzeyde Etiyopya ve Güney Sudan batıda da Uganda’dır.

Ülkenin Okyanus kıyıları sıcak ve nemli bir iklime sahiptir. İç kısımlara doğru ilerledikçe savana otlaklarında yaşayan zengin bir doğal yaşam vardır. Nairobi’nin serin bir iklimi vardır ve hiç erimeyen üç karlı zirvesiyle Kenya Dağı’na yaklaştıkça hava daha da soğur. Uganda, Tanzanya ve Kenya arasında yer alan

dünyanın en büyük tropik ve ikinci en büyük tatlı su gölü olan Viktorya Gölü'ne yaklaştıkça sıcak ve nemli bir iklimle karşılaşılır ve batı bölgesinde de ılımlı ormanlık ve tepelik arazilere ulaşılır. Somali ve Etiyopya ile olan kuzeydoğu sınır bölgesi ise kurak ve yarı kurak yarı çöl görünümündedir.

DEDAN KİMATHİ

1950'li yıllarda İngiliz sömürgeciliğine karşı savaş veren MauMau'ların lideri

Kenya safarileri ile ünlü bir ülkedir. Doğu ve Batı Tsavo Ulusal Parkı, Maasai Mara, Nakuru Gölü Ulusal Parkı ve Aberdares Ulusal Parkı gibi çok çeşitli yabani yaşam alanları ve ulusal parklar vardır.

JomoKenyatta

Kenya'nın ilk ve kurucu devlet başkanı.

COĞRAFYA VE İKLİM

Kenya Dağı

Kenya'nın en yüksek dağı, 5.199 m.

580,367 km² ile Kenya dünyanın en büyük 47. Ülkesidir. Doğusunda Hint Okyanusu vardır ve sahilin düzlükleri içlere gittikçe yerini yüksek dağlık alanlara bırakır. Dağlık alanlar Büyük Çatlak Vadisi (Great Rift Valley) tarafından ikiye bölünür ve doğuda verimli bir plato yer alır. Dağlık alanlar ülkenin en yüksek Afrika'nın ise ikinci yüksek zirvesini barındırır; Kenya Dağı, 5,199m. Kenya adını Kenya Dağı'ndan almaktadır.

İKLİM

Tropikal iklim hakimdir. Kıyıları sıcak ve nemlidir. İç kesimler ise nispeten daha ılımandır. Kuzey ve kuzeydoğu bölgeleri ise çok kuraktır. Ülke bütün yıl boyunca güneşlidir ve yıl boyunca yazlık kıyafetler giyilmektedir. Ancak gece ve sabah erken saatlerde biraz serindir. Mart-Nisan-Mayıs aylarında ülkede çok yağış görülür. Bu aylar kadar yoğun olmamakla beraber diğer bir yağış mevsiminde Ekim-Kasım aylarıdır. En sıcak dönemler Şubat ve Mart, en soğuk aylar ise Temmuz ve Ağustos'tur.

Öküz başlı antiloplar ve diğer büyükbaş hayvanların yıllık göçlerinin yaşandığı Maasai Mara da dahil Kenya'da vahşi yaşama ayrılmış birçok alan vardır. Yıllık hayvan göçü, özellikle öküz başlı antilop göçü, Temmuz ile Eylül arasında milyonlarca hayvanın göçü ile gerçekleşir. Dünyanın Doğa Harikalarından biri olarak görülen, 11-12 milyon toynaklı hayvanın yiyecek ve su peşinde Tanzanya'daki Serengeti'den Kenya'daki Maasai Mara'ya oradan tekrar Serengeti'ye olmak üzere düzenli olarak

bu göç yaşanır.

Afrika'nın "Büyük Beşler" olarak adlandırılan aslan, leopar, bufalo, gergedan ve fili Kenya'da da görebilirsiniz.

KÜLTÜR

Kenya bünyesinde çok çeşitliliği barındıran bir ülkedir. Ancak azınlıkta olmalarına rağmen turizm nedeni ile Maasai kültürü yaygın olarak bilinir. Bunlar özellikle üst bedenlerinin ayrıntılı ve özenli süslemeleri ve takılarıyla dikkat çekerler.

YEMEK

Her yerde olduğu gibi Kenya'da da üç ana öğün var; kahvaltı (*kiamshakinywa*), öğle (*chakulachamchana*) ve akşam (*chakulachajioni*) yemekleri. Ara öğünler de olabilir; bunlar, sabah 10.00'da (*chai ya saanne*) ve öğleden sonra 16.00'daki (*chai ya saakumi*) çay saatleridir. Kahvaltıda olabilecek yiyecekler şunlardır: Çay veya ekmekle yenilen yulaf ezmesi, *chapati* (Hint lavaşı), *mahamri* (Hindistan cevizi sütü), haşlanmış patates veya *yam* (Hint yer elması). Öğlenleri ve akşamları ise; yanında sebzelerle, kesik sütle, et veya balıkla *ugali* (suyla püre halinde pişirilen mısır unu) genelde insanların tercih ettiği yemektir. Ancak tabii ki bölgesel farklılıklar vardır.

Büyük kentlerde Avrupa, Asya ve Amerika mutfaklarından çok değişik yemekler bulunabilir.

AKLINIZDA BULUNSUN

Kenya, Afrika'nın en güçlü ekonomilerinden birine sahip olmasına rağmen hala gelişmekte olan bir ülkedir ve gelişmiş ülkelerden gelenler için tanık olunacak fakirlik şok edici olabilir. AIDS son zamanlarda sosyal huzursuzluklara neden olmuştur. AIDS sonucu öksüz ve yetim çocuklara ülkenin her yanında çokça rastlanmaktadır.

Kenyalı'lar çok sayıda etnik grup ve kabileden oluşmuş olsalar da ulusal onurları çok güçlüdür. Bu da belki İngiliz sömürgecilere karşı verilen ve 1963 yılında kazanılan *Uhuru* (özgürlük) savaşından kaynaklanmaktadır. Kenyalı'ların çoğu ülkelerinin geleceğinden umutlular. İnsanlar sıcak, konuşkan ve dost canlısıdır.

Ülkenin birçok yerinde beyazların görülmesine alışılmıştır ama yine de bazı yörelerde beyazları gören çocuklar "*Mzungu!*"

Mzungu!" (Beyaz adam) nidalarıyla ortalığı şenlendirebilirler. Bu bölgelere giden ziyaretçiler çocuklara şeker ve para dağıtmaya kalktıklarında bunun onların üzerinde uzun dönemde bırakabileceği etkileri iki hatta on kere düşünmelidir. Bunun yerine sadece çocuklarla oyun oynamak, yerlilerle sohbet etmek çok daha olumlu sonuçlar doğuracaktır.

KONUŞ

İngilizce ve Swahili resmi olan dillerdir. Büyük şehirlerde İngilizce ile rahatlıkla idare edebilirsiniz. Ancak kırsal alanda biraz Swahili bilmekte çok yarar vardır.

Kırsal alanlarda kabile dilleri yaygındır. Örneğin Masai'lar *Maa* konuşurlar. Buna rağmen yerli halktan Swahili bilen birini mutlaka bulabilirsiniz.

SATIN AL

Fazla para ödemedен hediyelik eşya alımı

Yol kenarlarındaki hediyelik eşya dükkanlarının hemen hemen hepsinde fiyatlar biraz abartılmıştır. Pazarlığa açıklar ama yine de pazarlık sonucu verilen miktarlar bile kimi zaman Nairobi'deki Jomo Kenyatta Havaalanı duty-free mağazalarına göre pahalıdır. Genel kural, istenilenin %20-25'ini teklif etmek ve %50'sinden fazlasını ödememektir.

Fakat hediyelik ürünleri kırsal alandaki köylerdeki zanaatçılardan doğrudan almak çok daha ucuza gelecektir.

Bunların dışında, vahşi yaşam, doğa ve kültür üzerine harika fotoğraflar ve bilgiler içeren kitaplardan da edinebilirsiniz.

Mutlaka Kenya müziğini dinleyin ve birkaç CD alın.

Kesinlikle aklınızda bulunması gereken bir şey de, hayvan derisinden (sürüngenler dahil) ve deniz kabuklarından yapılan hediyelik eşyaların ülke dışına çıkarılması yasak olduğudur.

YE

Nairobi Afrika'daki en nitelikli yemek yenilecek yerlerin olduğu bir kenttir. Her türlü yemeği bulabilirsiniz. Kenya'da lokantalara "otel" diyorlar.

Sokaklarda satılan yiyecekler de denenmeye değer ve kesinlikle tehlikeli değil.

İÇ

Kenya birası da hiç fena sayılmaz (içenler için...). İthal ve yerel üretilen şarap ve sert içkiler de bulunabilir. Fakat "changaa" ve "busaa" gibi yerel üretilen içkilerden sakının zira sağlıksız ortamda üretiliyorlar ve ölümlere neden oluyorlar. "Changaa"nın "*beni çabuk öldür*" demek olduğunu anımsamakta yarar var.

KONAKLAMA

Nairobi'de sırt çantalılar için kamp yerleri ve hostellerden lüks otellere kadar her bütçeye hitap edebilecek konaklama yerleri bulabilirsiniz.

Son yıllarda Kenyalı ailelerin yanında kalmak yaygınlaşmaya başladı. Bu hem daha güvenli hem ucuz ve hem de kültürü yakından tanıyabileceğiniz bir yöntemdir.

SAĞLIĞA DİKKAT

Sivrisineklerden korunun zira dang humması, malarya, sarı humma gibi bir sürü mikrop taşırlar. Her tarafınıza sinek kovucu sürseniz bile yine uzun kollu giysiler ve pantolon giyin. Doğu Afrika ülkelerine seyahat edenlerin mutlaka sarı humma aşısı olmaları gerekir. Nairobi'de yaptırabilirsiniz ama Türkiye'den ayrılmadan yaptırmanız önerilir.

Geziniz boyunca alacağınız malarya önleyiciler çok etkileyici olacaktır. Grip benzeri belirtiler ve ateşlenme ile karşılaşırsanız hemen en yakın doktora görünün. Eğer yakında doktor yoksa hemen bir doz malarya ilacı alın ve en yakın hastaneye başvurun. Malarya çok tehlikeli olabileceğinden ilk belirtilerle birlikte hemen hastaneye başvurmanız önerilir. Memlekete döndükten sonraki ilk oniki ay içinde malarya belirtileri ile karşılaşırsanız derhal doktora başvurun ve son oniki ay içindeki seyahatlerinizi doktora bildirin. Tedavide gecikilirse bu kalıcı beyin ve ciğer hasarlarına neden olabileceği gibi ölümle de sonuçlanabilir.

Kesinlikle korunmasız cinsel ilişkiye girmeyin. Bir sürü hastalık kapabilirsiniz, en önemlisi de AIDS. Ülkede ortalama 16 yetişkinden birinde AIDS olduğu akıldan çıkarılmamalıdır.

Bir başka tehlike de koleradır.

Elgon Dağı çevresinin tam bir Ebola ve Marburg virüs yuvası

olduğundan şüphelenilmektedir. Bu bölgede vahşi yaşamla temas etmeyin ve mağaralara girmeyin. Soğuk algınlığı benzeri belirtilerle karşılaştığınızda hemen doktora başvurun.

Kullanım sularını ya kaynatın ya da tablet veya filtre kullanarak arıtın. Bunu kırsal alanda olduğu gibi Nairobi'de de yapın. Tifo bir risktir burada. Aynen malaryada olduğu gibi aşılama %100 etkili değildir. Bu nedenle bütün sebze ve meyveleri iyice yıkayın.

Son olarak bir seyahat sigortası yaptırmakta yarar vardır.

SAYGILI OLUN

Kenya nüfusunun çoğunluğu Hristiyan ve az da olsa liberal olsa da Müslüman ağırlıklı kıyı bölgelerinde kısa ve açık giyinmek pek hoş karşılanmaz. Bu Hristiyan olan kırsal alan için de geçerlidir.

Plaj kıyafetleri plajlarda kabul görür ama kentlerde dolaşırken değil. Bazı oteller üstsüz veya nü güneşlenmeye ve denize girmeye izin verseler de bu çok kısıtlı bir bölgededir.

Kenyalı gençler gece kulüplerinde fazlaca yapsalar da toplum içinde öpüşmek ve sevişmek pek hoş karşılanmaz.

Homoseksüellik yasadışıdır ama gizlice sürmektedir. Toplum içinde homoseksüel tavırlar şiddetle karşılaşabilir.

KENYA’da GÖRÜLEBİLECEK YERLER ve YAPILABİLECEKLER

Aberdare Ulusal Parkı — Serin ve bulutlu bir Rift Vadisi parkıdır. Bolca büyük hayvanla karşılaşabilirsiniz. Ayrıca 250’nin üzerinde kuş cinsi vardır.

Amboseli Ulusal Parkı — Büyük memelileri gözlemleyebileceğiniz en iyi yerlerden biridir.

Nakuru Gölü Ulusal Parkı — Dünyanın en kalabalık flamingo nüfusunun olduğu bir yer olan bu parkta hayret uyandırıcı bir şekilde 400 üzerinde kuş cinsi kayıtlara geçmiştir.

Maasai Mara Ulusal Parkı — Orada bulunan çok sayıdaki büyük kedi nedeni ile Kenya’nın en fazla turist çeken vahşi yaşam alanıdır. Dünyaca ünlü bu korumaya alınmış alan 1510 km kare büyüklüğündedir. Sirtını Esoit Oololo (Siria) Uçurumuna dayayan bu otlak alan Mara Nehri tarafından sulanır ve inanılmaz sayıda vahşi yaşama ev sahipliği yapar. Büyük kediler arasında aslanları büyük sürüler halinde ve hatta avlanırken görmek olasıdır. Çita ve leoparları görmek daha zordur ama yine de sayıları azımsanmayacak kadar çoktur. Çok sayıda fil, su aygırı, zebra ve buffalo da vardır. Buranın cazibesinin zirve yaptığı dönem Temmuz ve Ağustos aylarında ve Serengeti’den kuzeye doğru gerçekleşen onbinlerce öküz başlı antilopların göçüdür.

Kenya Dağı Ulusal Parkı — Zorlu doğa yürüyüşlerinin yanı sıra Kenya Dağı’nda zirve yapmak çekicidir.

Nairobi Ulusal Parkı — Fazla zamanı olmayanlar için büyük hayvanları gözlemleyebileceğiniz nerdeyse Nairobi içindeki bu park güzel bir fırsat. Şehir merkezine sadece birkaç kilometre. Fil hariç, bolca vahşi yaşamdan örnekler görebilirsiniz, hem de Nairobi’nin gökdelenleri arka planı oluştururken.

Malindi Ulusal Deniz Parkı, — Hemen Malindi açıklarında yer alan ve Watamu gibi uzak bölgelere kadar uzanan 213 km. kareyi kaplayan koruma altındaki bu deniz parkında çok etkileyici mercan kayalıklarını görebilirsiniz. Koruma altında

olmasına rağmen hasar görmüş alanda hala olağanüstü bir deniz yaşamına tanık olabilirsiniz. Hatta balina ve mako köpek balıklarını bile görme şansınız olabilir.

Tsavo Doğu Ulusal Parkı — Bu önemli av hayvanları parkı Nairobi – Mombasa yolu üzerindedir.

Tsavo Batı Ulusal Parkı — Harika manzarası, Mzima Membaı, zengin ve çeşitli vahşi yaşam, yol sisteminin iyi olması, gergedan koruma alanının bulunması, kaya tırmanış olanakları ve rehberli turları nedeniyle popüler bir bölgedir.

Meru Ulusal Parkı –Bu parkta da çok çeşitli vahşi yaşama tanık olabilirsiniz; fil, su aygırı, aslan, leopar, çita, siyah gergedan ve nesli azalmış olan antiloplar görebilecekleriniz arasında.

Ndere Adası Ulusal Parkı, Kisumu– 1986 yılında turizme açılan 4.2 km. karelik bu ufak ada pek popüler olamamıştır. Çok çeşitli kuş türlerinin yanı sıra su aygırı, sonradan adaya getirilen impalalar, Nil timsahının az bilinen iri benekli türü gibi canlıları barındıran bu ormanlık ve çok güzel adada kalınacak yer olmadığından günübirlik ziyaretler yapılabilmektedir. Yağmur sezonu sonrası çeçe sineğine karşı önlem almakta yarar vardır.

Sibiloı Ulusal Parkı– UNESCO Dünya Mirası listesinde yer alan Turkana Gölü Ulusal Parkı'nın bir parçasıdır.

Mount Elgon Ulusal Parkı

Kenyatta Konferans Merkezi, Nairobi – Kent merkezindeki simgelerden biri olan Kenyatta Konferans Merkezi modern yapılaşma ile geleneksel Afrika tarzının buluştuğu bir binadır.

Watamu Kaplumbağa Gözlemi, Watamu – Yerel Okyanus Vakfı, bölge halkı ile el ele tükenme tehlikesi altındaki bu kaplumbağaları korumak amacıyla değişik girişimlerde bulunmaktadır. Farklı türden su kaplumbağaları Watamu plajlarına yumurtlamaktadır. Kaplumbağalar Ocak – Nisan ayları arasında bu plajlara binlerce yumurta bırakmaktadırlar.

Watamu – Güzel Watamu köyü beyaz kumlu plajları ve turizmi

geliştirmek için yapılmış otelleriyle eko-turisterin gözdesidir. Watamu, Malindi Deniz Parkına ve denize girmek ve güneşlenmek için ideal bir yer olan Kaplumbağa Sahiline yüzme mesafesindedir. Köyde Kenya'nın geleneksel alışveriş barakaları olan dukalardan gerekli ihtiyaçlarınızı karşılayabilirsiniz. Otlarla kaplı gizemli bir 12. Yüzyıl Swahili köyü olan Gede Harabelerini ve güzel Kipepeo Kelebek Projesi'ni ziyaret etmeyi unutmayın.

Ulusal Müze, Nairobi – Kenya Ulusal Müzesi hemen kent merkezinin dışında yeşillikler arasında heybetli bir binadır. Çok geniş kültürel, jeolojik ve doğa tarihi eserleri var.

Langata Zürafa Merkezi, Nairobi–Langata Zürafa Merkezi, “Nesli Tehlike Altında Olan Vahşi Yaşam Afrika Fonu” tarafından işletilmektedir. Burası ender bulunan Rothschilds zürafasının barınağıdır. Burada yüksek bir platformdan zürafaları gözlemleyebilir, elinizle besleyebilir ve hatta öpürebilirsiniz. Safari sırasında yakalayamadığınız yakın çekimleri de gerçekleştirebilirsiniz.

İsa Kalesi, Mombasa – Mombasa'nın en çok turist çeken İsa Kalesi liman girişine hakim bir yerdedir. Kısmen tahrip olmuş olsa da bir metre kalınlığındaki mercan duvarları ile heybetli bir yapıdır. Kale 1593 yılında sahil boyunca yaşayan Swahili halkına baskı kurmak amacı ile Portekizliler tarafından yapılmışsa da kaleyi fazla ellerinde tutamamışlardır. 1631 ve 1875 yılları arasında en az dokuz defa kanlı kuşatmalar sonucunda el değiştirmiştir ve sonunda İngiltere'nin idaresine girmiştir. İçinde eski kışanin üzerinde bir müze vardır. Genelde bölgede ticaret yapmış olan çok çeşitli kültürlerden kalma seramikler vardır. Fakat onların dışında da müzeye bağışlanmış ilginç eserler de vardır.

Mombasa Tarihi Kenti Koruma Derneği, Mombasa –Her ne kadar Mombasa'nın eski kent alanları Lamu veya Zanzibar kadar ortaçağ cazibesine sahip olmasa da bir gezinmek yine de ilginç olabilir. Buradaki evler tipik Doğu Afrika mimarisidir. Kapıları ve pencere çerçeveleri çok süslü oymalı ve kadınların rahatı için kafesli balkonları ile çok tipiktir.

Lamu Müzesi, Lamu – Sahilde muhteşem bir Swahili ambarının

dönüşümüyle var edilen Lamu Müzesi Lamu Adasının kültür ve tarihini tanımak için çok güzel bir araç. Kenya'daki küçük müzelerin en ilginçlerinden biridir. Swahili kültürünün sergilendiği bir müzedir. Görebilecekleriniz, kıyı bölgesine özgü oyma kapılar, Lamu'nun denizcilik tarihi ve İslamiyet öncesi kıyıların bu bölgesinde yaşayan kabilelerle ilgili nesnelere. Bunların içinde efsanevi fil avcıları Boniler de var. Müzedeki koleksiyonun yıldız parçası 17. Yüzyıldan kalan Lamu ve Pate'nin olağanüstü süslü *siwa'sıdır* (tören boynuzları – olağanüstü oymalı ve büyük tören kornaları).

Swahili Evi Müzesi, Lamu – Eğer Lamu Müzesi Swahili kültürüne olan ilginizi körüklediye Yumbe House otelinin kenarına saklanmış çok güzel bir şekilde restore edilmiş bu geleneksel ev sizi kesin alıp tarihin derinliklerine götürecektir. Swahili Evi Müzesinde mutfak gereçleri, yataklar ve diğer mobilyalarıyla yaşayan bir Swahili evinin yeniden canlandırılmasına tanık olacaksınız. Kadın ve erkeklerin ayrı yerlerde yaşayacakları şekilde ve erkeklerin konuklarını ağırladıkları kabul salonları ile geleneksel Swahili evleri çok katlı sosyal çizgilere göre inşa edilmişlerdir.

Magadi Gölü – Kenya'nın Rift Vadisinin en güneyinde yer alan Magadi Gölü sapa olduğu için çok az turist tarafından ziyaret edilir, aslında eğer aracınız varsa çok hoş bir günübirlik turla burayı ziyaret edebilirsiniz. Sodali göllerin mineral açısından en zengin olanıdır. Gölün üstü kalın bir soda tabakası ile kaplıdır. Bu tabaka birçok kuş türüne ev sahipliği yapar ve görüntüsü size sanki başka bir gezegende imişsiniz hissi verir.

Kisumu Müzesi, Kisumu – Yerel müzelerin aksine Kisumu Müzesi ilginç ve bilgilendirici bir yerdir. Sergilenen eserler çok çeşitli ve sunumları da bayağı iyi. Bölgede yaşayan değişik halkların günlük kullanım araçlarının çok iyi bir koleksiyonu var. Tarım aletleri, kuş ve böcek tuzakları, mutfak malzemeleri, giysiler, mobilya, silah ve müzik aletleri görebileceğiniz parçalar. İçlerinde bir öküz başlı antilobu avlayan aslan olmak üzere iyi bir doldurulmuş kuş ve hayvan koleksiyonu da var. Müzenin dışında da çatısı samandan yapılmış kocaya ait çamur ev ve onun etrafında çeşitli sayıdaki eşleri için yapılmış evlerden oluşan geleneksel bir Luo yerleşimi var.

Mida Menderesi, Watamu – Watamu'nun hemen güneyinde yer alan Mida Deresini çevreleyen mangrov ormanları çok büyük sayıda kuş çeşidini barındırmaktadır. Bunların arasında malakit yalı çapkını, sarı gagalı leylek ve Afrika balık kartalını sayabiliriz. Kuş gözlemcileri için tam bir cennet. Ayrıca derenin ağzındaki bölgede snorkelle veya dalarak denizaltını da gözlemleyebilirsiniz.

Kakamega Orman Koruma Alanı – Çok fazla değişik türde kuş ve hayvanı barındıran bu muhteşem tropik yağmur ormanı gittikçe, özellikle bağımsız seyahat eden, gezginleri kendisine çekmeye başladı. Özellikle 330'dan fazla türü tespit edilen kuşlarla buradaki vahşi yaşam birincil ilgi alanı. Sünnet töreni gibi, ormandaki kabile gelenekleri hala sürmekte. Bu bölgede kesinlikle resmi rehberle gezmekte yarar var. Zira onlar kaybolmanızı engelledikleri gibi olağanüstü natüralistler de. Öyle ki, kuşları seslerinden bile tanımaktalar ve değişik hayvanlar hakkında sizleri aydınlatabilirler.

BioKen Yılan Çiftliği, Watamu – Merkez Watamu köyünün hemen kuzeyinde sahil yolu üzerindedir. BioKen Yılan Çiftliği sahil boyunca rastlayacağınız en iyi yılan çiftliğidir. Burası sürüngen uzmanı ve eski Kenya Ulusal Müzesi müdürü James Ashe tarafından kurulmuştur. Çiftlik kâr amacı gütmeyen bir kuruluştur ve gerektiğinde Kenya'nın her tarafına yılan panzehiri göndermektedir.

Gede Kalıntıları – Gede Kalıntıları Kenya kıyılarındaki en önemli tarihi kalıntılardan biridir. Ormanın içine gizlenmiş evler, saraylar ve camilerden oluşan çok geniş bir yapı kompleksidir. Burayı daha da ilginç kılan kayıtlı tarihte hiçbir şekilde Gede'nin izine rastlanılmamasıdır. Kazılar sonunda ele geçen Ming porselen ve cam eşyalar, İran kökenli sırlı toprak kaplar gibi ürünler Gede'nin ticari ilişkilerini gösterdiği gibi yaşayan halkın da lükse düşkünlüğüne işaret etmektedir. Kalıntılar arasında işlemeli mezarlar ve camiler ile kraliyete ait olduğu belli olan bir Swahili sarayı bulunmaktadır.

Krater Gölü Av Hayvanları Koruma Alanı, Naivasha Gölü – Naivasha Gölü'nün batı sahilinde ve Kongoni köyünün

kuzeyinde harika bir krater gölünü çevreleyen Krater Gölü Av Hayvanları Koruma Alanı yer alır. Birçok yürüyüş rotasıyla kraterin kenarına ulaşılabilir. Etkileyici çokluğuyla, 150 civarında, kuş nüfusunun yanı sıra zürafa, zebra ve diğer bazı hayvanlar görmek olasıdır. Yürüyüş sırasında bufalolara dikkat etmekte yara var, zira ağaçlıkların arasında gizleniyor olabilirler. Yeşim rengi küçük krater gölünün Maasailer için önemi yüksektir. Hatta hasta sürülerini gölün suyunun iyileştirdiğine inanırlar.

Demiryolu Müzesi, Nairobi – Bu küçük ilginç müze Doğu Afrika Demiryolu'ndan kalan kalıntıları sergilemektedir. Tren ve gemi modelleri, fotoğraflar, sofrta takımları ve o dönemlerden kalan ilginç parçalar var. Bina çevresinde de düzinelerce ilk buharlı günlerden bağımsızlığa dek kullanılmış lokomotifler yer almakta. Bunların arasında "Out of Africa" [Benim Afrikam] filminde kullanılan buharlı tren de yer almakta.

Karen Blixen'in Evi ve Müzesi, Nairobi – Bu büyüleyici çiftlik evi *Out of Africa* [Benim Afrikam] romanını yazan Karen Blixen'in 1914 yılından 1931 yılına kadar yaşadığı evdir. Biri dizi kişisel trajik olaydan sonra ülkeyi terk etti ama evi müze olarak korundu. Kenya bağımsızlığa kavuştuğunda Danimarka hükümeti tarafından yanındaki ziraat okulu ile birlikte Kenya hükümetine armağan edildi.

Cehennem Kapısı Ulusal Parkı – Hell's Gate [Cehennem Kapısı] gerçek anlamı ile müthiş bir deneyim. Park gerçekten benzersiz, zira yürüyerek veya bisikletle yalnız başınıza tüm parkı gezmenize izin veriliyor. Araba ile de gezebilirsiniz ama niye böyle bir şey yapasınız ki? Otlayan zebra, size tepeden bakan zürafalar, dörtnala koşan gazeller ve kocaman boğa antilopları ile yüz yüze geldiğinizde duygular zirve yapacaktır. Araba, bisiklet veya yürüyerek gezebileceğiniz gidiş dönüş 22 kilometrelik bir etkinlik yaşayabilirsiniz. İsterseniz yoldan ayrılıp Buffalo Çemberi'nde de trekking yapabilirsiniz. Gece çadırla kamp yapmanız da kesinlikle önerilir.

Lamu Kalesi, Lamu – Hantal ve kendine özgü atmosferi ile Lamu Kalesi şehir merkezinde havadar Swahili çatıları arasında davetsiz misafir gibi durur. Bu kocaman yapı Paté Sultanı zamanında, 1810 yılında yapımına başlanmış ve 1823 yılında

tamamlanmıştır. 1910 yılından 1984 yılına kadar cezaevi olarak kullanılan yapı şimdi adanın kütüphanesi ve doğa tarihi ve çevre hakkında sergilere ev sahipliği yapıyor.

Vasco de Gama Sütunu, Malindi – Her ne kadar etkileyici olmasa da Malindi'nin en ünlü anıtı olan ve Casuarina Plajının kuzey ucunda yer alan Vasco de Gama Sütunu çan şeklindedir. Portekizli kâşif tarafından 1498 yılında seyir halindeki gemilere yardımcı olması için dikilmiştir. Mercan sütunun tepesinde kâşifin döneminden kalmış olma olasılığı çok yüksek Lizbon taşından bir haç yer alır.

Alman Postanesi Müzesi, Lamu –1800'lü yılların sonlarına doğru İngilizlerin Almanların Tanganika'yı işgal düşüncesine daha tomurcuk halindeyken ket vurmasından önce Almanlar Lamu'yu kıtanın içlerine Hakim olabilecekleri ideal bir üs olarak görüyorlardı. Bu düşüncenin bir parçası olarak iletişim merkezi olarak Alman Doğu Afrika Şirketi Kenyatta Caddesinde bir postane kurdu. Şimdilerde bu bina sömürge dönemlerine ait fotoğraflar ve anı malzemesi ile ziyaretçilere hizmet etmekte.

26.01.2013 – 08.00 – Nairobi, KENYA

Milimani Backpackers, Nairobi, Kenya. Şehir merkezinin dışında sakin ve güzel bir semtte bir sırt çantalılar mekânı. Kapıdan girdikten sonra sanki kendini doğanın ortasında gibi hissediyor insan.

Sabah erken uyandığım için polen ve ufak yapraklarla dolu bir yüzme havuzunun başında, yeni doğan bir gün ve kuş cıvıltıları içinde meyve salatamı atıştırıp arada kahvemini yudumlayarak sakin bir ortamda notlarımı döküyorum kâğıda. Daha ne istenebilir ki...

Guruptaki iki çift, Tomris, Minire ve benim dışımdakiler koğuşlarda yattılar dün gece. Ben yine şansıma tek başına kaldım. Gerçi depodan bozma ve yatak biraz engebeli idi ama hiç olmazsa temiz idi ve tek başına kaldım. Keyifliyim beee!..

Dün dört sularında Nairobi'ye ulaşip yerlerimize yerleştikten sonra koşarak jet gibi bir şehir turu yaptık. Akşam “Restaurant” dergisinin uzman paneli tarafından iki kez dünyanın en iyi 50 lokantası arasına layık görülen “Carnivore”de yemek yedik. Burası gerçekten denenmesi gereken bir yer. Patlayana kadar et yiyorsunuz ve siz dur diyene kadar da çeşit çeşit et gelmeye devam ediyor. Etler için bir sürü sos ve salata da yemeğe eşlik ediyor. Yemeğe çorba ile başlanıyor ondan sonra “Dawa” adında bir kokteyl ikram ediliyor. “Dawa” Swahili dilinde ‘sihirli iksir’ anlamına geliyormuş. Sonra gelsin etler. “Yeter” diye bağırana kadar devam ediyor☺)) Tatlı olarak da seçiminize göre elmalı turta, peynirli kek, çilek veya dondurma yiyebiliyorsunuz. Ben dondurmayı tercih ettim doğrusu.

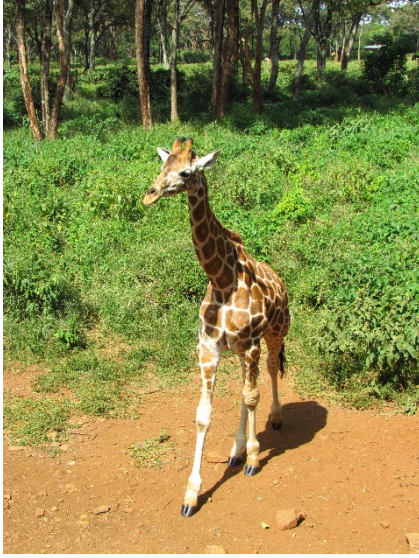

Bu lokanta 2004 yılında hükümet kısıtlama getirene kadar her türlü av eti ikram ediyormuş. Aslana kadar aklınıza gelebilecek her av hayvanı. Fakat 2004 yılından itibaren gelen kısıtlama sonucu şu anda Nairobi'ye 45-50 kilometre uzaklıktaki Hopcraft Çiftliğinde yetiştirilen av hayvanları ikram edilebilmekte. Bu etleri şöyle sıralayabilirim; sığır, devekuşu, domuz, kuzu, tavuk ve (her zaman olmayan) timsah. Biz hepsinin tadına baktık; dana butu, devekuşu (bacak, baldır veya sokum), domuz butu, kuzu butu, domuz kaburga, timsah, tavuğun değişik çeşitleri, domuz ve dana sosisi. Bu yemeğe 40 euroya yakın hesap ödedim, yani 85-90 lira gibi bir rakam. Ucuz değil ama denemek gerçekten hoştu.

Afrika'ya geldiğimden beri en geç dün yattım, 01.00. Yine de o kadar derin de uyumama rağmen 07.30'da çok rahat, uykumu almış olarak ayaktaydım. Kuş cıvıltıları arasındaki sabahın sessizliği insana yaşamanın ne kadar güzel bir şey olduğunu yeniden anımsatıyor.

Havuz başındaki binadan uzak noktada oturduğum yerin yanı çadır alanı. Bir “Merhaba” ile başımı kaldırıyorum. Dün tanıştığımız Alman kadın. Güzel gülümsemelerle birbirimizi selamlıyoruz. Uzun bir süredir genelde yalnız ve çadırla Afrika’yı dolaşılıyor. Hatta bir ara öyle bir dönem geçirmiş ki bir aya yakın bir tane bile beyaz görmemiş. Türkçe biliyor, pek sıkıntı çekmiyor konuşurken ama takıldığında da İngilizce’ye başvuruyoruz. 1980’lerde Antalya ve çevresinde rehberlik yapmış, Türkçe oradan.

Bugün Nairobi’de birkaç yer gezmek üzere dün ayarladığım bir şoförü bekliyorum. Dört kız da bana katılacak; Tomris, Özge, Sıla ve Eskişehir’den hoca.

27.01.2013 – 05.50 – Nairobi, KENYA

Kampala'ya gidecek otobüs kaldığımız otelin önünde bekliyor. Çantalarımı bagaja verdim, şimdi de harekete kadar yazabildiğim kadar yazayım.

Dün sabah anlaştığımız gibi Moses gelip beni otelden aldı. Tomris, Özge, Sıla ve Eskişehir'den olan hoca ve ben, beş kişiyiz. Önce, “Out of Africa” adındaki zamanında çok ses getiren ve 1985 yılında filme alınan eserin yazarı Barones Karen von Blixen-Finecke’ (http://en.wikipedia.org/wiki/Karen_Blixen)

nin müzeye dönüştürülen evine gittik. Daha taksiden iner inmez karşılaştığımız görüntüye tepkim aynen şu idi: “Ben de burada yaşasam kim bilir neler neler kaleme alır, ne eserler yarattırdım... ;-)))” oldu. Evin içini görmek için istenilen ücreti fazla bulunca ben girmek istemedim. Diğerleri de pek istekli davranmayınca turumuza devam etmeye karar verdik. Ayrılmadan çevrenin ve evin bir iki fotoğrafını çekmek istedim ama bilet almadığım için engellemeye kalktılar. Aksiliğim üzerimdeydi herhalde inatla birkaç kare çektim.

Yolumuza devam ederek zürafa merkezine geldik. Burada harika bir deneyim yaşadık. Elimle bir zürafayı besledim düşünebiliyor musun? Kırk beş santimlik ve bol salyalı dili ile elimdeki mamaları ham etti. Adı Daisy imiş. Bakıcı ardından bir yavruyu çağırdı, “İbrahim...” Ona da İbrahim adını koymuşlar. Çok harika hayvanlar. Aşağıda (zira yüksek bir noktada duruyorsun zürafaları besleyebilmek için) bir de yaban domuzu ailesi vardı. Kızlar çığlık çığlığa hayvanları beslediler. Ama işi o kadar abarttılar ki bakıcılar biraz sessiz olmaları için uyarmak zorunda kaldılar.

Besleme faslından sonra kısa bir orman yürüyüşü yaparak bazı bitkilerin ne işe yaradıkları ve bazılarının da tehlikeleri hakkında bilgiler aldık. Örneğin, bir tanesinin frengi tedavisinde kullanıldığını öğrendik. (*Acokanthera Schimperi* – Ok zehiri ağacı [Yerel adı] O kadar ilginç ki bir kısmı frengi tedavisinde kullanılırken bir kısmı da zehirli olduğu için avlanmakta kullandıkları okun ucuna sürülüyor). Buradan pek istekli ayrılmadık ama sırada timsah merkezi vardı.

Merkezin girişinde bizi Maasai savaşçıları karşıladı. Onlarla biraz hoplayıp zıpladıktan sonra timsahlarla tanışmaya başladık. İlk tanıştığımız iki yaşında, bir buçuk metreye yakın bir genci iki elimizle sıkı sıkı tutarak fotoğraflar çektirdik. Elime aldığımda karşılaştığım soğukluk beni bayağı şaşırttı. Bu sıcak havada bu kadar soğuk bir canlı olabileceğini hiç düşünmezdim. Aynı alanda kocaman ve gerçekten çok ağır bir leopar kaplumbağasını da kucakladıktan sonra oradan ayrıldık.

Merkezin en yaşlı timsahının olduğu kafese doğru yöneldik. Şu anda tam olarak anımsamıyorum ama 40 - 50 yaş arasındaydı. Öğrendiğim kadarı ile timsahların tam yaşam süreleri henüz kesinleştirilememiş. Cinslerine göre 30 ila 70 yaş arası en sağlıklı genelleme. Yüksek yaşlara ancak timsahların iri cinsleri ulaşabiliyormuş. Bugüne kadar kaydedilmiş en yaşlı timsah Avusturalya'daki bir hayvanat bahçesinde yaşayan 130 yaşında olduğu tahmin edilen kurtarılp hayvanat bahçesine getirilmeden önce avcılar tarafından iki kez vurulan ve bunun sonucunda tek gözü kör olan timsahtır. Son olarak ta biri dişi biri erkek iki deve kuşu ile ahbaplık ettik. Ben biraz fazla sokuldum erkeğe. Neyse ki gagalamadı...

Merkez çok güzel düzenlenmiş bir parkta. Kafeteryası ve lokantası da var. Ayrıca içindeki gölet harika bir manzara ve serinlik katmıştı.

Otele döndükten sonra ben hemen kızları bırakıp kendi başıma Nairobi Ulusal Müze'sine gittim. Kelebek ve kuş çeşitliliği açısından epey zengin bir müze. Sırf kuşları ve kelebekleri inceleyerek insan burada saatlerin nasıl uçtuğunu anlayamaz. Müzenin diğer alanlarında Kenya'daki doğal yaşamın parçaları olan impalasından filine kadar çeşitli hayvanın doldurulmuş gerçek boyutlarını gördüm. Onları bu kadar yakından görmek gerçek boyutlarını kavramak açısından güzel bir deneyimdi. Safaride gözlemlediğimiz hayvanların gerçek boyutları gerçekten şaşırttı beni. Çok daha büyüklermiş.

Ayrıca, Kenya’da bulunmuş 18 milyon yıllık kafatası ve daha yakın dönemlerden, 1.800.000 yıllık kafatasları ve 1.700.000 yıllık *homo erectus* kafatası görmeye değer parçalardı.

Üst kattaki salonlardan birinde çok güzel eserlerin sergilendiği bir resim heykel bölümü vardı.

Artık tabanlarım sızlamaya başladı. Bir an önce otele dönüp dinleneyim.

Karnımı doyurup biraz lafladıktan sonra erkenden odama çekildim, zira sabahın köründe, saat 05.00’te yolculuk başlayacak.

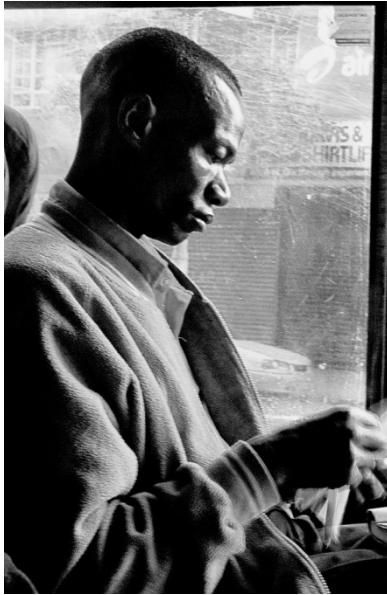
DİĞER FOTOĞRAFLAR İÇİN –

www.geckingezgin.com/25-26012013-nairobi-kenya,2,1082#.YwhXVXFBy3A

28.01.2013 – 19.00, Kampala, UGANDA

Beşte kalkıp hazırlandım. Herkesin hazırlanıp araca binmesiyle 06.15'te şehir merkezinden binecek diğer yolcuları almaya gittik. Sayımız kalabalık olduğu için otobüsün ayağımıza kadar gelmesi çok iyi oldu.

07.15'te yola koyulduk. İstikamet Kampala, Uganda. Otobüsteki yerim en önde ve bence çok iyi. Önünde geniş bir boşluk var ama tam şoförün arkası ve o bölümün de kapalı olması nedeni ile yolu göremiyorum. Belki de böylesi daha iyi. Şoförün riskli hareketlerini görmeden daha rahat seyahat edeceğim. Fakat, çalan müziğin sesinin çok yüksek olması, yani bangırtısı, yollardan ve otobüsün eskiliğinden kaynaklanan gürültü kendi düşüncelerimi bile duymama engel olacak düzeyde idi. Yan sırada oturan fıstıkla aralarda sohbet, uyuma çabaları, kalça kemiklerimin sızlaması, sıırıslıklam terlemeler ve dur kalklarla tamı tamına 15 saatte Kampala'ya ulaştık. Konaklayacağımız Red Chili Hideaway'e varmamız da gece onbiri buldu. Neyse ki iki çift ve ben iki yatak odası, bir antre, bir hol ve mutfak, duş ve tuvaleti olan bir eve yerleştik. Normal düzen benim çiftlerden biri ile aynı odada yatmam şeklindeydi. Ancak antrenin bayağı büyük olması nedeni ile benim yatağı antreye aldım, böylece üç ayrı yatak odasında kalır olduk.

Rahat sayılabilecek bir uykudan sonra 08.30'da kalktım. Restoranda uzun soluklu ve keyifli bir kahvaltıdan sonra Efendy's adında bir Türk'e ait bir restoranda kahvaltı etmemiş olan arkadaşların karınlarını doyurmasını bekleyerek iki saat kadar geçirdikten sonra müzeye ve kraliyet mezarlığına gittik.

1908 yılında kurulan Uganda Müzesi'nde geleneksel kültür, arkeoloji, tarih ve bilim ve doğa tarihi sergileniyor. Müzeyi gezenlere geleneksel aletlerle Uganda müziği ziyafeti çekiliyor. Müze 1908 yılında resmi olarak eski Kampala Tepesi üzerinde bulunan Lugards Kalesindeki Sih Tapınağında oluşturularak halka açılmış. 1941 yılında Margaret Trowel'ın müze müdürlüğünde Makerere Güzel Sanatlar Okuluna taşınmış ve 1954 yılında da Kitante Tepesindeki yeni evine taşınmış. Son iki-iki buçuk yıldır müze binasının yıkılarak yerine 60 katlı Doğu Afrika Ticaret Merkezi kurulmasına karşı savaşımlar devam ediyormuş.

Aslında müze çok zayıf. Yer uygun ama sergilenen malzeme çok yetersiz. Bana en ilginç gelen unsurlardan biri Uganda'nın ilk başkanı olan Edward Mutesa'nın 1925 model Ford T otomobili oldu. Söylendiğine göre Uganda'ya gelen yedinci araba imiş. Bir de çalışanların bile doğru dürüst bilgisi olmadığı dev bir bronz heykel ilgimi çekti. Sora sora Kraliçe II. Elisabeth'in babası olduğunu öğrendim, adını bilmiyorlardı. Adını da şimdi araştırarak buldum, Kral V. George. Yalnız neden müzede yer aldığı konusunda bir bilgi bulamadım.

Gurubun tamamının müzeyi gezip çıkmasına kadar şöyle bir sağı solu kolaçan ettim. İyi ki de etmişim. İki cins harika çiçekle tanıştım. Birisi kesinlikle bir orkide fakat tam adını bulamadım. [Bu notları gözden geçirirken yine dayanamadım ve araştırdım; orkide değilmiş. Latince adı, *Trimezia martinicensis*, süsengiller familyasından] Üç büyük ve hepsinin arasında üç küçük taç yaprağı, uçları kanarya sarısı ve dibe çanak yaprağa yaklaşan kısımları beyaz üzerine kızıl kahve ve ortada pistil. Diğeri de bir ağaç çiçeği, kavuniçi, yıldız görünümü oluşturan altı taç

yapraklı ve pistil bir sürü erkek ve dişi üreme organı içeriyor. Yaaaaa-ni, ;-))) çooook güzeller.

Kraliyet mezarlığı da biraz ihmal edilmiş gibi geldi bana. Zaten ana bina 2010 yılında hemen hemen tamamıyla yanmış ve hala onarılmamış. Buganda Krallığı mezarların yeniden inşa edilmeleri için ant içmiş ve Uganda Başkanı Museveni de ulusal hükümetin onarım için katkıda bulunacağına dair söz vermiş. Ama pek bir hareket gözlemedim ben. Ana mezar yapısının çevresi dairesel olarak yerli kulübeleri ile çevrili. İçinde insanlar yaşıyor. Pek iç açıcı değil durumları. Bir de kraliyet sülalesinin mensupları olduklarını öğrenmez miyim!.. İyice şaştım duruma.

Demek ki Uganda hükümeti aslında hiç önem vermiyor bu krallığa ve dolayısıyla da destek olmuyor. Belki de

kendisine tehdit olarak görüyordur, kim bilir? **Kasubi Mezarları** Buganda Krallığının son dört Kabaka'sının (Kral) [Muteesa I (1835–1884) ; Mwangi II (1867–1903) ; Daudi Chwa II (1896–1939) ; Sir Edward Muteesa II (1924–1969)] gömülü olduğu bir alan ve UNESCO Dünya Mirası Alanlarından biri. Buganda, Uganda merkezi hükümeti tarafından 1966 yılında gasp edilen hakları 1993 yılında tekrar alarak ülke içinde otonom bir krallık olarak yaşamını sürdürüyor. Günümüzde krallığın başında Nnabagereka diye hitabedilen Kraliçe Sylvia Nagginda bulunmaktadır.

<http://www.kasubitombs.org/en/general/index.php>

Buradan, sanırım, ekibin hepsi bir kafede oturmak için bir alışveriş merkezine gittiler. Ben de bir “boda boda”ya atlayarak Red Chili’ye döndüm. (Boda boda: Motosikletleri taksiler gibi ulaşım için kullanıyorlar. Arkaya bir veya iki kişi atıp öyle seyahat ediyorlar.) Önce biraz tırtım hem motosiklette olmaktan ve hem de (ekip liderleri Afrika insanı için sürekli olumsuz propaganda yaptıkları için sonunda ben de az da olsa etkilendiğim için) motorcunun beni kaçırmasından. Neyse çocukcağz beni gayet güvenli bir şekilde konakladığımız yere getirip bıraktı. Ben de bir iki kuruş fazla ödeme yaptım. Sağ salım ulaşabilmenin mutluluğu için olsa gerek... ;-)))

Şu anda artık yazdıklarımı zar zor görebiliyorum zira hava kararmaya başladı. Yarın rafting yapmaya gidecek grup. Hâlâ karar veremedim katılıp katılmama konusunda.

Bu arada kaldığımız evin adı Rocotilla. [(*Capsicum baccatum*) - Peru kökenli acı kırmızı biber]

DIĞER FOTOĞRAFLAR İÇİN –

<https://www.geckingezgin.com/28012013-kampala-yolu-kampala-uganda,2,1119#.Y1AGWPxBy3B>

https://www.geckingezgin.com/28012013-kampala-yolu-kampala-uganda-2,2,1120#.Y1BEs_xBy3A

UGANDA CUMHURİYETİ

Jamhuri ya Uganda

Başkent	Kampala
Resmî dil(ler)	İngilizce, ^[1] Swahili ^[2]
Yönetim biçimi	Demokratik Cumhuriyet 9 Ekim 1962

Uganda Cumhuriyeti (Svahili: *Jamhuri ya Uganda*) Doğu Afrika'da yer alan ülke. Doğuda Kenya, kuzeyde Güney Sudan, batıda Demokratik Kongo Cumhuriyeti, güneybatıda Ruanda, güneyde ise Tanzanya ile komşudur. Ülkenin güney kısmında yer alan Victoria Gölü'nün Kenya ve Tanzanya ile de sınırı bulunmaktadır.

241.038 km²'lik yüz ölçümüyle Afrika kıtasının 31., dünyanın ise 80. büyük ülkesidir. Resmî dilleri İngilizce ve Svahili olan Uganda'da birçok yerel dil de konuşulmaktadır.

Bağımsızlığını 1962'de, Birleşik Krallık'tan ayrılarak kazanan Uganda, adını, başkent Kampala dahil ülkenin güneyinde kurulmuş olan Buganda Krallığı'ndan almaktadır.

Uganda; Afrika Birliği, İngiliz Milletler Topluluğu, İslam Konferansı Örgütü ve Doğu Afrika Topluluğu gibi uluslararası kuruluşlara üyedir.

İsim

Ülke ismini Uganda'nın güneydoğu bölgesinde yer alan ve özerk bir krallık olan Buganda Krallığı'ndan almaktadır. Bantu gruplarının yaşadığı Buganda'da konuşulan Bantu dilinde

temel kelimeye (burada Ganda) gelen ön ek kelimenin anlamını değiştirebilmekteydi. Buna göre *Buganda Bagandalılar* 'ın yaşadığı ve *Luganda* dilini konuştukları yer olarak ifade edilmekteydi. Avrupalıların bölgeyle ve Uganda halkıyla ilk teması Tanzanya kıyıları üzerinden olduğu için bu bölgede konuşulan Swahili dilinde *-lerin yaşadığı yer* anlamına gelen *Bu-* ön eki yerine *U* ön eki kullanıldığı için bu bölgeler Avrupalılar tarafından Uganda olarak adlandırılmış ve günümüzde de kullanımı da bu şekilde devam etmektedir.

İklim

Ülke genelinde tropikal iklim hakimdir. Ancak ülke topraklarının genelinin 1.000m ortalamasına sahip olmasından dolayı tropikal iklimin yarattığı sıcaklık hissedilmemekte ve serin bir hava hakim olmaktadır. Bu sebepten dolayı ne aşırı bir sıcaklıktan ne de aşırı bir soğuktan bahsedilebilmektedir.

Bitki örtüsü ve yaban hayat

Uganda çok çeşitli bir bitki örtüsüne sahiptir. Doğu Afrika savanalarından Afrika'nın orta kesiminde yer alan yağmur ormanlarına kadar geniş bir yelpaze ülke topraklarında yer almakta olup, bu geniş yelpaze olumlu anlamda da bitki ve hayvan çeşitliliğine yansımaktadır. Ülke genelinde çoğu sınır çevresinde olmak üzere dokuz ulusal park ve altı yaban yaşam rezervleri bulunmaktadır.

UGANDA'da GÖRÜLEBİLECEK YERLER ve YAPILABİLECEKLER

Uganda, çoğunlukla güvenli ve büyüleyici bir yer. Su aygırlarının sulak alanlarda uğuldadığı ve aslanların akasyalarda tembellik ettiği bir yer. Yağmur lekeli ormanlar ve şempanzelere ev sahipliği yapan sisli tepeler ülkesi.

---

1. Kampala

Buganda krallığının atalarının başkenti aynı zamanda günümüz Uganda'sının da başkentidir.

Kasubi Mezarları'nda eski ihtişamlı yıllara ait sazdan yapılmış kalıntıları hâlâ görebilir veya Kampala Merkezi'nin güneşte çatlamış sokakları arasında günlük Uganda yaşamının çılgın enerjisini tadabilirsiniz; nabız gibi atan pazarların (şehrin Owino pazarının Orta Doğu Afrika'nın en büyüğü olduğu söyleniyor) ve yankılanan cami minarelerinin (yükselen Kaddafi Ulusal Camii'nin mutlaka görülmesi gereken!) olduğu bir yer. Kasabanın kenar mahallelerinde villaların ülkenin elitlerine ev sahipliği yaptığı ve gurbetçilerin harap barlarda sohbet ettiği Nakasero Tepesi.

2. Kibale Ulusal Parkı

Büyük Kibale Milli Parkı'nın yoğun ormanlarına ve sulak alan ormanlarına dalın, hayal kırıklığına uğramayacaksınız! Sizi, dünyanın en muhteşem vahşi şempanze sürülerinden biri bekliyor ve Orta Afrika'nın bu görkemli maymunlarının çalılıkların arasında av gezileri ve tüm farklı türlerdeki safari gezilerinde orman zeminini kontrol ettiğini görebilirsiniz.

Nadir L'Hoest'ler (dağ maymunu olarak da biliniyor) ve Uganda kızıl kolobusları gibi diğer meraklı küçük maymunlardan oluşan bir kaleydoskop da var.

Ayrıca antik incir ağaçlarını ve bölgede sürdürülebilir kahve tarlaları yaratmaya yönelik daha yeni çabaları görmek de mümkündür.

3. Sese Adaları

Altın kumlar, güneş tarafından öpülmüş plajlar ve dalgalardan oluşan bir kokteyl olan Sese takımadaları, Uganda'nın Hint Okyanusu'nun tropik mücevherlerine Doğu Afrika kıyılarının cevabıdır.

Victoria Gölü'nün sularını süsleyen bu yerler, ülkenin önde gelen rahatlatma ve dinlenme noktası olarak kabul ediliyor ve popüler Buggala Adası ve Bulago menünün en üstünde yer alıyor.

Göl kenarındaki tatil yerlerinden birinde rahatlayabilir ya da yürüyüş botlarınızı ayağınıza geçirip, su aygırlarıyla dolu bataklıkların dağların sırtları arasında saklandığı tepelere doğru yola çıkabilirsiniz.

Buggala'da kano ve diğer su sporları da mevcuttur.

4. Balta Girmemiş Bwindi Milli Parkı

Balta Girmemiş Bwindi Milli Parkı gerçekten ismine yakışıyor! Kayalık zirveler ve uçsuz bucaksız yeşil alan, Afrika'nın en eski ilkel ormanlarından bazılarıyla kaplıdır. Biyoçeşitlilik (birçok ilginç böceğin yanı sıra goriller ve kertenkeleleri gözlemleyebileceğinizi düşünün) bu noktaya UNESCO Dünya Mirası etiketi kazandırdı; safari müdavimlerinin çoğu ise kolobus maymunları ve şempanzeleri aramak için bu yola yöneliyor.

Nefes kesen manzaralar Albertine Rift'ine özgü örnekleridir. Burada kuvarsit masifleri ve tik ağacıyla örtülü nehir yolları ile ayak basılmamış vadilere ve zirvelere doğru yükselip alçalılar.

5. Murchison Şelaleleri Ulusal Parkı

Adını tam ortalarını kesen gürleyen çağlayanlardan alan Murchison Şelaleleri Ulusal Parkı'nın vahşi alanları, tartışmasız kuzeybatı Uganda'nın en muhteşem yerlerinden bazılarıdır.

Korunan alan aslında ülkenin en büyük milli parkıdır ve sınırları arasında yaklaşık 4.000 kilometrekarelik devasa bir alan bulunmaktadır.

En büyük cazibe - elbette - Victoria Nil'inin dar bir kanyondan geçerek 40 metreden fazla yükseklikteki bir kayalıktan aşağılara döküldüğü noktadır.

6. Entebbe

Entebbe, en azından çoğu uluslararası ziyaretçi için Uganda'ya giriş noktası olacak.

Ülkenin Entebbe Uluslararası Havalimanı burasıdır; pistleri Victoria Gölü'nün sularından başlıyor sanki.

İngiliz sömürgesi olduğu dönemlerden kalma Ulusal Botanik Bahçesi, etkileyici kiliseler ve başkanın resmi ikametgahı olan Uganda Devlet Evi görülmeye değer yerler.

7. Kraliçe Elizabeth Ulusal Parkı

Kısaca QENP olarak adlandırılan, Edward Gölü kıyılarına ve batıdaki Demokratik Kongo Cumhuriyeti sınırına yakın olan bu devasa vahşi doğa alanı, Uganda'nın en ünlü ulusal parkıdır. Maramagambo Ormanı ile çimenli savananın arasında görülen tembel Kongo aslanlarını ve sallanan şempanzeleri gözlemlemek için her yıl binlerce turist burayı ziyaret ediyor.

8. Elgon Dağı Ulusal Parkı

Elgon Dağı Ulusal Parkı

Elgon Dağı Milli Parkı'nın kayalıklı, ormanlarla kaplı dağlık bölgeleri o kadar çok doğal güzellikle doludur ki, hepsini bir anda anlatmak zor olabilir.

Afrika'nın en eski yanardağlarından birinin kalderasından aşağıya doğru uzanan çok sayıda şelale, nemli mağara sistemleri ve engebeli kanyonlar vardır.

Ziyaretçiler ayrıca bir dizi kaplıcadaki jeotermal aktiviteyi deneyimleyebilir veya Afrika çakır kuşlarının ve zarif çalı örümceklerinin gökyüzünde uçtuğu yerlerin zevkini çıkarabilir. Maymunlar arasında De Brazza ve colobusların yanı sıra mavi maymunlar ve diğer bazı nadir maymun türleri de var.

9. Mbale

Doğu Uganda'nın ana ulaşım ve yönetim merkezlerinden biri olan Mbale, kendi bölgesel yönetimine ve bir dizi iyi otel ve misafirhaneye ev sahipliği yapıyor.

Özellikle Elgon Dağı'nın zirvelerine ve tüm Afrika'nın en yüksek on yedinci yanardağı olan 24 milyon yıllık Wagagai yanardağının ünlü zirvesine gidenler için uğranılmadan geçilmeyecek bir noktadır.

(Yürüyüş parkurları ve Mbale çevresinde yükselen görkemli dağlar etrafındaki en iyi keşif üssü olarak Bududa'ya yerel minibüslerle gidebilirsiniz.)

10. Mburo Gölü Ulusal Parkı

Mburo Gölü Ulusal Parkı

Uganda'nın en küçük ulusal parklarından biri olmasına rağmen, Mburo Gölü'nün rüzgârda salınan savan otları ve nehir kıyısındaki yaşam alanları kesinlikle bir etki yaratıyor. Buffalo sürüleri ve zebra ile karşılaşır sırtlanlar ve değişik antiloplarla göz göze gelebilirsiniz.

Bugün bölgenin büyük bir kısmı, adını taşıyan gölün kıyılarına hakim olan bataklık alanlardan çıkan genç ormanlarla kaplıdır. Bunlar, hayvanların sulama deliklerinde toplandığı kurak mevsimde harika av izleme olanağı sağlar.

11. Mgahinga Goril Ulusal Parkı

Mgahinga Goril Ulusal Parkı

Dağlık bölgelerde hopyaya zıplaya ilerleyen büyük dağ gorillerini bulmak için Uganda'nın en güney derinliklerine gitmeniz gerekecek.

Bölge, ünlü Virunga Sıradağları'na kadar uzanır ve orman filleri, altın maymunlar, yaban domuzları ve çakallar gibi diğer

harika yaratıkların yanı sıra nadir dağ gorillerinin av manzaralarını sunar.

Evet, onları Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nde de görebilirsiniz, ancak burası biraz daha güvenli!

12. Kidepo Vadisi Ulusal Parkı

Uganda'nın kuzey kesimlerinde (ülkenin en güvenilmez ve güvensiz bölgelerinden birinde) saklanan Kidepo Vadisi Ulusal Parkı'na yapılacak olan ziyaret hızlı bir şekilde olacak ama harika bir ziyaretir.

Başkentten 700 kilometre kadar uzakta bulunuyor ve ıssızlığıyla tanınıyor.

Tamamen gelişmemiş ve kitlesele safari turizmi tarafından dokunulmamış olan bölge, Dodoth çiftçilerinin eski uğrak yeridir. Bu yarı göçebeler, savan ve çamur ovasının manzaralarını, çok sayıda bufalo, su aygırı, antilop ve yabancı köpekle paylaşıyordu.

13. Jinja

Victoria Nili'nin kendi adını taşıyan gölden çıktığı sulara uzanan Jinja nehir kasabasına doğudaki otoyollar boyunca kısa bir yolculukla ulaşabilirsiniz.

Çok sayıda harika barı var ama en çok kıyı boyunca uzanan kıyı şeridindeki tatil yerlerinin zenginliğiyle ünlü.

Butik otellerden, maymunlarla çevrili daha rustik eko pansiyonlara kadar her keyfe uygun bir şeyler bulabileceğinizden emin olabilirsiniz.

Ve adrenalin pompalamak istiyorsanız, rafting yapmak için nehrin akıntılarına yönelmeyi unutmayın!

14. Kale Geçidi

Fort Portal kasabası, devasa Rwenzori Ulusal Parkı'nın girintili çıkıntılı sınırlarının yamacında gerçekten insanı mest edecek bir konuma sahip.

Şempanzeler ve gorilleri yerleşim yerlerinin yakınlıklarına kadar gelmeleri bölgeye gerçek bir vahşi hava katıyor.

Fort Portal aynı zamanda yukarıda adı geçen Kraliçe Elizabeth Ulusal Parkı ve Edward Gölü'ne geziler başlatmak için de iyi bir başlangıç noktasıdır.

15. lira

Lira, kuzey-orta Uganda'da küçük bir kavşak şehridir.

Aslında ülkenin dördüncü en büyüğü olmasına rağmen, yine de o büyüleyici taşra havasını ve huzurunu korumayı başarıyor.

Gezginler de buraya nadiren geliyor ve bu da buraya alışılmışın dışında bir karakter ve yerel özgünlük katıyor.

Lira sokaklarına gidenler, gerçek bir Uganda şehri görüyor ve hatta geçmiş yılları kasıp kavuran iç savaşların insanı şok ederek kendine getirici ve içten hikayelerini duyabiliyorlar - burası özellikle Joseph Kony ve onun özel ordusunun yoğun saldırılarına tanıklık etmiştir.

Kaynak-www.thecrazytourist.com

30.01.2013 – 09.00 – Jinja’da Rafting

Entebbe’den uçak yolculuğumuz öğleden sonra başlayacak. O saate kadar vakit öldüreceğiz. Bu çok zor olmayacak zira Kampala’dan Entebbe’ye de iki saatlik bir otobüs yolculuğumuz olacak.

Dün pek niyetim yokken beni de ikna ettiler ve Nil nehrinde rafting'e gittik. İyi ki de gitmişim. Kaç kere ve de özellikle Nil'de (Victoria Nili) bir daha ne zaman rafting yapabilirim ki?

Nehrin bulunduğumuz bölgesinde rafting'in zorluk dereceleri 1'den 6'ya kadarmış. Gurubun bir kısmı 5. dereceye ben dahil birkaç kişi de 3. dereceye katılmaya karar verdik. Bizden 3. derece tayfası az olduğu için bizi İsveçli bir grupla birleştirdiler.

Tüm güzergâh boyunca 5'ler sadece iki yerde farklı bir rotadan geçti, onun dışında aynı rotayı izledik. Ama esas espri şuydu ki 5'leri birkaç kez kaptan devirdi. Devirdi diyorum çünkü devrildikleri yerlerden biz de geçtik bize bir şey olmadı. O da işin keyifli bir yanıydı herhalde. Nil'de yüzmüş oldular böylece. Bana sorarsan 5'ler pek 5 düzeyinde değildi gibi, çok kolay göründü bana. 7 veya 8 rapid'den geçtik. (Rapid: Nehrin en hızlı akan yeri) Yanlış anımsamıyorsam 28 kilometrelik bir parkurdu.

Hemen hemen tüm rapidlerde suyun altına daldık. Biraz ürkütücü ama çok keyifli bir deneyimdi. Rapidlere yaklaşınc kaptanın çök komutu ile ben hemen çöküyor

ve yandaki ipe elimi morartırcasına sıkı sıkı tutunuyordum. İşi sağlama almak gerek.

Çevre inanılmaz derecede güzeldi. Su kuşları biz onlara çok çok yaklaşıp kadar hiç keyiflerini bozmuyorlardı. İşte o anlarda fotoğraf makinamın yanımda olmamasına çok üzüldüm. Su geçirmez bir makine herhalde bir gün beni kendisini almaya zorlayacak...

Başlangıcın hemen sonrası hava kapattı ve biraz da atıştırdı. Arada hafif üşüme geliyordu. Rapidler işte bu konuda çok işe yaradı. Tam artık üşümeye

dayanamayacağım derken bir rapide dalıyorduk ve sıcak Nil suyu bizi ısıtıveriyordu. O üşüdüğüm anlarda bayağı hipotermiden korktum. Neyse ki öyle bir şey

olmadı. Güzergâhın ortalarında enerji desteği olarak gıda takviyesi yapıldı. Botlara eşlik eden nevale botuna yaklaşanlar bisküvi ve ananaslarını aldılar. Ben sadece birkaç dilim ananas aldım. Böylesi ortamlarda sularını üstüne başına dökerek ananas yemenin keyfine diyecek yok.

Giysilerimizin bulunduğu otobüs yemek yiyeceğimiz bitiş noktasında olacaktı. Ne var ki oraya ulaştığımızda yoktu ve bizi ana yolda bekleyeceği söylendi. Ben de üzerimde seksi mayomla kalakaldım. Neyse ki güneş vardı da üşümedim. Benden başka da benim kadar çıplak kimse yoktu, belki Özge, o da bikinisiyle kalakaldı.

Yemeğimizi yedikten sonra İsveçli grup bir araca biz diğerine doluştuk ve oradan ayrıldık. 15-20 dakika sonra otobüsle bir yerleşim yerinde buluştuk. Özge ile ikimiz hemen otobüse koşturduk ama o arada yerel halkın da bayağı bir eğlencesi olduk. Nasıl gülüyorlardı anlatamam... ;-)))

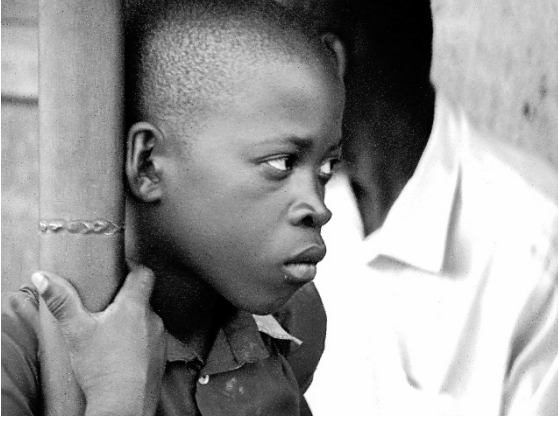
Bu ülke gerçekten fakir ama aynen Nepal'deki insanlar gibi çok mutlu görünüyorlar. Beyaz adama karşı biraz tedirginler ancak sevimli ve güler yüzlü davranıldığında anında yüzleri aydınlanıyor ve o pırıl pırıl dişlerini ortaya çıkararak öylesine bir gülüyorlar ki insanın içi ısınmıyor. Çocuğu, genci, yaşlısı fark etmiyor. Tabii arada sırada tek tük soğuk davranan çıkmıyor değil ama ben onların sıkılgan oldukları için öyle davrandıkları kanısındayım.

Ne kadar çok çocuk var!.. Ve çoğu çok küçük ve
çooooooooook şekerler... İçine sokası geliyor insanın...
Canlarım!..

Akşam eve geldiğimizde, bu arada anti parantez belirteyim; üç odalı, mutfağı, holü ve banyo-tuvaleti olan bir evde, bir odada Ayşe-Sedat, diğerinde Ayşe-Oğuz ve sonuncuda da ben kalıyoruz, raftinge katılmayan Ayşe patlıcan ve domates kızartmasından ve domatesli makarnadan oluşan bayağı bir emek isteyen (olanaklar kısıtlı olduğu için) bir yemek hazırlamış. Çooook ta lezzetli olmuş; ellerine sağlık. Afiyetle yemeğimizi yedik ve gece 11.00'e kadar sohbet ettikten sonra yattık.

Güzel bir uyku sonrası resepsiyon ve kafeteryanın olduğu yerde bunları yazıyorum. Dışarıda felâket yağmur yağıyor. Herhalde Kampala biz gidiyoruz diye ağlıyor... ;-))))

DIĞER FOTOĞRAFLAR İÇİN –

<https://www.geckingezgin.com/29012013-kampala,2,1121#.Y1hB3LZBy3A>

30.01.2013 – 17.30 – Entebbe Havaalanı, UGANDA

Artık yeter ses çıkarmadığım... Ööööf!.. Bari sana boşalayım sevgili defterim... Öncelikle O.... denilen ukalâ... Bununla adam gibi konuşmak çok zor, özellikle konu bu etkinlikle ilgili ise.

Bugün gruptan bazı arkadaşlar biletlerinin bir kopyasını internetten almamışlar, o nedenle saçma bir görevlinin azizliğine uğrayıp bekletildiler. Ben Türkiye’de iken biletimi internetten indirmiştım ve check-in’imi de yine aynı şekilde halletmişim. Buna göre benim beklememin gereksiz olduğunu söyleyip bari ben gireyim dedim. Aksi aksi, “Ne anlamı vardı Türkiye’de yaptırmanın. Bekle, birlikte gireceğiz” dedi. “Eyvallah” dedim ve bekledim. Ama gel gör ki sorun halledildikten ve bizimkiler bekleme salonuna girmeye başladığında baktım en sona kalıp gurubu başsız bırakmayıp kontrol edeceğine en önden beyefendi girdi. Hadi ona da eyvallah!.. Uçağa daha çok var... Bekleme salonundayız, birçoğumuz sağa sola dağılmış, yayılmış dinleniyoruz. Aşağı yukarı gurubun yarısı bu durumdayken baktım ekip liderleri ve onlarla beraber birkaç kişi bir kapıdan bir yerlere giriyorlar. Merak ettim, kontrol etmeye gittim. Lounge

girişiymiş (VIP salonlarının bir başka türüsü...). Nasıl bir grup anlayışı bir türlü kavrayamadım!.. Sen gruptan bağımsız hareket etmeye çalıştığında, ki herhangi bir şekilde sorun yaratmayacak şekilde, hemen müdahale ediyorlar ama iş kendilerine gelince grubu bırakıp keyif çatabiliyorlar. Bu tarz ayrıcalık gayriyalıklar beni hep germiştir. Yine gerildim... Az bir zaman daha, üç hafta, katlan Rüştu... Bir daha bunların etkinliklerine katılmazsın.

Zaten keyfim kaçmış durumdayken uçağa biniş salonuna girmek için sırada beklerken önüme geçmeye çalışan bir kadını uyarınca acayip bir sözlü saldırıya uğradım. Biz beyazlar kendi ülkelerimizde onları ezdiğimiz yetmiyormuş gibi bir de onları kendi ülkelerinde aşağılamaya çalışıyormuşuz. Döndürüp döndürüp aynı içerikte laflarla saldırıyor. Hareketleri inanılmaz derecede asabi. Şaştım kaldım!.. Sadece, “Yaptığın çok ayıp. Sen tam bir ırkçısın!..” dedim ve ağzımı kapattım ilerledim. Ama kadın hiç susmamacasına salvo ateşi devam ettiriyor... İnanılmaz derecede cazgır. Bu rezil mahlûktan etkilenen kadın güvenlik görevlisi tam banttan çantalarımı alacaktım ki başladı beni çevirip aramaya. Açık bir taciz... Bol cepli avcı yeleşimi cep cep ağır ağır ama hem baştan savma hem de beni aşağılayıcı bir şekilde süzerek aramaya başladı. “Bakın,” dedim, “bu kadından etkilendiniz ve gereksiz yere beni taciz ediyorsunuz. Bu hiç hoş değil. Hiç konuksever davranmıyorsunuz...” Yüzündeki aşağılayıcı ifade alaycı bir ifadeyle birleşti ama ceplerimi kurcalamaya devam ediyor. Sonunda bitti. Biraz gergin bir şekilde,

“Bitti mi? Teşekkür ederim” deyip çantama uzandım ki hızla çantama el attı.

“Şimdi de bunu mu arayacaksın?”

“Evet!..”

“O zaman buyurun siz arayın. Size yardımcı olamayacağım...”

“Aç!..”

“Hayır açmıyorum. Kendiniz açıp arayın!..”

Sinirlerim iyice gerildi. Artık sonunun nereye varacağını bilemediğim bir inatlaşmaya girmiştım. Çantayı aldı ve yeniden tarama cihazından geçirdi. İllâ bana sorun çıkartacak, uğraştıracak ve bana çantayı açtırtacak ya kendisi... Bana çantayı açtırtamayınca erkek görevlinin ilgilenmesini istedi. Adamcağız beni kadından uzaklaştırıp çok kibarca ve ortalığı yatıştırırcasına sadece sorularla çanta hakkında bilgi almaya başladı. Çanta içinde diplerde tanımlayamadıkları bir nesne tespit ettiklerini ve onun ne olduğunu öğrenmeleri gerektiğini ve ne olduğunu sordu. Gerçekten bilmiyordum tarif ettiği nesnenin ne olduğunu.

“Sadece onu çıkartabilir misiniz?”

“Tabii,” diyerek elimi çantanın içine attım. Dipten bir tüp sivrisinek kovar çıktı. Bu tarz tüplerin de uçağa sokulabilecek belirli bir büyüklüğü varmış. Baktı kapasitesi limitin altında olduğunu söyleyerek teşekkür etti ve iyi yolculuklar dileyerek beni uğurladı.

Faşist ırkçılar her yerde aynı ve cazgır. Siyah, beyaz, sarı v.b. ne olursa olsun aynılar. Böyle insanların taş kafalarına mantıkla hitap etmek olası değil. Bir şekilde bunlar dünya yüzünden yok olurlarsa insanlık rahatlayacak. Tek yolu var; eğitim...

Gelelim uçuşa ve grup liderlerine. Rüştü olabildiğince sus ve kazasız belâsız şu etkinliği sonlandır. Bunlarla Trans-Sibirya etkinliğine katılmak hayal... İyi ki aralarında Erdem var da bir şey hakkında bilgi almak istediğimde onunla konuşabiliyorum.

Şu anda havalanmak üzereyiz. Sağ tarafımız Victoria Gölü. Kalkış pistine ilerledik, göl şu anda solumuzda. Hazırız... İyi uçuşlar!..

31.01.2013 – 10.25 – Addis Ababa, ETİYOPYA

Addis Ababa - Lusaka uçuşundayım. Bir gece, transit geçtiğimiz, Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa'da 106 yıllık bir otelde, Taitu Hotel, kaldıktan sonra tekrar yollardayız. Nihani'nin hakkı varmış. Ülkeleri gezmek tanımak değil bizimki sadece “O ülkeye gittin mi, gittim seyahati”. Bu gezinin de başka türlü bir programla gerçekleşmesi pek zor.

Dün akşam yemeğini “Yod Abbyssinia” adında bir restoranda canlı müzik ve halk oyunları eşliğinde yedik. Buranın özelliklerinden biri de yemeğin elle yenilmesi. Ortaya tepsiyle çeşitli soslar getiriliyor sonra bolca küçük küçük ince uzun olarak kesilmiş etler geliyor ve lavaşa benzer bir şeyle onları mincıklayarak yiyoruz. Ancak elle yeme öncesinde elimize sıvı sabun dökülüyor, bir leğenin içinde garsonun bakraçtan döktüğü su ile ellerimizi yıkıyoruz. Yemek bitiminde de aynı şekilde ellerimizi

yıkadıktan sonra sıcak bir havlu ile kuruluyoruz. Yemeğin yanında içki olarak da meyve suyu ve balla karıştırılmış bir içkiyi ağız dar gövdesi geniş vazo gibi bir kaptan içiyorsun. Çocukların ısrarına dayanamayıp ben de yarım bardak kadar içtim. İnsanlar nedense bir kişi bir şeyi yapmak istemezse, faydalı zararlı fark etmez, delicesine onu yaptırmak için ısrar ediyor ve insanı zor durumda bırakıyorlar. Bu her konuda böyle; sigara, içki, yemek, v.b... Ne kadar bunaltıcı ve yanlış bir tutum!.. Neyse bu yemek faslı genelde ilginç bir deneyimdi.

Gece ilerledikçe hepimiz coştuk. Sahneye çıkanlar mı, bir kızımızı Etiyopyalı bir gençle evlendirme merasimi mi, bir başka kızımızın yerel giysiler giydirilip süslenmekten sonra dans ekibi ile oynaması mı, daha neler neler... Çoğunluk bayağı kurtlarımızı döktük.

Sonrasında otel odalarımıza çekilerek bir dört saatlik uykudan sonra yeni güne hazırlanmaya başladık. Otelden çıkıp kısa bir yürüyüşten sonra kahvaltımızı yapacağımız kahveye geldik. Sokağın tam karşısı ellerine ne geçtiyse örtünmek için kullanarak geceyi sokakta geçiren insanlarla doluydu. İnsanın içini sızlatan bir manzara!.. Etiyopya kahvesi ve kekle kahvaltımızı yaptıktan sonra

havaalanına doğru yola koyulduk. İki kere birkaç dakikalık fotoğraf molası verdik. Şu anda uçuyoruz.

Geziye başladıktan sonra okumaya başladığım Ayşe Kulin'in "Bir Gün" adlı kitabını biraz önce bitirdim. Çok insancıl ve kesinlikle benim düşünce tarzımla hemen hemen birebir örtüşen bir anlayışla Kürt sorununu ele almış. Çözumsuzlük değil çözüm arayışı ve özlemi içinde olanların kesinlikle okuması gereken bir eser. Çözumsuzlüğü körükleyenlerin ise mutlaka okuyup bir kez daha düşünmelerini öneriyorum...

DIĞER FOTOĞRAFLAR İÇİN –

https://www.geckingezgin.com/30-31012013-kampala-entebbe,2,1128#.Y2ao_WlBy3A

ETİYOPYA

Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti

<u>Başkent</u>	<u>AddisAbaba</u>
<u>Resmî dil</u>	<u>Amharca</u>
<u>Yönetim biçimi</u>	<u>Federal cumhuriyet</u>
<u>Kuruluş</u>	
- Geleneksel tarih	M. Ö. 980
- <u>D'mt Krallığı</u>	M. Ö. 8. yüzyıl
- <u>Aksum Krallığı</u>	M. Ö. 1. yüzyıl

Etiyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti büyük bir Doğu Afrika ülkesi. Ülkenin başkenti yerel dilde "yeni çiçek" anlamına gelen Addis Ababa'dır. Sudan, Güney Sudan, Eritre, Cibuti, Somali, Kenya ve Uganda Etiyopya'nın komşularıdır.

Ülkenin Kızıldeniz boyunca uzanan sahil bölgesinin 1993'te yapılan bir halk oylaması sonucunda Eritre adıyla bağımsızlığını ilân etmesi Etiyopya'nın Kızıldeniz ile olan bağlantısının kesilmesine ve ülkenin bir kara devletine dönüşmesine neden olmuştur. Din olarak, İslamiyet %24-26, Ortodoks 55%, Protestan 7%'tir.

Etiyopya bilim adamlarınca bilinen insan yaşamının ilk başladığı yerlerden biridir ve *Homo sapiens*'lerin Ortadoğu ve ötesine buradan göç ettikleri kabul edilir.

İklim

Ülkede hâkim olan tropikal muson iklimidir. Kentlerin çoğunluğu 2.000-2.500 metre yüksekliklerde yer aldığından ılıman bir iklime sahiptirler. Yağışlı mevsim Mart – Mayıs arası, Haziran – Eylül şiddetli yağış dönemi ve Ekim – Şubat arası da kuru mevsimdir.

Çevre ve Vahşi Yaşam

Etiyopya Kurdu

Etiyopya’da 31 endemik memeli türü vardır. Tamamıyla kökü kurutulmuş olduğu düşünülen tarih öncesinden kalan Afrika Vahşi Köpeği yakın zamanlarda Fincha çevresinde görülmüştür. Etiyopya Kurdu da nesli tehlike altında olan hayvanlar arasında üzerinde en fazla araştırma yapılan bir türdür.

Benekli sırtlan

Etiyopya kuş çeşitliliği bakımından bir küresel merkezdir. Bugüne kadar yirmisi endemik olan 856 kuş türü tespit edilmiştir. 16 tür soyu tükenme veya yok olma tehdidi altındadır. Bu kuşların önemli bir çoğunluğu kelebeklerle beslenir.

Tarihsel olarak, bütün Afrika kıtasında, ormanların yok edilmesi, iç savaşlar, kirlilik, kaçak avlanma ve diğer insan müdahaleleri nedeni ile vahşi yaşam nüfusu ciddi anlamda

azalmaktadır. Şiddetli kuraklığın yanısıra 17 yıl süren iç savaş Etiyopya'nın çevresel koşullarını olumsuz yönde etkileyerek doğal yaşam alanlarının azalmasına neden olmuştur. Doğal yaşam alanlarında hızlı değişimler hayvanların kendilerini bu ortama adapte edememelerine neden olmaktadır. İnsan eliyle verilen zararın yanısıra küresel ısınma da bu süreci hızlandırmaktadır.

KÜLTÜR

Takvim

Etiyopya'da değişik yerel takvimler kullanılmaktadır. En yaygın kullanılan Ge'ez Takvimi olarak da bilinen Etiyopya Takvimidir. Mısır Takviminden gelen Kıpti Takvimi esas alınmıştır. Etiyopya Takvimi Kıpti Takvimindeki gibi 30 günlük 12 ay ve 5 veya 6 artık günden oluşan 13. Aydan meydana gelir. Etiyopya ayları Kıpti takvimle aynı zamanda başlar ama adları Ge'ez'cedir. Altıncı artık gün dört yılda bir Jülyen Takviminin ağustos ayının 29'unda eklenir.

Bir diğer önemli takvim sistemi M.Ö. 300 civarında geliştirilen *Oromo*'dur. Bu takvim ay takvimidir.

Zaman

Etiyopya'da gün bize göre sabah 6'da başlar. Dolayısıyla bizim kullandığımız saate dönüştürmek için bizim saatimize 6 eklememiz gerekir.

Müzik

80 civarında etnik grubun yaşaması sonucu Etiyopya'nın müziği çok çeşitli ve renklidir. Etiyopya kültür ve geleneklerinin her alanında olduğu gibi müzikte de komşuları Eritre, Somali, Cibuti ve Sudan'la sıkı bağları vardır.

ETİYOPYA'DA GÖRÜLECEK YERLER

Tana Gölü

Mavi Nil'in kaynağı ve Etiyopya'nın en büyük gölüdür. Etiyopya'nın dağlık bölgesinin kuzeybatısında yer alan Amhara Bölgesi'ndedir. Uzunluğu yaklaşık olarak 84 km. genişliği ise 66 km. olup en derin yeri 15 metredir ve mevsimsel yağışlara göre 3.000 – 3.5000 km² yer kaplar. Göl 5 milyon yıl önce Pleistosen Dönemindeki volkanik hareketlerin bazı nehirlerin akışını kapatması sonucunda oluşmuştur. Yedisi büyük ve sürekli, kırkı mevsimsel daha küçük nehir tarafından beslenen gölün başlıca olan kolları Gilgel Abbay (Küçük Mavi Nil), Megeç, Gumara ve Rib nehirleridir.

Papirüsten yapılmış bir teknede Ortodoks Papaz

Etiyopya'ya Hıristiyanlığı tanıtan Frumentius'un da Çergos Adası'nda gömülü olduğunu söylemişler. Başka imparatorların yanı sıra İmparator Yekuno Amlak'ın mezarı Daga Adası'ndaki manastırdadır. Tana Gölü'ndeki diğer önemli adalar da Dek, Mitraha, Gelila Zekeriya, Halimun, ve Briguyda'dır.

Bahir Dar, Dek Adası, Gorgora ve birçok sahil köyüne uğrayan bir feribot seferi vardır.

Mavi Nil Nehri'nin Tana Gölü'nden çıkış noktası

Fauna (Direy) – Bölgedeki hayvan türleri

Gölde tahminen %70'i endemik olan çok geniş bir balık nüfusu vardır.

Faunanın diğer bireyleri arasında kıyasla az sayıda omurgasız hayvan vardır. Biri endemik olmak üzere 15 tür yumuşakça yaşar. Ayrıca endemik olan bir Tatlısu süngeri de vardır.

Tana Gölü'nde yaşayan büyük beyaz pelikan ve Afrika darteri (yılan boyun) gibi çok sayıda kuş türü vardır. Ayrıca birçok göçmen kuş için iyi bir beslenme ve üreme noktasıdır.

Hiç timsah yoktur. Gölün Mavi Nil çıkışı yakınlarında yumuşak sırtlı Afrika kaplumbağasına rastlanmıştır.

Mavi Nil ve Mavi Nil Şelalesi

Mavi Nil Etiyopya'da bulunan Tana Gölü kaynaklı bir nehirdir. Beyaz Nil ile birlikte Nil nehrini oluşturan en büyük iki koldan birisidir. Nehrin üst kesimleri Etiyopya'da pek çok kişi tarafından kutsal olarak kabul edilir.

Nehrin seyri

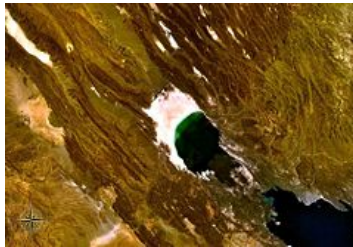

Mavi Nil Nehri Haritası

1450 kilometre uzunluğa sahip olan Mavi Nil nehrinin 800 kilometresi Etiyopya ülke sınırları içerisinde yer almaktadır. Tana Gölünden doğan Mavi Nil nehri Sudan'a ulaşıncaya kadar, Etiyopya'nın önce güney yönüne doğru, daha sonra ise kuzeybatı yönüne doğru akarak Sudan sınırlarına geçer. Mavi Nil nehrinin debisi en yüksek olan yeri ise Tana Gölünden 40 kilometre akış yönü aşağısında bulunan 45 metre yüksekliğindeki yerel halkın *Tis Issat* olarak adlandırdığı Mavi Nil Şelalesi olarak gösterilebilir.

Mavi Nil nehrinin kaynağından çıkışının ardından Beyaz Nil Nehri ile buluştuğu mesafe değişik kaynaklarda 1.460 ve 1.600 kilometre olarak bildirilmektedir. Nehir Etiyopya Dağlarında aktığı yatak boyunca zaman zaman 1.500 metre derinliğinde bulunan kanyonlardan geçmektedir. Bu nedenle Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Kolorado Nehri üzerinde bulunan Büyük Kanyon ile nicelik olarak karşılaştırılabilir.

Asal Gölü

Uydu fotoğrafı

Asal Gölü, Cibuti'de bulunan bir krater gölüdür. Deniz seviyesinden 156 metre alçakta bulunan göl Afrika Kıtası'nın en alçak noktası olma özelliğini taşır...

RasDashen

Batı zirvesinden

4.620 metre yüksekliğe ulaşan **RasDashen** (Amharca "baş muhafız" veya "İmparatoru korumak üzere en önde savaşan general) Etiyopya'daki en yüksek ve Afrika'daki 10. yüksek dağdır.

İlk Tırmanış

Kayıtlara geçen ilk tırmanış Fransız subaylar Ferret ve Galinier tarafından gerçekleştirilen 1841 yılındaki tırmanıştır. Yerel halk tarafından daha önceleri tırmanıldığına dair kanıtlanabilir bir veri yoktur. Ancak 4.300 metre yükseklikte bir kale kalıntılarında rastlanıldığına göre zirveye daha önce de tırmanılmış olması olasıdır, zira zirvedeki hava ve koşullar çok uygundur ve ayrıca zirve yakınlarında çobanların konaklama yerleri vardır.

Simien Dağları Ulusal Parkı

Simien Dağları

UNESCO tarafından Dünya Mirası Listesine alınan ilk yerlerden biri olan ve 1969 yılında kurulan **Simien Dağları Ulusal Parkı** Etiyopya'daki ulusal parklardan biridir. Ne var ki, parka özgü yerel türlerin sayılarının yok olma tehlikesi altında olması parkı 1996 yılından beri Tehlikede Olan Dünya Mirası Listesi'ne alınmasına neden olmuştur. Amhara Bölgesinin Semien Gondar yöresinde yer alır ve Etiyopya'nın en yüksek dağı olan Ras Dashen'in olduğu Simien Dağlarını içine alır.

Endemik türlerden Etiyopya Kurdu ve dünyanın başka hiçbir yerinde bulunmayan Walia Dağ keçisi gibi birçok nesli tükenme tehlikesi ile karşı karşıya olan hayvana ev sahipliği yapar. Gelada Habeş Maymunu (babun) ve bir kedi türü olan Caracal da Simien Dağlarında görülür.

Parkta 50'nin üzerinde kuş türü yaşar. Kanat açıklığı 3 metre olan etkileyici Sakallı Akbaba da bunlardan biridir.

Zion'lu Meryem Anamız Kilisesi

Etiyopya'nın en önemli kilisesidir ve Tigray'daki Aksum kentindedir. Kilise ilk defa, Etiyopya'nın ilk Hıristiyan imparatoru Ezana döneminde 4. yüzyılda inşa edilmiş ve o zamandan beri çeşitli kereler yeniden yapılmıştır.

Zion'lu Meryem Anamız Kilisesi

Frumentius'un (Etiyopya'da *Abune Selama Kesatay Birhan* veya "Barışın Işığını Gösteren Babamız" diye bilinir) psikoposluğu zamanında kuruluşundan sonra iki kez yıkılan kilise yeniden yapılmıştır. İlk yıkıldığı varsayılan dönem 10. yüzyılda Kraliçe Gudit ve ikinci kez 16. yüzyılda Ahmed ibn İbrahim el-Gazi dönemleridir. Son yıkımın ardından İmparator Gelawdowos kiliseyi yeniden inşa ettirmiş ve 17. yüzyılda İmparator Fasilides tarafından onarılarak büyütülmüştür.

Gelenksel olarak **Zion’lu Meryem Anamız Kilisesi** İmparatorların taç giydiği yerdir. Eğer bir imparator Aksum’da taç giymedi veya özel bir ayinle imparatorluğu onaylanmadıysa ona “ATSE” (Krallar Karalı) ünvanı verilemezdi.

İmparator Haile Selassie tarafından 1950’lerde yaptırılan yeni **Zion’lu Meryem Anamız Kilisesi**’nin kubbesi ve çan kulesi

Eski katedralin yanına 1950’lerde İmparator Haile Selassie tarafından hem kadın hem de erkeklere açık yeni modern katedrali inşa ettirdi. Eski kiliseye yalnızca erkekler girebilmektedir.

Kilise Etiyopyalı Ortodokslar için bir hac mekanıdır. Özellikle 30 Kasım’daki Zion Meryem Festivali’nde ziyaret edilir.

Ahit Sandığı (Ark of the Covenant)

Zion’lu Meryem Anamız Kilisesi özgün Ahit Sandığı’nın kendilerinde olduğunu iddia eder.

AwashUlusal Parkı

Awash Ulusal Parkı Afar Bölgesinin güney ucu arası ile Oromya’daki Misraq Shewa bölgesinin kuzeydoğu köşesini kapsar. Bu park Addis Ababa’dan 225 kilometre ve Awash’tan da birkaç kilometre uzakta olup Awash Nehri güney sınırındır. Akasya ormanları ve otlaklardan oluşan park en az 760 kilometre kare alanı kaplar. Addis Ababa – Dire Dawa yolu parkın içinden geçer. Güneydeki Awash Nehri kanyonunda olağanüstü şelaleler vardır.

Filhowa’daki yukarı Kudu Vadisinde palmye korulukları arasında ılıcalar vardır.

Awash Ulusal Parkı 1966 yılında kurulmuştur.

Fauna

Burada bulunan vahşi yaşam arasında Doğu Afrika Oryx'i, Soemmering Gazeli, Dik-dik, küçük ve iri Kudu ve Afrika Yaban Domuzu vardır. Bunların yanısıra Anubis ve Hamadryas Babunları da olduğu gibi 350'den fazla kuş türü de parkta görülebilir. Önceleri Afrika Yaban Köpeği (*Lycaonpictus*)'ne de rastlamak olası idi ancak günümüzde bu bölgede nesli tükenmiş görünüyor.

Entoto Dağı

Entoto Dağı Addis Ababa'ya tepeden bakan Entoto Sıradağlarının 3.200 yüksekliğindeki bir zirvesidir.

Ankober'den gelerek burada bir saray yaptırıp yerleşen ve daha sonra dağın eteklerinde Addis Ababa'yı kuran II. Menelik nedeni ile tarihi bir yerdir. Kutsal bir dağ olarak addedilir ve üzerinde birçok manastır vardır. Bunların arasında Aziz Raguel ve Aziz Meryem Kiliseleri en ünlüleridir.

Dağ İmparator II. Menelik zamanında Avustralya'dan ithal edilerek dikilen yoğun okaliptüs ormanları ile kaplıdır. Ağaçların çoğunluğu İmparator Haile Selassie zamanında dikilmiştir. Dağın ormanlık olması nedeni ile Addis Ababa'nın akciğerleri olarak görülürler. Bu ormanlar kentin yakacağını temin etmekte de önemli rol oynar. Eskiden inşaat malzemesi olarak da ağaçların kerestelerinden yararlanılırdı.

Entoto Doğal Parkı Entoto Dağı'nın güneydoğu eteklerinde ve Addis Ababa'nın kuzeydoğusunda yer alır ve 1.300 hektarlık bir alanı kaplar. Park 2.600 ila 3.100 metreler arasındadır. Yıllık ortalama yağış 1.200 mm olup ortalama sıcaklık ta 14 derecedir.

Etiyopya Ulusal Müzesi

Addis Ababa'daki Addis Ababa Üniversitesinin yakınında yer alan müze Etiyopya'nın en önemli müzesidir. Müze sanatsal hazinelerin yanı sıra birçok değerli arkeolojik buluntulara da ev sahipliği yapar. Aralarında en ünlüneni "Lucy" diye adlandırılan *Australopithecusafarensis* örneğinin kısmi iskelet kalıntılarının olduğu ilk insanların fosilleri gibi değerli arkeolojik kalıntı örnekleri sergilenmektedir. Bodrumdaki galeriye yakın zamanda, 2000-2004 arasında bulunan *Selam* eklenmiştir. 3.3

milyon yaşında olduğu düşünölen bu *A. afarensis* örneğinin en eski çocuk kalıntısı olduğu varsayılıyor.

Üç yaşındaki *Australopithecusafarensis* insanı Selam'ın yeniden oluşturulmuş hali.

Ulusal Müze'nin bodrum katında sergilenmektedir

Şimdiki Etiyopya Ulusal Müzesi 1958 yılında kurulan Arkeoloji Enstitüsü'nden gelişti. Enstitü Fransız arkeologlarının Etiyopya'nın kuzey bölgelerindeki kazılarını desteklemek ve kolaylaştırmak üzere kuruldu.

Etiyopya Ulusal Müzesi'nin şu anda dört sergileme bölümü vardır. Zemin kat arkeolojik ve paleoantropolojik konulara ayrılmıştır. Bu bölümde yukarıda sözü edilen ilk insanları görebilirsiniz. İlk kat, İmparator Haile Selassie'yi de içeren eski yöneticilerin kraliyet sembolleri ve andaçların yanı sıra antik ve ortaçağ dönemlerine ait nesnelere sergilenmektedir. İkinci kat kronolojik sıraya göre gelenekselden çağdaş çalışmalara kadar sanat eserlerine ayrılmıştır. Son olarak, üçüncü katta etnografik eserleri görebilirsiniz. Burada müze Etiyopya'daki kültürel zenginliği ve insan çeşitliliğini vurgular.

Kutsal Üçlü (Trinity) Katedrali (Addis Ababa)

Amharca'da *Kjidist Selassie* olarak bilinen Addis Ababa'daki Kutsal Üçlü Katedrali Etiyopya'daki en yüksek Ortodoks makamdır. İtalya'nın işgalinden kurtuluşu anmak ve kutlamak amacıyla inşa edilmiş ve Aksum'daki Zion'lu Meryem Anamız Kilisesi'nden sonra ikinci önemli tapınaktır.

Abbe Gölü

Abhe Bad Gölü olarak ta bilinen **Abbe Gölü**, Etiyopya – Jiboti sınırında yer alan tuzlu bir göldür. Bu göl bölgede zincirleme yer alan altı gölden birisidir. Diğerleri ise, kuzeyden güneye, Gargori, Laitali, Gummare, Bario ve Afambo gölleridir.

Abbe Gölü Awash Nehri sularının ulaştığı son noktadır. Afar Çukuru'nun belirleyici özelliği olan dünyanın üç parçalı kabuğunun birleştiği nokta olarak bilinen Büyük Çatlak Vadisi'nin (The Great Rift Valley) bir parçası olan Afar Üçlü Kavşağında yer alır. Bu noktada, aynı hızla olmamakla birlikte, dünyanın bu üç kabuğu ters istikametlere doğru çekilmektedir.

Kuzeybatı kıyılarında sönmüş bir volkan olan Dama Ali Dağı (1069m) güneybatı ve güney kıyılarında da genişliği 10 km'ye ulaşan tuz düzlükleri vardır. Awash Nehri'nin yanısıra tuz düzlüklerini geçerek birisi batıdan diğeri güneyden olmak üzere yazları kuruyan, Oleldere ve Abuna Merekes adlı iki dere de gölü beslemektedir. Gölün günümüzdeki alanı 34.000 hektar olmasına rağmen son yıllardaki kuraklıklar ve Awash'ın su gereksinimi için çekilen su nedeniyle göl seviyesi 5 metre düşmüştür.

Tepelerinden buhar fışkıran ve 50 metreye kadar yükselen kireçtaşı (kalker) bacaları ile ünlüdür. Gölde flamingolara da rastlanır.

Sofu Ömer Mağaraları

Bazı kaynakların savına göre Afrika'nın ama kesinlikle Etiyopya'nın en uzun mağarası olan **Sofu Ömer Mağarası** 15.1 kilometre uzunluğunda olup dünyanın mağara uzunluk sıralamasında 306. sırada yer alır. İçinden Weyib (Gestro) Nehri'nin geçtiği mağara güneydoğu Etiyopya'nın Oromo Bölgesindeki Bale Mıntıkasında yer alan Robe'nin doğusundadır. Nehir Ayiew Maco girişinden girer ve bir

kilometre ilerdeki Holuca çıkışından mağarayı terk eder. Geleneksel söylenceye göre Sofu Ömer bölgede yaşayan Müslüman bir hoca idi ve Ayiew de onun kızının adıydı. Maco ve Holuca da yerel dilde sırasıyla 'isim' ve 'mağara' anlamına gelmektedir. Çok uzun zamandır dini bir merkezdir ve hem Müslümanlar için hem de Oromo'daki yerel dinler için kutsal bir mekandır. Mağaralar bir sürü sütunu ile ünlüdür; özellikle de 'Sütunlar Salonu' ile.

Omo Ulusal Parkı

Omo Ulusal Park'ı Omo Nehri'nin batı kıyılarındaki Güney Devletler, Milletler ve Halklar Bölgesinde yer alan bir parktır. Park 4.068 km²lik alanı ile Addis Ababa'nın 870 km güneybatısındadır. Omo Nehri'nin diğer yakasında da Mago Ulusal Parkı yer alır. Omo Ulusal Park'ı Etiyopya'daki ulaşılması en zor parktır. Yakın zamanda Mui Nehri yakınlarında inşa edilen bir havaalanı ulaşımı biraz daha kolaylaştırmıştır.

Omo Nehri'nin aşağı bölgeleri, 195.000 yaşına tarihlenen Homo Sapiens'in bilinen en eski fosil kalıntılarının bulunması üzerine 1980 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmıştır.

Parkta hemen hemen hiç turizm altyapısı yoktur ve gezginlere pek yardımcı olunmaz.

Yerli Halk ve Omo Parkı

Son alınan bilgilere göre Mursi, Suri, Nyangatom, Dizi ve Me'en halkları yerlerinden edilme ve/veya geleneksel hayvanlarını otlatma ve tarım alanlarına ulaşamama tehdidi ile karşı karşıya. Bunun, Kasım 2005 tarihinde Park sınırlarının yeniden belirlenmesi ve Hollanda-Afrika Parklar Vakfı'nın (Afrika Parklarının Korunması Kurulu olarak da biliniyor) yönetimi devralması nedeniyle olduğu dile getiriliyor. Zira bu gelişme Omo halkının kendi topraklarında işgalci statüsüne düşmelerine neden olması sonucunu doğurmuştur. Söylenişine göre, okuyup anlayamadıkları belgeler Park yetkilileri tarafından zorla yerli halka imzalatılmış.

MagoUlusal Parkı

Mago Ulusal Parkı da Omo Ulusal Parkı gibi Güney Devletler, Milletler ve Halklar Bölgesinde yer alan bir parktır ve Addis Ababa'nın 782 km güneyinde olup 2162 km²lik bir alanı kaplar. Omo nehri'nin bir kolu olan Mago Nehri ile Omo Ulusal Parkı'ndan ayrılır. Batısında Tama Nehri'nin sınır oluşturduğu Tama Vahşi Yaşam Korumu Alanı vardır. Güneyinde Dipa Gölü'nün olduğu Murle Kontrollü Avlanma Sahası bulunur. Park Ofisi Omorate'nin 115 km kuzeyinde ve Jinka'nın 26 km güneybatısındadır.

Mago Ulusal Parkı 1979 yılında kurulmuş ve Etiyopya'daki parkların en yenisidir. En yüksek noktası 2528m yükseklikteki Mago Dağı'dır. Yerel kuşların arasında özellikle Dipa Gölü'nde görülen ve çok ender rastlanılan esmer ötleğen (*Turdoidestenebrosus*), bataklık ve nehir kenarlarındaki çalılıklarda görülen siyah sırtlı (kırmızı kulaklı) mum gaga (*Estrildatrogodytes*) gibi birçok değişik kuş türü gözlemlenebilir. Dudaklarını delerek kil diskler yerleştiren ve zamanla bunları daha büyük disklerle irileştiren Mursiler parkın en ilgi çeken unsurudur.

Monolitik (Tek Parça Kayada Yontulmuş) Kiliseler, Lalibela

Aziz George Kilisesi, Lalibela'daki kaya tepelerine oyulmuş kiliselerden biri

Lalibela Etiyopya'nın kuzeyinde yer alan monolitik kiliseleriyle ünlü bir kenttir. Lalibela, Aksum'dan sonraki en önemli hac merkezidir ve buraya yoğun bir hacı akını vardır. Aksum'un aksine Lalibela nüfusunun tamamı Etiyopya Hıristiyan Ortodoks'udur. Genel olarak ve özellikle yerli ruhban sınıfı tarafından Lalibela'daki ana binaların yerleşimi ve isimlerinin sembolik olarak Kudüs'ü temsil ettiği kabul edilir.

Lalibela Amhara etnik bölümünün Semien Wollo Bölgesinde yer alır. Denizden yüksekliği 2.500m civarındadır. En önemli kenti Lasta Woreda'dır.

UNESCO monolitik kiliseleri 11 tane olarak belirler ve dört gruba ayırır:

Kuzey Grubu:

- **Biete Medhane Alem** (Dünyanın Kurtarıcısının Evi) – Dünyanın en büyük monolitik kilisesi olduğuna inanılıyor.
- **Biete Maryam** (Meryem'in Evi) – Büyük olasılıkla kiliselerin en eskisi. Adem ve İsa'nın temsili mezarları var.

Biete Medhane Alem'in duvarları önünde duran adam. Bu kilisenin dünyanın en büyük monolitik kilisesi olduğu düşünülüyor.

- Biete Golgotha Mikael (Cefakar Mikael'in Evi) – Sanatı ile ünlü ve Kral Lalibela'nın mezarının burada olduğu söyleniyor.
- Biete Maska (Haç'ın Evi)
- Biete Denagel (Bakireler Evi)

Batı Grubu:

- Biete Giyorgis (Aziz George'nin Kilisesi) – En ince işlerin olduğu ve en iyi korunmuş.

Doğu Grubu:

- Biete Amanuel (Emmanuel'in Evi) – Büyük olasılıkla kraliyet şapeli.
- Biete Qeddus Mercoreus (Aziz Mark'ın Evi) – Cezaevi olarak kullanılmış olabilir.
- Biete Abba Libanos (Lübnan Başrahibinin Evi)
- Biete Gabriel-Rufael (Melekler Cebrail ve Raphael'in Evi) – Olasılıkla eski kraliyet sarayı. Kutsal fırına bağlantısı var.
- Biete Lehem (Bethlehem): Kutsal Ekmeğin Evi.

Güney Grubu:

- Ashetan Meryem Manastırı
- Yimrehane Kristos Kilisesi– Olasılıkla 11. yüzyıl. Ancak bu bir mağaranın içindedir ve Aksum tarzında inşa edilmiştir.

Kiliseler kayda değer bir mühendislik örneğidir. Kiliselerin çoğunun yanındaki kuyuları dolduran su vardır. Artezyen sistemini kullanarak buralara su getirilmiştir.

Yangudi Rassa Ulusal Parkı

Yangudi Rassa Ulusal Parkı Afar Bölgesi'nde yer alır ve güney sınırına yakın, içinde Yangudi Dağı'nın da yer aldığı, 4730 km²lik bir alanı kaplar. Denizden yüksekliği 400 ila 1460m arasındadır. Parkın genelinde kumlu yarı çöl ve ormanlık otlaklar vardır. Park birbirine düşman ve sürekli çatışma halinde olan Afarlarla İssalar'ın bölgesindedir. Ama ilginç olan bu düşman gruplar park bölgesinde çatışmaktan kaçınırlar.

Bu parkın, özellikle Afrika Yaban Eşğini korumak amacı ile Ulusal Park'a dönüştürülmesi 1977 yılında teklif edilmiş ancak 2013 yılı itibarı ile hala resmileşmemiştir. Park karargâhı Gewane'dedir.

03.02.2013 – 10.00 – Lusaka, ZAMBİYA

Bayağı ara vermişim yazmaya.

Sorunsuz bir şekilde Lusaka'ya vardık. Konaklamayı planladığımız Lusaka Backpackers'da yeterli yer olmadığı için ekibin çoğu yakındaki Kalulu Backpackers'a yerleştik. Bugün (31 Ocak) pek bir şey yapmadan geçti. Akşam B....'ın şefliğinde yapılan güzel yemek sonrası yatak palas.

Sabah erken kalkıp Livingstone'a gidecek otobüse binmek üzere garaja geldik. Otobüs yolda iki kere bozuldu ve sonunda bir üçüncü kez daha bozulunca aracın iflas ettiğine karar verilip yeni bir araç istediler. İki saat civarında onun gelmesini bekledik. Livingstone'a yolculuğumuz tam 11 saat sürdü. Burada Jollyboys Backpackers' a yerleştik. Çok güzel bir mekân burası.

Şu anda içimden aslında pek yazmak da gelmiyor zira kendimi çok kötü hissediyorum. Dün akşam 19 Aralık 2012 tarihinden beri tuttuğum orucu bozup aşırı derecede içki içtim. Bugün bungee jumping'e gidecektim vazgeçtim. Kendime çok kızgınım. Gerçi bir bakıma da iyi oldu. İçki içmenin ilerleyen saatleri ve sonrasının ne kadar berbat bir duygu olduğu bir kez daha aklıma kazındı. Artık bundan sonra kesinlikle içmem. Sevmiyorum ben bu mereti. Çok keyifli bir ortam olunca sanki içki içilmesi şart gibi gereksiz yere kendime kötülük ettim.

Gün gerçekten de çok keyifli geçmişti ve güneşi Zambezi nehrinde tekne ile turlarken batıracağımız enfes bir gündü. Gün batımı havanın puslu olması nedeni ile arzu ettiğim derecede güzel bir günbatımı olmadı ama fotoğraf açısından genel ışık çok güzeldi. Safaride gördüğümüz iki canavarı, su aygırı ve timsah, burada, nehrde de gördük. İki saat boyunca sakin sularda süzüle süzüle gezindik. İleride Gürleyen Duman'ın (Victoria Şelalesi) dumanları görünüyordu.

Çok güzel yemekler ve mezeler ikram edildi ama maalesef içki içmekten pek tatlarına bakma fırsatım olmadı. Bu son!.. Çok kızgınım kendime...

Şu anda içimden hiçbir şey yapmak gelmiyor. Şu kelimeler bile zor dökülüyor kâğıda.

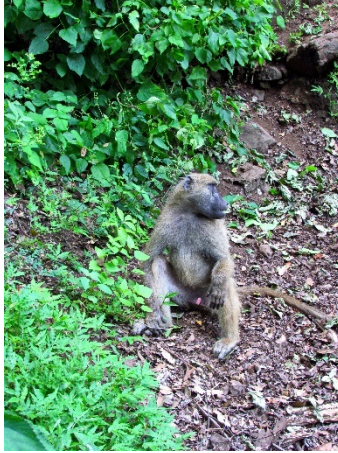

Tekne turundan önce o gün Victoria Şelalelerine gittik. Muhteşem bir yerdi. Doğrudan karşısından izledim. Aramız belki 50 metre yoktu ve suyun debisi o kadar çok ve yoğundu ki bulunduğumuz yerde bardaktan boşanırcasına yağan yağmur gibi şelalenin suları üstümüze yağıyordu. Yağmurluğum üstümde olmasına rağmen sıırıslıklam oldum. Tabii buna asıl neden suyun sprey şeklinde uçuşması idi. Metrelerce havaya su zerrecikleri uçuşuyor ve sisli bir görüntü oluşuyordu. Bu nedenle yerli halk şelaleye “Gürleyen Duman” adını koymuş.

Bu muhteşem görüntüyü tonla kareye hapsetmek isteği ile, biraz da makineyi ıslatma riskini göze alarak, deklanşör manyağına dönüştüm. Birkaç tane gökkuşağı görüntüsü yakalayabildim. Çok merak ediyorum nasıl çıktılar acaba!..

Yürüyüş parkurunun bir noktasında iki gün sonra geçmeyi planladığımız Zimbabwe tarafındaki oteli çooook uzaklardan gördüm. Bakalım nasıl bir yer!.. Parkur sonunda yağmurluğumu biraz kuruttuktan sonra çevreyi kolaçan etmeye başladım. Gözüme ilişen “Kaynayan Kazan” yazan tabelânın yönlendirdiği oku izlemeye karar verdim.

Patika aşağıya şelalenin döküldüğü son noktaya doğru iniyordu. Daha patikaya yeni girmiştım ki nereden çıktığını anlayamadığım bir babun yanımdan geçiverdi ve yüreğimi ağzıma getirdi.

Olsun yola devam...

Elli metre kadar gittim gitmedim, baktım bir babun sürüsü, hem de patikanın iki yanına dağılmış şekildeler. Bir turist kız ve bir de onun rehberi kız sürünün arasında durmuş konuşuyorlar ben de onlardan cesaret aldım ve yavaş yavaş sakin bir şekilde hayvanları bir paniğe sevk etmemeye çalışarak yola devam ettim.

Bu patikaya girmeden önce bu kadar yakınımda bu kadar çok babun olabileceği söyleneceği sanırım Kaynayan Kazana inmek için iki kere düşünürdüm.

İndiğim noktada nehir harika bir girdap oluşturuyordu. O zaman neden Kaynayan Kazan dediklerini anladım. O noktadan şelaleyi göremiyordum ama Victoria Şelaleleri Köprüsü tam karşımda duruyordu. Bu köprü Zambiya ile Zimbabve'yi birleştiren bir köprü. Sınır kapıları köprünün iki tarafında nehirden uzakta ve bu alan insansız bölge. Burası dünyanın bungee jumping yapılan en yüksek noktalarından birisi. Ben de yapacaktım amaaaa... Grubun bayağı bir kısmı yaptılar. Onları izlerken bile çok heyecanlandım...

Kaynayan Kazan'dan yukarı çıkarken yine babunları düşünüyorum ve inerken olduğu gibi tepkisiz olmalarını diliyordum. Tropik bir ormanın içinde yoğun nem nedeni ile sıırsıklam ve temkini elden bırakmadan çıkmaya devam ettim. Baktım daha önce buldukları yerde bir tane bile babun kalmamış. Şöyle bir etrafa bakındım, tek bir tane bile yok. Sürü yerini terk etmiş. Derin bir nefes aldıktan sonra yoluma devam ettim.

Şelaleleri izlediğim Mosi-oa-Tunya Ulusal Parkından çıkıp sınırı geçtim ve insansız bölgeye girdim. Bir süre bungee jumping yapan veya onları izleyen çocuklarla bir arada olduktan sonra tekrar Zambiya tarafına dönüp bir araçla kaldığımız yere geri döndüm.

DIĞER FOTOĞRAFLAR İÇİN –

https://www.geckingezgin.com/1-2-3022013-lusaka-ve-victoria-selaleleri-motorlu-planor,2,1129#.Y2_3d8dBy3A

https://www.geckingezgin.com/03022013-motorlu-yelken-kanat-microlight-ucusum,2,1130#.Y2_4A8dBy3A

VICTORIA ŐELELERİ

“Gümbürdeyen Duman”...

Kuzeyden yaklaşıldığında Victoria Şelaleleri, hacmine uygun bir gürlütle homurdanarak Afrika semalarına öfkeyle savrulan bir buhar bulutu olarak ortaya çıkar.

1.6 km genişliğe ulaşan ve huzurla akan Zambezi Nehrinin genişliğini birden 60 metreye indiren dar, kayalık ve sarp bir kanyona dökölür.

Manzara gerçekten Őařırtıcıdır. Dökülen suyun hacmi mevsime göre değişmekle birlikte, yağmurlarla kabardığında nehir, dakikada 540 bin ton (540 milyon litre) su, dünyanın en geniş çağlayanı olarak kayalardan aşağı dökölür. Danger Point (Tehlike Noktası) adı verilen ve kanyonun karşı yakasındaki bir kaya çıkıntısına çarpan sular öylesine güçlü bir alt üst oluşa neden olur ki, oluşan püskürmeyle karışık hava akımı, oraya gelen ziyaretçileri sırlısklam eder.

Güneş ışınlarının havada uçuşan su zerrelereine çarparak kırılmasıyla olağanüstü güzellikte gökkuşakları oluşur. Kaya çıkıntıları ve adalar bu devasa su bloğunu değişik bölümlere ayırır. Bunlardan biri olan Gökkuşağı Şelalesi'nin ismi bundan kaynaklanmaktadır. Diğerlerinden Zimbabwe'de olanlar “Main Falls”-Ana Şelale, “Devil's Cataract”-Őeytan Çağlayanı, “Horseshoe Falls”-At nalı Şelaleleri ve Zambiya'daki ise “Eastern Cataract”-Doğu Çağlayanı.

Bir zamanlar bu Őelalelerin civarında yaşayıp ona “Mosi-oa-Tunya”- Gürleyen Duman adını veren Kolola halkı bu Şelalelerden öylesine korkarlarmış ki asla yakınına gitmezlermiş. Doğu Çağlayanında dinsel törenler düzenleyip buffalolar kurban etmişler.

1855 yılında bu Şelaleleri ilk gören Avrupalı olarak tarihe geçen İskoç misyoner – Doktor David Livingstone Őelalelere kendi kraliçesi Victoria'nın adını vermiş.

ZAMBİYA

Zambiya Cumhuriyeti

Resmî dil(ler)	İngilizce
Bölgesel dil(ler)	Nyanja, Bemba, Lunda, Tonga, Lozi, Luvale, Kaonde.
Yönetim biçimi	Cumhuriyet
Bağımsızlık	24 Ekim 1964

Zambiya Cumhuriyeti, Afrika kıtasının güney bölümünde denizi kıyısı olmayan karasal bir ülkedir. Ülke Zambiya ismi ile bağımsızlığını kazanmadan önce Kuzey Rodezya ismi ile Birleşik Krallık sömürgesiydi. Ülkenin Angola, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Tanzanya, Malavi, Mozambik, Zimbabve, Namibya ve Botsvana'ya sınırı bulunmaktadır. Ülkenin ismi Zambezi nehrinden oluşturulmuştur. Zambiya, 24 Ekim 1964 tarihinde Birleşik Krallık'tan bağımsızlığını kazanmıştır. Ülkenin başkenti Lusaka'dır.

İklim

Ülke genelinde hafif tropikal iklim hâkim olup, yüksekliğe bağlı olarak sıcaklık değerleri ölçülmektedir. Ülkede üç mevsim yaşanmaktadır

Ülke genelinde hâkim olan bitki örtüsü savan olarak adlandırılan geniş çayırılık alanlardır.

Ülkenin kuzey bölgesinden doğan Zambezi Nehri, ülkenin güney kesiminde komşuları olan Namıbya, Botsvana ve Zimbabwe ile sınır çizgisini oluşturmaktadır.

Ülke 1.000 m yükseklikteki bir plato üzerinde bulunduğu için ülke genelinde çok sayıda büyüklü küçüklü şelale mevcuttur. Şelaler içerisinde en meşhur olanı ise Zambezi nehrinden oluşan Victoria Şelalesi'dir.

ZAMBİYA GEZİLEBİLECEK YERLER

1. Zambiya Özgürlük Anıtı

Zambiya'nın büyük şehirlerinden olan ve başkenti Lusaka'da yer alan anıt savaş zamanlarında, bağımsızlık savaşında hayatlarını kaybeden kişileri anımsamak ve ölümsüzleştirmek için yapılmıştır.

2. Zambezi Köprüsü

Zimbabve ve Zambiya arasında sınır köprüsü olarak bilinen Zambezi köprü, 12.09.1905 yılında ziyaretçi kabul etmeye başlamıştır. Köprü'nün yüksekliği 128 metre, uzunluk boyu olarak 198 metre olarak bilinmektedir. Zambezi köprüsünden geçebilmek için yazılı izin belgeniz olması gerekir.

3. Victoria Şelalesi

Zambiya da yer alan ve Dünyanın en görkemli şelalesi olarak bilinen, Victoria şelalesi görenleri kendisine hayran bırakıyor. Victoria Şelaleleri dünyanın en yüksek ve en geniş şelalesi değil ama yine de 108 metre yüksekliği ve 1.708 metre genişliği nedeniyle dünyanın en büyük ve en yüksek debili şelalesi kabul ediliyor. Yağış mevsiminde şelalelerden dakikada 5 milyon m³ su akıyor

4. Tanganika Gölü

Afrika'nın en büyük yeryüzü kırığı gölü olup, aynı zamanda kıtanın en derin gölü ve en büyük 2. gölüdür. Göl, Afrika'daki en büyük su miktarına sahip olup Dünya'da 2. sırada yer alır. Tanganika Gölü, kuzey-güney doğrultusunda 673 km'lik bir mesafeye uzanırken, ortalama genişliği 50 km'dir. Göl alanı 32.893 km² olup kıyı şeridi uzunluğu 1.828 Km'dir. Tanganika su yüzeyi olarak 782 m'lik rakımdadır. Orta kısmında derinlik 570 m'dir. En derin yeri 1.470 m ile kuzey kısmıdır. Yani bu kısmının tabanı deniz seviyesinin 688 m aşağısındadır. Gölün derin katmanlarındaki su, fosil su olarak adlandırılabilir. Tanganika gölünde farklı türlere ait ortalama 290'dan fazla balık bulunmaktadır.

5. Munda Wanga Ekoloji Parkı

Munda Wanga ekoloji parkında farklı türden bitkileri görebilir ve şifalarını öğrenebilirsiniz. Ayrıca parkın içerinden birçok

sayıda ve farklı türlerde hayvanları yakından görebilme şansı elde edebilirsiniz. Kuş türlerini korumak ve bakımı için kurulmuş olan doğa parkını ziyaret ederek, hayvanların kendi yaşam alanlarına tanık olabilirsiniz.

6. Henry Tayali Görsel Sanatlar Merkezi

Ülkenin başkentinde bulunan sanatsal şölen oluşturmuş, tarihi eserlere yer vermektedir. Bunun yanı sıra Lusaka şehrinin yerel halkı tarafından üretilen ve satışa sunulan birçok eser yer almaktadır.

7. Namwandwe Galerisi

Ülkenin başkenti Lusaka da bulunan, sanat galerisine ev sahipliği yapmaktadır. Namwandwe galerisi her biri birbirinden farklı tablolara, heykellere, farklı kumaşlar ve maskelere ev sahipliği yapmaktadır.

8. Lusaka Pazarı

Zambiya'nın başkenti olan Lusaka kentinde yer alan ve turistleri yerel halkla buluşturan bir pazar klasiğidir. Ülkenin kültürünü yansıtan hediyelik eşyalar, aksesuarlar, yeme içme yerleri bulunan bir pazardır. Halkın kendi yaptığı ve Lusaka kentine yakın yerlerden gelen kişilerin satış yeridir.

9. Mosi-oa-Tunya Ulusal Parkı

Mosi-oa-Tunya Ulusal Parkı dünyanın yedi doğa harikasından biri olarak kabul edilen Victoria Şelaleleri'ne (Mosi-oa-Tunya) ev sahipliği yapıyor. Zambezi Nehri üzerindeki şelaleler Zambiya-Zimbabve sınırını oluşturuyor. Yerel Tonga dilinde "Gürleyen Duman" olarak anılan Victoria Şelaleleri, UNESCO Dünya Mirası listesinde bulunuyor.

10. Livingstone

Livingstone 1911-1935 yılları arasında Kuzey Rodezya'ya başkentlik yapmış. İsmi Afrika kıtasında misyonerlik faaliyetlerinde bulunan İskoçyalı David Livingstone'dan alıyor. Zimbabve sınırına ve Victoria Şelalesi'ne çok yakın bir konumda bulunuyor.

11. South Luangwa Ulusal Parkı

Luangwa Nehri'ni çevreleyen kuzey ve güney Luangwa Ulusal Parkları, nefes kesici ve el değmemiş bir doğaya sahip. Kaçak avlanmaya karşı yürütülen başarılı çalışmalar sonucunda bölge dünyaca ünlü bir vahşi yaşam cenneti hâline geldi.

Güney Luangwa Ulusal Parkı, Luangwa Nehri vadisindeki üç ulusal parkın en güneyinde bulunuyor. Güney Luangwa Ulusal Parkı daha çok yürüyüş safarileri ile ünlü.

12. Lower Zambezi Ulusal Parkı

Ülkenin güneydoğusunda bulunan Lower Zambezi Ulusal Parkı, Zambezi Nehri'nin kuzey kıyısında yer alıyor. 1983 yılında ulusal park statüsünü aldı.

13. Kafue Ulusal Parkı

Yaklaşık 22.400 km² alana sahip olan Kafue Milli Parkı, ülkenin en büyük ulusal parklarından biri.

14. Livingstone Müzesi

Zambiya'nın en eski müzesidir. Eski adı ise David Livingstone Anıt Müzesidir. Zambiya'nın tarihi ve oldukça eski kalıntılara dair bilgileri merak ediyorsanız, mutlaka gelip görmeniz gereken yerler arasında başı çeken bir müze olmaktadır.

15. Lusaka Ulusal Müzesi

Lusaka Ulusal Müzesi, 1996 yılında ziyarette açılmıştır. Müzede birçok tablo, heykel ve tarihi kalıntılar sergilenmektedir. Bunun yanında yine birçok etnografik eserlerde bulunur.

04.02.2013 – 11.10

Victoria Şelalesi Köprüsü'nün Zambiya tarafındaki Bridge Cafe'de beklemedeyiz. Zimbabwe'ye giriş vizesinde sorun çıktı. Pasaport kontrolü bankosundaki görevli Erdem'e amirinin yanında olduğu o nedenle vize konusunda yardımcı olamayacağını ve 14.30'da tekrar gelmesini söylemiş. Bu olduğunda saat 10.15 idi. Şu anda her şey soru işareti!.. Vize alabilecek miyiz? Alamazsak ne olacak? Alırsak bir program olduğu söyleniyor ama ben bilmiyorum, fazla bilen olduğunu da sanmıyorum. Zırt pırt soru sormaktan da hiç hoşlanmıyorum ama zaten buna gerek olmadan birilerinin insanları bilgilendirmesi gerek değil mi? Vize alamazsak nereye gideceğiz, bu akşam nerede kalacağız? Bu durumda Mozambik'e nasıl ve ne zaman geçeceğiz?

Bugüne kadar da hep böyle bilinmeyenli denklemlerle seyahat ettik. Fakat böylesi bir sorunla ilk defa karşılaşıyoruz. Zaten bu tarz belirsizlikler beni hep rahatsız etmiştir. Bir de özellikle şimdiki belirsizlik problemleri gelişebilir gibi görünüyor. Bir de bu kadar tatsızlık üzerine hava acayip kapattı. Sıkı bir yağış gelecek gibi görünüyor.

Dün, kaldığımız handaki ortak kullanım alanında bolca bulunan koca koca minderlerin üzerinde önceki gün hesapsız içki içmem sonucu sersem gibi yarı uyur yarı uyanık yattım. Akşam üzeri yalnızca fotoğraf çekme düşüncesiyle ‘microlight’ (motorlu yelken kanat) uçuşuna gideceklere katıldım. Oraya ulaştığımızda Tomris ve Murat’ın ısrarı üzerine ben de uçmaya karar verdim.

Harika bir deneyim olacağına emindim ancak hem (risk oluşturacağından) fotoğraf makinemi yanıma alamayacağımı söylemeleri hem de fiyatının yüksek olması (fotoğraf CD’si dahil 170\$) başta uçmak istememekte ayak dirememin başlıca nedenleri idi.

Uçtuğuma hiç mi hiç pişman değilim. İnanılmaz, harika bir deneyimdi. Kaldığımız hana döndüğümüzde facebook'a bir uçuş fotoğrafı yükledim ve hemen muhteşem tepkiler gelmeye başladı.

Akşam olunca Aysel ile Oğuz hazırladıkları makarnayı paylaşmaya davet ettiler. Hâlâ içkinin olumsuz etkilerini üzerimden atamadığım için ancak birkaç lokma yiyebildim. Fakat yanına koydukları yoğurt enfesti. Çok iyi geldi. Hem soğuk olması güzeldi hem de bayağı midemi yatıştırdı.

Bu içki faslı bir bakıma iyi oldu. Aslında gerçekten hiç sevmediğimi bir kez daha anladım. Bunları yazarken bile aradan neredeyse iki gün geçmiş olmasına rağmen hâlâ midem rahatsız ve kendimi kötü hissediyorum. Bu nedenle eşyaları toplama bahanesi ile erkenden odama çekildim. Çantaları yerleştirdikten sonra yatakta biraz kitap okuyup uyudum. Bir ara gürültülerle ve ter içinde uyandım. Herhalde erkenden bir etkinliğe gideceklerin şamatası diye düşündüm. Gürültüsü uyumamı engellemesin diye kapattığım klimayı tekrar çalıştırdım. Kısa bir süre sonra uyumuşum.

Gecenin bir yarısı donarak uyanıp saate baktığımda daha önce duyduğum gürültülerin çok erken yattığım için normal saatte odalarına çekilen insanların gürültüsü olduğunu kavradım. Tekrar uyumuşum. Sabah

kalktığımda dinlenmiş ve kendimi daha toparlamış hissederek yataktan çıktım.

Kahvaltıda yine Aysel ve Oğuz'un hazırladığı yağda yumurta, yanında domates peynirle mis gibi karnımı doyurdum.

Şu anda da belirsizlik içinde sıkıntılı bir bekleyişteyiz... (11.40)

DIĞER FOTOĞRAFLAR İÇİN –

https://www.geckingezgin.com/04022013-victoria-falls-hotel-ve-victoria-safari-lodge-zambezi,2,1131#.Y2_4X8dBy3A

05.02.2013 – 15.45 – Harare, ZİMBABWE

Dün 15.00 civarında sınırı geçebildik. Önce Victoria Falls otele gittik. 1904 yılında inşa edilmiş. Çok güzel ve huzur verici bir otel. Otelden yalnızca Gürleyen Duman'ın (Victoria Şelaleleri) dumanını görebiliyorduk, ama genel manzara ve otel harikaydı.

Biraz fotoğraf turu yaptıktan sonra tavuk ve pastırmadan oluşan salatalı ve garnitürlü hafif bir yemek yedim. Diğer arkadaşların yemekleri bayağı bol kepçe idi. Sonra Victoria Falls Safari Lodge'a gitmek için toparlandık.

Ancak alışveriş düşkününü arkadaşların arasına düşmüş olmanın sonucu önce ağaç ve taş oymaları satan iki pazara gittik. Tabii ben seyahat esnasında alışverişini sevmediğim ve bir an önce gitmemiz gereken yere ulaşmak istediğim için bana angarya gibi geliyor bu işler. Fakat şimdi yazarken düşününce alınmaya değer, hem de çok ucuz, harika şeyler vardı. Ama nereye kadar alışveriş?!?!?!..

Nihayet toparlanıldı ve hava kararmaya yakın Safari Lodge'a ulaştık. Zambezi Ulusal Parkı sınırında olan otel kalınmasa bile mutlaka ziyaret edilmesi gereken bir yer. Çok yakınındaki ufak gölet sayesinde, suya her çeşit hayvan mutlaka uğrayacaktır, terasta oturduğunuz yerden safari yapma ;-)))) olanağınız var. Harika bir yer... Sanırım burayı bir belgeselde izlemiştim. Aslında gerçekten kalınası bir yer. Fakat biraz tuzlu; iki kişilik

standart odada kişi başi kahvaltı dahil 155 dolar... Kendine bir kıyak çekmek istediğin zaman üç-dört günlüğüne buraya gelinip kalınabilir. Tabii ondan sonra hemen kendini dışarı atıp gerçek Afrika'yla buluşmak koşulu ile...☺

Victoria Şelaleleri ve Safari Lodge gibi iki muhteşem yerden sonra sıkış tıkış bir otobüse binmek ve de üstelik 11 saat yol katetmek hiç de keyifli olmadı.

İşin en tatsız tarafı da gece süren bütün yol boyunca bangır bangır müzik çalmaları oldu. Birkaç kez kısımalarını rica ettikse de tınan olmadı. İnanması güç ama 11 saat diskotekte yolculuk ettik. İnanması daha da

güç olan yanı arada uyuyabilmemdi, uyandığım anlarda bol bol küfrederek tabii... Şu anda feci yorgunum ve bu satırları çenem düşmüş bir vaziyette esneyerek yazıyorum.

Neyse ki şu ana kadar kaldığımız yerler genelde çok sevimli yerlerdi. Buradaki pansiyon da öyle. Oda o kadar güzel değil ama olsun. Diğerlerinin yerleşmesini beklerken ufak bir havuzun olduğu arka bahçeye çıktım. Trafik, çok olmasa da yine de vardı, olmasa harika bir kafa dinleme ortamı olacaktı. Herkes yerleştikten sonra gezmek üzere tabanvay şehre indik. Tam bir hedefin olmayınca serseri mayın gibi dolanıyorsun. Üstelik bu uykusuzluk ve yorgunluk üzerine hiç de çekilecek bir şey değil. Bayağı bir yol teptikten sonra müzeye ulaştık ama benim Euro'yu bozamadıkları için ben de girmekten vazgeçip dışarıda oyalandım.

O arada tarif üzerine müzenin yakınındaki büyük bir otele para bozdurmak üzere gittim. Kumarhanesinde normalde kumar oynamayanlara para bozmuyorlarmış ama bana yardımcı olan otel görevlisi sayesinde bozdurabildim. Ülkenin ekonomisi tamamen batmış. Artık kendi paraları yok. Zira en son kullanıldığı günlerde artık neredeyse en ucuz şey milyonlarla alınıyormuş. Şu anda dolar ve rand (Güney Afrika parası) geçerli. Euro ve sterlini bile pek kabul etmek istemiyorlar. Afrika'nın acı durumu!.. Batık ekonomiler, sefalet ve savaş...

Parayı bozdurduktan sonra hemen bir taksiye atladım ve pansiyona döndüm. Yarın yola çıkmadan çantaları yükleme işini biraz hafiflettikten sonra buzzzz gibi bir su ile duş alıp uyumamak için mücadele ederek bu notları yazıyorum. Beş buçuk-altı arasına hazır olmak üzere yemek söylemişim. Onu yiyeyim hemen yatağa gireceğim...

Bizden önce gelen grupla burada birleştik ve yarın Mozambik'e beraber gideceğiz.

Yarınki seyahat te en az 8 – 10 saat olacak diyorlar. Yine otobüs, yine bangır bangır müzik... Yan-dıkk!.. Bu tarz seyahat bana uymadı bakalım bundan sonrası nasıl olacak? Mozambik, Malawi, Dar-üs Selam (Tanzanya) [aralar otobüsle], Zanzibar, tekrar Dar-üs Selam ve Arusha'da Klimanjaro Havaalanı [aralar uçakla]. En fazla Zanzibar'dan umudum var. Umarım orada kalacağımız bir-iki gün keyifli olur ve bol bol fotoğraf çekebilirim.

DİĞER FOTOĞRAFLAR İÇİN –

https://www.geckingezgin.com/05022013-zimbabwe.2.1132#.Y2_4lcdBy3A

ZIMBABVE

Republic of Zimbabwe

Zimbabve Cumhuriyeti

Resmî diller	İngilizce, Shonaca, Ndebelece, Çevaca, Çibarvece, Kalangaca, Koisanca, Nambyaca, Ndau, Tsongaca, Sothoca, Chitongaca, Tsvanaca, Vendaca, Xhosaca
Yönetim	Cumhuriyet
Bağımsızlık	18 Nisan 1980

Zimbabve Cumhuriyeti, Afrika kıtasının güneyinde, denize kıyısı olmayan bir kara ülkesi. Eski adı Güney Rodezya olan ülkenin sınır komşularını (kuzeyden saat yönünde ilerlendiğinde) Zambiya, Mozambik, Güney Afrika Cumhuriyeti ve Botsvana oluşturmaktadır. Ülkenin başkenti Harare'dir.

İklim

Ülke genel itibarıyla tropikal bir iklime sahiptir. Yazları 35 °C üzerine çıkabilen değerler ile nemli ve aşırı sıcak geçebilmektedir. Kış dönemlerinde ise kuru ve 25 °C civarı değerler ile daha ılıman hava koşullarına sahip olabilmektedir. Yağmur sezonu olarak adlandırılan Kasım-Mart ayları arasındaki dönemde, ülkenin yıllık yağışının %90'ı yağabilmektedir.

Bitki örtüsü ve yaban hayatı

Ülkenin genel bitki örtüsünü kuru çayırlar meydan getirmektedir. Az da olsa ufak ağaçlık alanlar görülebilmektedir.

ZİMBABVE'DE GEZİLECEK YERLER

Kaynak - <https://kucukdunya.com/zimbabve-gezi-rehberi/>

Zimbabve gezilecek yerler listesi Victoria Şelaleleri, zengin yaban hayatı ve safari deneyimlerinden oluşuyor.

Victoria Falls Ulusal Parkı

Victoria Falls Ulusal Parkı, ülkenin kuzeybatısında konumlanıyor ve dünyanın yedi doğa harikası arasında biri olarak kabul edilen Victoria Şelaleleri'ne (Mosi-oa-Tunya) ev sahipliği yapıyor. Zambezi Nehri üzerindeki şelaleler Zambiya-Zimbabve sınırını oluşturuyor.

Zambezi Ulusal Parkı

56.000 hektar büyüklüğündeki Zambezi Ulusal Parkı, Zambezi Nehri'nin kenarında yer alıyor. 1979 yılında Victoria Şelaleleri Ulusal Parkı'ndan ayrıldı ve ayrı bir park statüsü elde etti.

Burada yapılacak en unutulmaz aktivitelerden biri ise gün batımında nehir turuna katılmaktır. Yol boyunca bolca su aygırı, timsah, yüzlerce çeşit kuş görüyorsunuz. Ancak gördüğünüz en muhteşem şey kuşkusuz nehre yansıyan gün batımı görüntüsü oluyor.

Ziwa Ulusal Anıtları

Nyanga'daki Ziwa Ulusal Anıtları, 15. yüzyıldan kalma Nyanga geleneğini ve tarım toplumunun ilginç bir örneğini sergiliyor. Shona eyaletlerinden Bantu bölgesinin halkı tarafından yapılmış. 3.337 hektarlık bir alanı kaplayan Ziwa Ulusal Anıtları, Geç Demir Çağı taş duvarlı köy komplekslerine, hayvancılığa kullanılan çukur yapılara ve tarım teraslarına sahip. Anıtlar UNESCO Dünya Mirası Geçici listesinde bulunuyor.

Hwange Ulusal Parkı

Zimbabve içinde gün batımı manzarasının en iyi izlenebildiği yerlerden biri olan Hwange Ulusal Parkı 14.651 km²'lik bir alan üzerine kurulu. Ülkenin en büyük ulusal parkı olarak da bilinen bu doğa alanında 100'ün üzerinde memeli hayvan ve 400'den

fazla kuş türü yaşıyor. Hwange Ulusal Parkı yoğun yaban hayatı, özellikle kuru sezonda şelalelerinden su içmeye gelen çok sayıda filleri ve kasım-aralık ayları arasında Avrupa ve Kuzey Afrika'dan göç eden kuş türleri ile biliniyor.

Bulawayo

Bulawayo ülkenin ikinci, Matabeleland bölgesinin ise en büyük şehri. Çok zengin bir tarihe sahip olduğu için "Kralların ve kraliçelerin şehri" olarak anılıyor. Zimbabwe'nin UNESCO Dünya Kültür Mirası listesindeki 3 yerinin 2'si Bulawayo sınırları içinde yer alıyor; Khami Kalıntıları Ulusal Anıtları ve Matobo Tepeleri.

Şehir merkezindeki Doğa Tarihi Müzesi dudak uçuklatacak bir zenginliğe sahip ve mutlaka görülmesi gereken bir yer.

Khami Kalıntıları Ulusal Anıtları

Khami, 15. yüzyılda Büyük Zimbabwe Krallığı'nın yıkılmasının ardından Torwa hanedanının Butwa Krallığı'nın başkenti olmuş. Khami Kalıntıları Ulusal Anıtları, UNESCO Dünya Mirası listesinde yer alıyor.

Matobo Ulusal Parkı

17.300 hektarlık bir alan üzerine kurulan Matobo Ulusal Parkı'nda antilop, leopar, maymun ve kertenkele gibi hayvanların yanı sıra çok sayıda böcek ve kuş türü de yaşıyor. Parkın en ünlü noktası ise akarsu aşındırmaları sonunda oluşan Matobo Tepeleri. Matobo Tepeleri'nde en az 13.000 yıl öncesine tarihlenen kaya resimleri görülüyor. Matobo Tepeleri, UNESCO Dünya Mirası listesinde yer alıyor.

Masvingo

Ülkenin güneydoğusundaki Masvingo, aynı adı taşıyan eyaletin başkenti. Great Zimbabwe National Monument (Büyük Zimbabwe Ulusal Anıtı), Masvingo'nun 30 km dışında bulunuyor. Büyük Zimbabwe, Kraliçe Sheba'nın başkentiymiş. Büyük Zimbabwe'nin kalıntıları da 11-15. yüzyıllar arasındaki Shona eyaletlerinden Bantu bölge halkının kanıtlarını taşıyor. Bu kalıntılar UNESCO Dünya Mirası listesinde bulunuyor.

Vumba

Bvumba Dağları (Vumba Dağları veya Sis Dağları), Zimbabve-Mozambik sınırında yer alıyor. Bu dağlar Eastern Highlands bölgesinin en güzel yerleri arasında bulunuyor.

Nyanga Ulusal Parkı

Ülkenin en eski ulusal parkı olan Nyanga Ulusal Parkı 1926 yılında kuruldu. Bakir doğası ve tertemiz havasıyla göz kamaştırıcı bu ulusal park 47.000 hektarlık bir alanı kaplıyor. Parkın çevresinde çok sayıda nehir, şelale ve hayvan türü bulunuyor.

Harare

Harare ülkenin başkenti, finans, ticaret ve iletişim merkezi.

Kariba Gölü

Zambiya-Zimbabve sınırında yer alan Kariba Gölü, 5.200 km²'lik bir alanı kaplıyor. Çevresini saran şahane doğa ve etkileyici manzarasıyla ülkenin popüler ziyaret noktalarından biri olarak anılan bu göl, Zambezi Nehri üzerine kurulan ve dünyanın en büyük barajları arasında olan Kariba Barajı'nın sularıyla meydana geldi.

Zimbabve doğasıyla, milli parklarıyla, zengin yaban hayatıyla, sıcak kanlı insanıyla, kültürüyle muazzam bir ülke. Gelip de hayran kalmamak mümkün değil...

07.02.2013 – 07.45 – Lilongwe, MALAWİ

ve Tete, MOZAMBİK

Artık işin iyice suyu çıktı. Yeter be!.. Afrika'yı mı geziyoruz yoksa geziyoruz yalanı ile mi kandırılıyoruz? İnsaf be!.. Ekip liderleri kendi keyiflerinde... Aklın alıyor mu? Beyefendiler grubu bıraktı Güney Afrika'ya futbol maçı izlemeye gittiler. 17 kişilik ekibi bıraktılar T....'nın başına, onun da pek umurunda değiliz!.. Liderlik diye bir şey kalmadı. Her kafadan bir ses çıkıyor. Ne olduğu ne yapıldığı belli değil!.. Tam bir kaos... İnanabiliyor musun, şu anda Lilongwe'deyiz.

Tete - MOZAMBİK

Buraya gelmeden önce gece Mozambik'te, Tete'de konakladık. Mozambik'te resmi dil Portekizce. Nasıl, şu anda anımsamıyorum, bir şekilde karanlıkta ulaştık buraya. T. nereye gideceğini bilmiyor!.. Bir binanın önünde durduk zifiri karanlık. Kimse görünmüyor ortalıkta. Kalacağımız yerin orası olduğunu söylüyor ama yer yok!.. Başka bir yer arayışına giriyor. Sonunda geç saatlerde bir yer bulunuyor. Sadece iki yatağın olduğu daracık berbat bir odada dört kişi kalacağımızı söylemez mi? Bir de adam başı 25\$. Tek yatarsam 50\$ vermem gerektiğini söylüyor. E, pes yani!.. Bu yaşta tek kişilik bir

yatağı başkasıyla paylaşmamın gayet normal olduğu düşüncesinde. Üstelik diğer yatakta da evli bir çift arkadaşımız kalacak. Mecburen 50 doları bayıldım, hiç olmazsa yatakta tek başıma yatabileceğim.

Oda berbat ve pis. Banyosu ve tuvaleti var akli sıra ama girmemek için mesaneyi ve bağırsakları kilitlemek zorunda kaldım.

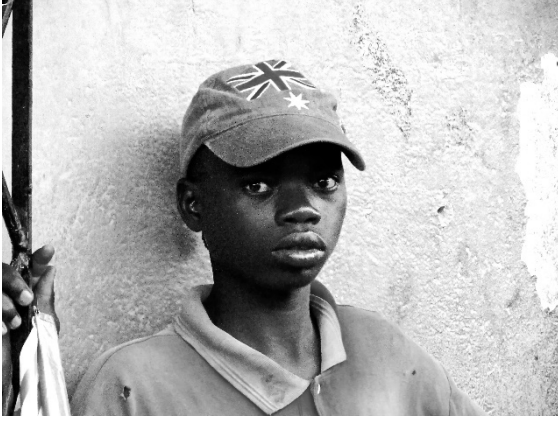
Tam bir kâbus oldu bu gece... ☹️

XXXXX

Lilongwe'den Nkata Bay'e gidilecek. En az 6-7 saatlik otobüs yolculuğu. Orada kalınacak süre belli değil!.. Sonrasında ne kadar süreceği tam belli olmayan bir otobüs yolculuğu daha. Ulaştığı noktada başka bir araca geçiş ve anlayabildiğim kadarı ile buradan sonra işkencenin dozajı artacak. Otobüs şirketinin çalışanına göre 20 saat, Lilongwe'de kaldığımız Mabuya Camp'taki birisinin söylediğine göre 28-30 saat, daha sonra bindiğim bir taksideki şoföre göre en az 36 saat sürecek bir yolculuk ve sonunda Dar-es-Selam'a varış. Binilecek otobüs rahat olsa bari. Böyle uzun bir yolculuk için ideal... İki koltuk arası yok denecek kadar az. Dur kalklar, bütün yolculuk boyunca çalınacak bangır bangır müzik, gece gündüz fark etmez adamlar her saniye bağırttırıyorlar müziği. Bu seyahatin adı "Afrika Turu"ndan "İşkence Turu"na dönüştü.

Bunun üzerine bazı arkadaşlarla değişik bir seçeneğimiz olabilir mi düşüncesi ile bir seyahat acentesine gittik. Yalnızca Kenya Havayolları Dar-es Selam'a uçuyormuş. Fiyatı duyunca dudığımız uçukladı: 595 dolar (2013 Şubat ortası \$ kuru – 1.77 TL). Neredeyse yarı fiyatına (698 lira) İstanbul-Klimanjaro-İstanbul biletini alan benim için aşırı tuzlu geldi bu fiyat. Yine de yer ayırtım ve çocuklarla durumu tartıp kesin kararımı ondan sonra vermeyi düşünürken biri iki kişiden gelen (aslında bir kişiden) tavır artık guruptan ayrılmanın zamanının geldiğine işaret etti. Ayrıca ben bu etkinliğe işkence çekmek için değil keyif almak için katıldım; hem gereksiz uzun ve eziyetli yollar hem de bazı insanların ağız kokusunu çekmek için değil. Bir taksiye atlayıp Kenya Havayollarına gittim, zira bilgi aldığımız seyahat acentesi kredi kartı ile işlem yapamıyordu.

Gruptan ayrılıp yoldan geçen bir askere nereden taksi bulabileceğimi sordum ve bir tarif aldıktan sonra ilerlemeye devam ettim ama ne taksi var ne bir şey. Kaldırım kenarında telefon kartı satan bir delikanlıya danıştım. Çocuk sattığı kartları bir arkadaşına emanet edip aldı beni beraber yürümeye başladık. Etrafta taksiye benzer bir şey yok!.. Yürü yürü bir türlü bir araç çevirdiği filan yok... İster istemez işkillenmeye başladım. Sonunda bir saat önce Dar-es Selam'a gidecek otobüs araştırdığımız garaja geldik. Bayağı bir yol yürüdük. İri kıyım bir gencin arabasının ön koltuğuna oturdum. Daha şoför yerine oturmadan baktım beni getiren delikanlı da arka koltuğa geçmez mi!.. Haydaaaa!.. Gel de buradan yak!.. Heyecanlandım ama çaktırmamaya çalışıyorum. Daha tam garajdan çıkmadan yanımızdan geçen bir çocuğun sırtında ve bir iki tezgâhta Galatasaray forması görünce konuya oradan girip biraz samimiyet kurayım dedim. Futboldan da anlasam bari!.. Top görsem bomba diye karakola götürecektir kadar iyi anlıyorum futboldan. [Aslında hiç te korkulacak durumlar değil. Ancak insanlar bir iki münferit olayı o derece abartıyor ki insan ister istemez bu tür durumlarda biraz geriliyor...] Beni taksiye getiren oğlan da Hasan Şaş hayranı çıkmaz mı?!?!?!.. Sonra başladı Avrupa'da oynayan Türk futbolculardan söz etmeye. Ben bittim tabii... Nereden tanıyayım? Sohbet bitti tabii...

Ortama benim cephemden sessizlik çöküverdi... İkisi kendi dillerinde ha babam gevezelik ediyorlar. Ne dediklerini anlayana aşk olsun. Kesmeye mi götürüyorlar? Tecavüze mi? Kur babam kafanda, kur. Sıcak, belirsizlik iyice bunalttı. Konuşmaya çalışıyorum ama repertuvar anında iflas etti, kelime çıkmıyor. Ama tüm kaygılarım biraz sonra boşa çıktı. Çocuklar efendi efendi beni tam Kenya Havayolları bürosunun önünde bıraktı.

Eyvah... Kapı kapalı... Ama içeride genç bir erkek görevli var. En acınılası tavrımı takınarak kapıyı açtırtım. Önce ertesi gün gelmemi söyledi ama uzaktan geldiğimi ve mümkünse yardımcı olmasını acıklı bir yüz ifadesi ile rica ettim. Olağanüstü iyi bir insan çıktı. Birlikte internet üzerinden bileti alma işlemine başladık. Ancak bir iki aksilik olunca iş uzadı ve ben oğlanı esir

aldığım için mahcup olmaya başladım. Bunun sonunda da aceleden bileti kestirmeden kredi kartı ile tahsilatın yapılmasına neden olan işlemleri yaptım. Hep bu telaş!.. Sorun çıkmayacağını ve bir şekilde halledeceğini söyledi çocuk ama bileti ancak ertesi sabah alabilecektim. Çare yok!.. Teşekkür ederek ayrıldım ve yakında bir taksi durağı bulup kısa bir pazarlık sonucu kaldığım yere gidecek aracı arardım.

Yolda genç şoförle güzel bir sohbet sonrasında ertesi sabah gelip beni kaldığım yerden, Mabuya Camp, alacak. Önce bileti almaya gideceğiz ve sonrasında gezilebilecek bir iki yeri gezdikten sonra beni tekrar kampa bırakacak.

Gelelim bu sabaha... Tete'den sonra Mabuya Camp'ta kaldığım odanın bana ait olması, duş alabilmem, önümüzdeki günleri bir plana sokabilmiş olmam ve rahat sayılabilecek bir uykudan sonra dinç kalktım. Meyve

salatası ve kahve ile kahvaltımı yaptıktan sonra grup da hazırlandı ve vize için göçmen bürosuna gittik. Yine her kafadan sesler, yine T...’nın görevlilere karşı tatsız tavırları sonucu iş öğleden sonraya kaldı. Bunun üzerine bir grup Nkata Bay ve Dar-es Salam otobüsü işini halletmek diğer grup da pasaport işini halletmek üzere ayrıldık. Ben otobüs ekibine katıldım ve sonrasında yukarıdaki gelişmeleri yaşadık.

Mozambik’ten Malawi’ye yaptığımız yolculuk ise başka bir alemdi. Araç kıyasla rahat ve bize aitti. Dışarıda çılğıncasına yağmur yağıyor ama biz kuruyoruz☺))... Ben sol tarafta tek koltukta oturuyordum. Yağmur durduktan sonra verdiğimiz ilk molada sağ yanımda oturan Oğuz, “Aaaa... Birisinin şişesi patlamış herhalde her şey sıırıslıklam...” demez mi!.. Baktım koltuğum altına koyduğum sırt çantam da ıslak. Sağa baktık sola baktık patlayan bir şey yok!.. Nedenini bulamadık!..

Yola devam ediyoruz. Biraz sonra o şiddetli yağmur yeniden başladı. Bu arada düzenli bir şekilde sağ baldırıma ufak ufak darbeler iniyor. Rahatsız etti tabii... Nedenini anlayabilmek için eğildim baktım ki pantolonun paçası sıırıslıklam. Şıpır şıpır sular damlıyor. Nereden, nereden, nereden derken aşağıdaki deliği gördüm. Tekerin yoldan kaldırdığı su delikten doğrudan benim bacağıma geliyor. Daha öncesinde koltuğun altına

koyduğum çanta bu suların bacağıma gelmesini engellediği için fark edememişim. Suyun gelmesine engel olacak bir şey ve bacağıma koyacak başka yer olmadığı için yağmurun durmasını beklemekten başka çare yoktu. Tabii pantolon paçaları sırlısklam oldu.

Sınıra geldik. Geldiğimiz aracı sınırda terk ettik çıkış işlemleri için Mozambik pasaport kontrol noktasına gittik. Burada işleri hallettikten sonra çantaları yükledik, insansız bölgeyi geçtik ve bu sefer giriş için Malawi pasaport kontrol noktasında işlemler başladı. Kontrol noktasına ilk ulaşan bir iki kişiden büyük olarak beni gözüne kestiren komutan benimle tatlı sert konuşmaya başladı. Normalde sınırda vize vermediklerini ama bu seferlik geçici giriş kâğıdı verecek ve onunla Lilongwe’de yabancılar dairesine gidip hemen ertesi gün vizemizi almamız talimatını verdi yoksa suçlu durumuna düşeceğimiz şeklinde uyararak bizi uğurladı. Bu arada T.... araya girmeye çalıştı ama ben dengelerin hassaslığının farkında olarak dışarıda kalmasını rica ettim. Komutan her an fikir değiştirecek gibiydi. Tüm 17-18 kişi için bir yazı alarak yeni araç ayarlanması için dışarıda beklemeye başladık.

Bu sefer nasıl olduysa iki minibüs ayarlanmış!.. Alışmıştık aslında üç kuruş tasarruf etmek için sıkış tıkiş gitmeye. Ve koyulduk yola, Mozambik-Malawi sınırından Lilongwe'ye... Bu sefer de hem oturduğum yer çok sert hem de candan su giriyor. Sertliğı idare ederiz de şu yağmur dinse de minibüs içinde sırlsıklam olmasak. Neyse, sağ olsun Sedat yağmurluğunu verdi de o biraz durumu kurtardı.

Farkındaysan ikide birde yağmurdan söz ediyorum. Meğerse buralara yanlış mevsimde gelmişiz. Esas mevsim Nisan-Mayıs aylarında başlayıp Ekim ortalarına kadar devam edermiş. Bizim bulunduğumuz mevsim ise tam anlamıyla yağmur mevsimi...

Neyse... Biraz Oya'ya telefonla, biraz da sana, defterime, içimi dökünce biraz olsun rahatladım... [Şimdi yazarken bakıyorum yaşadıklarına sadece değinmişim, daha yazılacak çok fazla duygu olduğunu anımsıyorum...]

Yağmur deliler gibi yağmaya devam ediyor. Şu anda resepsiyonun önündeki terastayım. Odam buradan 25 metre kadar uzakta ama gitmeye kalksam o kısacık mesafede sudan çıkmış sığana döneceğime eminim. Çocuklar içerideler. Atahan da orada. O biraz bilgili, gidip ona Dar-es Selam ve Zanzibar'da kalabileceğim yerler hakkında danışayım, bildiği adres varsa onları alayım.

DIĞER FOTOĞRAFLAR İÇİN –

https://www.geckingezgin.com/07022013-tete-mozambik,2,1133#.Y2_4zcdBy3A

https://www.geckingezgin.com/08022013-llongwe-malawi,2,1134#.Y2_488dBy3A

MOZAMBIK

Mozambik Cumhuriyeti

República de Moçambique ([Portekizce](#))

Başkent	Maputo
Resmî diller Tanınan bölgesel diller	Portekizce (Mozambik Portekizcesi) Svahili, Tsongaca, Çevaca Makuaca
Yönetim	Cumhuriyet
Bağımsızlık	25 Haziran 1975

Mozambik Cumhuriyeti, Afrika'nın güneydoğusunda yer alan bir ülkedir. Mozambik kuzeyde Tanzanya, Malavi, kuzeybatıda Zambiya, batıda Zimbabve, güneybatıda ise Güney Afrika ve Esvatini (Swaziland) ile komşudur. Doğudaki Mozambik Kanalı ülkeyi Madagaskar, Mayotte ve Komorlar'dan ayırır. Başkenti ve en büyük şehri (1876-1976 yılları arasında Lourenço Marques ismiyle bilinen) Maputo'dur.

Mozambik'in resmi dili Portekizce'dir ve nüfusun yaklaşık yarısı tarafından ikinci dil olarak konuşulur. Yaygın ana diller Makua, Sena ve Svahili'dir. Ülkenin nüfusu çoğunluğu Bantular olmak üzere yaklaşık 29 milyondur. En yaygın din Hristiyanlıktır, İslam ve geleneksel Afrika dinlerinin inanları da bulunur.

Mozambik; Birleşmiş Milletler, Afrika Birliği, İngiliz Milletler Topluluğu, İslam İşbirliği Teşkilatı, Portekizce Konuşan Ülkeler Topluluğu, Bağlantısızlar Hareketi ve Güney Afrika Kalkınma Topluluğu üyesidir. Uluslararası Frankofoni Örgütü'ne ise gözlemci üyedir.

İklim

Ülke genel olarak nemli ve kurak mevsimlerin hâkim olduğu savan iklimi etkisi altında yer almaktadır. Yıllık yağışların %80'i Kasım-Nisan dönemlerinde gerçekleşen yağmur sezonunda yağmaktadır.

Ülkenin kalkınmasına ve gelişmesine engel olarak görülen kuraklık ülkenin her üç ya da dört yılda bir karşılaştığı bir durumdur.

Bitki örtüsü

Ülke genelinde hâkim olan bitki örtüsü kurak çayırlar ve birkaç kurak ormanlık alanlardır. Savana bölgesinde yer alan ağaçlar yer yer yapraklarını kurak dönemde dökerken, yağmur dönemi boyunca yeniden yeşermektedirler. Baobab ağaçları çok sık olarak görülmektedir.

MOZAMBİK'TE GEZİLEBİLECEK 5 YER

Kaynak - <https://www.turna.com/blog/mozambik-gezilecek-yerler>

1. Malavi Gölü

Çevresini saran şahane doğa ve eşsiz manzarasıyla Afrika coğrafyasının en önemli göllerinden biri olan **Malavi Gölü** kıyılarında birbirinden güzel plajlar da bulunuyor. Eski ismi Nyassa olan göl, 560 kilometre uzunluğunda ve 704 metre derinliğinde. Malavi Gölü, 29 bin 605 kilometrekarelik yüzölçümüyle dünyanın en büyük dokuzuncu gölü.

2. Quirimbas Islands

UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesinde bulunan ve Quirimbas Ulusal Parkı'na da ev sahipliği yapan **Quirimbas Adaları**, 32 adadan oluşan bir takımada. Mozambik'in bağımsızlığını ilan ettiği 1975 yılına dek Portekiz himayesinde bulunan Quirimbas Islands, günümüzde dalış yapmak için bölgeye gelen turistlerin gözde yerlerinden.

3. Azura Benguerra Island

Yaklaşık 15 dakikalık bir helikopter yolculuğu ile ulaşılan **Azura Benguerra Island**, ülkenin en popüler adalarından. Altı adadan oluşan Bazaruto Takımadaları'ndan biri olan Azura Benguerra Island, ülkenin güneyinde konumlanıyor. Her türlü su sporunu yapma fırsatı sunan adada, tüplü dalış, şnorkelle dalış, kitesörf gibi birbirinden eğlenceli aktiviteler sizi bekliyor.

4. Mozambik Adası

Mozambik Adası, 1991 yılından bu yana UNESCO Dünya Mirası Listesinde. Ülkenin kuzeyinde yer alan bu adada yaklaşık 14 bin kişi yaşıyor. St. Gabriel Kalesi ve St. Sebastian Kalesi gibi tarihi yapılara da ev sahipliği yapan bu ada, uzun yıllar ülkenin önemli ticaret merkezlerinden biri oldu.

5. Gorongosa Ulusal Parkı

Mozambik'e gelip safari yapmadan dönmek olmaz diye düşünüyorsanız **Gorongosa Ulusal Parkı** mutlaka görmelisiniz. Vahşi Afrika filleri, aslanlar ve 500'den fazla kuş türü arasında macera dolu bir gezi yapabileceğiniz Gorongosa National Park'ı ziyaret ederek, bölgenin korunması için hazırlanan projelere kaynak sağlayabileceğinizi da unutmayın.

Kaynak - <https://www.enuygun.com/ucak-bileti/mozambik-de-yapilacaklar/>

09.02.2013 – 11.40 - Lilongwe, MALAWİ

Dinlendim, huzurluyum... Planımı, programımı kendim yaptım. Hiç olmazsa birkaç günlüğüne. Kalabalıktan, her kafadan bir ses çıkmasından, hengâmeden bıkip

usanmışım. Böylesi bir etkinlik benim için en fazla bir hafta katlanılabilir gibi görünüyor. Bundan sonra kesinlikle ya karımla ya da yalnız gezeceğim.

Sabah altı sularında dışarıdan bazı sesler geldi. Sanırım bizim çocuklardı. Uyanınca tekrar uyumak yerine kitabımı aldım elime. Bir süre okuduktan sonra kalktım ve hazırlanıp erkenden Mabuya Camp'ın önündeki yola çıktım. Tabii Jim yoktu. Çocuğun verdiği söze göre gelmesi gereken saate daha yarım saat var, tabii olmaz. Ama babamla yedi aylık olduğu için dalga geçerken ben de aynen babam gibi olmaya başladım... Ama sabırsızlanmamın esas nedeni bir an önce uçak biletime kavuşmaktı. Çocuğu 15 dakika içinde iki kere aradım. Garibim gayet nazik bir şekilde trafiğin yoğun olması nedeni ile geciktiğini söyleyip durdu. Geldiğinde daha sözleştiğimiz saate 10 dakika olmasına rağmen geciktiği için özür diledi. Neyse, gecikmediğini benim acelecilik ettiğimi söyledim.

Jim taze evli; 6 aylık. Karısı 25 kendisi ise 27 yaşında. Altı kardeşin en küçüğü ve çalıştırdığı taksi de abisine ait. Çok iyi bir çocuk. Beni alelacele acenteye ulaştırdı ve neyse ki sorunsuz biletimi aldım. Sonrasında Parlamenteoya gittik. Çinliler yapmış, güzel ve gösterişli bir bina ama abartılı değil. Tam anlamadım, o gün için mi yoksa her zaman mı giriş yok ama içeri giremedim. Meclis yerleşkesinin hemen dışında kurucuları ve ataları

Ngawazi Dr. H. Kamuzu Banda'nın anıt mezarı vardı. O da gayet sade ve güzel bir anıt kabir.

Buradan yakındaki hayvanat bahçesine gittik. Ben öyle anlamışım, aslında Doğal Yaşam Parkı imiş gittiğimiz. Kocaman, sık bir ormanı sınırları görünmeyen birimlere bölmüşler; bölünmeleri elektrik telleriyle yapmışlar. Hayvanlar hemen hemen doğal ortamlarına yakın alanlarda yaşıyorlar. İşin hoş tarafı da görülebilen sınırların dışında da özgürce dolaşan doğal yaşama tanık olabiliyorsun. Sınır oluşturan bir nehrin yanına gittiğimizde karşı kıyıda özgürce yaramazlık yapmakta olan vervet maymunlarını gördüm. Timsah ve başka vahşi hayvana da rastlanabiliyor.

Romanya'dan perişan vaziyette dişi bir aslanı kurtararak buraya getirmişler. Hayvancağızın Romanya'da iki yavrusu olmuş. İkisi de uzun süre yaşayamamış. Eşi, erkek aslan da kötü koşullar sonucu yaşamını yitirmiş. Bu dişi aslan da kör olmuş ve bakımsızlıktan bacakları çok güçsüzmüş. Yeniden doğaya bırakılması olanaksız. Burada yalnız ve bakıma muhtaç ömrünü tüketecek.

Bu parktaki en hoş olaylardan biri de doğada çok zor görülebilen leoparı biraz daha yakından görebilmek oldu. Bu parkta bile her zaman görebilmek olası değilmiş. Şansıma bir terasa tünemiş olarak yakaladık. Heyecandan yine sarstım makineyi ama birkaç tane bakılabilecek fotoğraf yakaladım sanırım. Görmek şans işi demiştim, evet, aslanı göremedik örneğin. Sadece o güçlü etkileyici kükremelerini duyabildim. Bunun üzerine rehber kızım görebilmemiz için, “Hadi geri dönelim!..” dedi. “Boş ver zavallıyı rahatsız etmeyelim!..” diyerek yola devam ettik.

Bir yerde, çok büyük (U:63-73 cm, A:8-23 kg) uzun okları olan bir kirpi gördüm. Işığın yetersizliği ve

utangaç bir hayvan olması iyi görüntü yakalamamı engelledi. [Güney Afrika ibikli kirpi- South African crested porcupine]

Parktaki antiloplardan hiçbirini göremedik. Fakat çitlerin arasında bizim yürüdüğümüz patikada bir tanesinin ayak izlerini gördük. Hem de izler taze. Doğal Park alanında çitlerin dışında özgürce dolaşan bir antilop!.. Yakından görmek çok hoş olurdu.

Serengeti, Ngorongoro ve Manyara Gölü safarilerinde özgürce ve keyiflerince dolaşan yaban hayatını gözlemledikten sonra bunları her ne kadar doğal ortamlarına yakın bir parkta olsa da esaret altında görünce içim ister istemez cız etti...

Jim'in beni Mabuya Kampa bıraktığında saat daha 10.00'du. Kahvaltımı ettim ve yalnız kalma olasılığına karşı Tanzania kitabından Zanzibar'ı çalıştım biraz.

Dar-es Salam → Stone Town = Uçak (Precision Air)

Stone Town = Kiponda Safari Inn Lodge (O + K) – 024-223 6523, Malindi St.

Şehir turu ayarlamaya çalış:

- Waterfront (Liman)
- Old Dispensary (Eski Dispanser)
- Palace Museum (Saray Müzesi)
- House of Wonders – Zanzibar National Museum (Harikalar Evi – Zanzibar Ulusal Müzesi)
- Ngome Kongwe [Old Fort] (Eski Kale)
- Forodnani Gardens (Forodnani Bahçesi)

Stone Town → Nungwi = No. 116 Daladala (2 saat – 2000 Tsh)

Nungwi = Paradise Beach Bungalows

- Dhow Builders (Yelkenli tersanesi)
- Fish Market (Balık pazarı)
- Mnarani Aquarium (Mnarani Akvaryumu) – (2500 Tsh)
- Lighthouse – 1886 AD (Fener – 1886'da yapılmış)

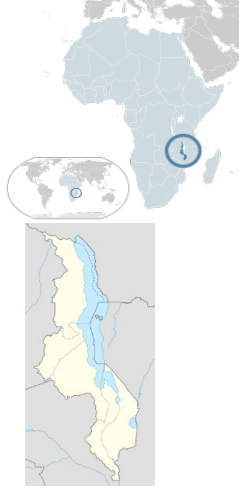
Artık gidebilirim...☺)))

MALAVI

Dziko la Malaŵi (Chewa dili)

Başkent	Lilongwe
Resmî diller	İngilizce ve Çevaca
Yönetim	Cumhuriyet
Bağımsızlık (BüyükBritanya'dan)	6 Temmuz 1964

Malavi Cumhuriyeti Afrika kıtasının güneydoğu bölümünde yer alan ve denize kıyısı bulunmayan bir kara ülkesidir. Ülke 6 Temmuz 1964 tarihinde Birleşik Krallık'tan bağımsızlığını kazanmıştır. Ülkenin başkenti Lilongwe'dir.

İklim

Malavi genelinde tropikal bir iklim gözlemlenmektedir. Ülkenin sıcaklığın yüksek olduğu aylar Ağustos ortası ile Kasım ayları arasındadır. Mayıs ile Ağustos ayın ortasına kadar soğuk bir dönem geçiren ülkede, yağmur mevsimi Kasım ile Nisan ayları arasında olup, bu dönem nem oranı sabahları %100'e kadar çıkabilmektedir. Nisan ve Mayıs ayları ise yağmur sonrası dönemleri oluşturmaktadır. Yıl genelinde sıcaklıklar Kasım-Nisan döneminde 19 °C ve 32 °C arasında, Mayıs-Ekim döneminde ise 14 °C ve 24 °C arasında değişebilmektedir.

MALAVI'DE GEZİLECEK 10 YER

Dünyanın en fakir ülkelerinden biri olup güvenlik açısından da sıkıntı yaşanmaktadır. Bu nedenle pek tercih edilmese de gezilip görülecek birçok yeri bulunmaktadır.

1-Liwonde Ulusal Parkı

Malawi’de yer alan Liwonde Ulusal Parkı, 548 km²’lik alanı ile 1973 yılında hizmette açılan bir ulusal parktır. Park bünyesinde çok sayıda hayvan türü bulunmaktadır. Buraya yolunuz düşerse mutlaka uğrayıp birçok hayvanı doğal yaşam alanlarında ziyaret edebilirsiniz.

2-Likoma Adası

Malawi’nin Likoma şehrinde yer alan Likoma Adası, 18 km²’lik bir alanı kaplamaktadır. Yaklaşık 7,7 km uzunluğunda yer alan bu ada gezilip görülmeye değerdir. Doğası ve sahili ile görenleri kendine hayran bırakmaktadır.

3-Malavi Gölü

Ülkenin yaklaşık beşte birini oluşturan Malavi Gölü, 560 km uzunluğu, 80 km’ye varan genişliği ve 704 metreye kadar olan derinliğiyle Afrika’nın en büyük göllerinden biridir.

4-Nkhata Bay

Nkhata Bay, önemli turistik bir şehirdir. Ülkenin en popüler turizm bölgesi olarak da bilinmektedir. Bizim için Bodrum ve Çeşme ne ise Malavi içinde Nkhata Bay odur. Ülkedeki en güzel kumsal ve manzaralara sahip bölgesidir.

5-Livingstonia

Malavi’nin kuzey kesiminde Kuzey Bölgesi içerisinde yer alan Livingstonia, önemli şehirlerden biridir. Burada yaklaşık 10 bin kişi yaşamaktadır. Burada gezilip görülecek birçok tarihi yapı ve doğal güzellik alanı bulunur.

6-Blantyre

Malavi’nin güney bölümünde yer alan Blantyre, yaklaşık 800 bin nüfusuyla ülkenin ikinci büyük şehridir. Aynı zamanda ülkenin ticari turistik kenti olarak da bilinmektedir. Ülkenin en yaşanabilir şehirlerin başında gelmektedir. Burada gezilip görülecek birçok yer bulunmaktadır.

7-Karonga

Malavi'nin Kuzey Bölgesi içerisinde yer alan Karonga, Tanzanya sınırına yakın bir konumda bulunan bir şehirdir. Burada yaklaşık 50 bin kişi yaşamaktadır.

8-Lilongwe

Afrika ülkesi Malavi'nin başkenti ve yaklaşık 900 bin nüfusuyla en büyük şehri olan Lilongwe, gezilip görülmeye değer bir yerdir. Burada birçok tarihi yapı ve doğal güzellik alanı bulunmaktadır. Ülkeye geldiğinizde ilk olarak buraya geliyorsunuz.

9-Zomba

Malavi'nin Güney Bölgesi içerisinde yer alan Zomba, ülkenin nüfusu en yoğun dördüncü şehri konumundadır. Bu şehir deniz seviyesinden yaklaşık 2000 metre yüksektedir. Malavi bağımsızlığını kazandıktan sonra ilk başkent burayı seçmiştir. Bu nedenle birçok tarihi bina bu şehirde bulunmaktadır.

10-Mzuzu

Malavi'nin Kuzey Bölgesi içerisinde yer alan Mzuzu, ülkenin nüfusu en yoğun üçüncü şehir konumundadır. Bu şehri en ilginç ve en popüler hale getiren şey ise Afrika'nın insan eliyle oluşturmuş en büyük ormanı (Viphya Ormanı) burada yer almaktadır. Ayrıca şehirde bir üniversite ve bir de havalimanı bulunmaktadır

Dün akşamla ilgili bir ayrıntıyı atladığımı fark ettim. Benim uçak bileti maceramdan döndüğümde kampta kimse yoktu. Bir süre sonra gelmeye başladılar. Fakat grubun bir kısmı hâlâ ortalıkta yoktu. Sonradan Yusuf anlattı durumu.

Biz yedi kişi otobüs garajına gittiğimizde gurubun geri kalanları pasaportların iadesi için beklemeye devam etmişlerdi. Onlar oradayken iki Türk geliyor ve kısa zamanda ahbablığı ilerletiyorlar. Oradaki Fettullah'ın okulunda öğretmenlermiş. Grubu yemeğe davet ediyorlar. Yalnızca, Tomris, Minire, Ayşe-Sedat, Aysel-Oğuz ve Esra davete icabet ediyorlar. Belki ülke özlemi belki de

döner ikram edeceklerini söyleyince Türk yemeklerine özlem duyma nedeniyle davete gidiyorlar. Burada Tomris'in, "Amerikalıların Türkiye'de açtıkları okullara ses çıkarmayanların Fettullah'ın dünyanın çeşitli ülkelerinde 'Türk' okulları açıyor olmasına söyleyecek bir şeyleri olamayacağı" yolundaki sözleri aklıma geldi.

Bugün artık hiçbir şey yapmayacağım sanırım. Minik telefonumda becerebildiğim kadarı ile internete girip posta kutumu temizlerim. Kitap okurum. Akşam da erkenden yemeğimi yer odama çekilirim.

10.02.2013 – 09.35

Uzun ve güzel geçen bir geceden sonra yeni güne merhaba!..

Gün parçalı bulutlu başladı ama eminim ilerleyen saatlerde yine iyice kapatıp indirecek. Son günlerde hep böyle oluyor. Malawi’de tam yağış mevsimine denk gelmişiz.

Uzun bir gün olacağına benzer. Ne yapacağım konusunda en ufak bir fikrim yok. O kadar çok, “Aman tek başınıza çıkmayın, çok tehlikeli. Şöyle olur, böyle olur...” tekrarı yapıldı ki ister istemez gerildim. Hem de gittiğimiz tüm

lkeler için bu telkin yapıldı. İnsanda yle bir etki uyanıyor ki sanki tüm Afrikalılar canavar... Bunun yanlış olduğunu bildiğim ve bu tarz uyarılara kızdığım halde etkilendim ve artık tek başıma dolaşmaya korkar oldum. Mabuya'ya tıkıldım kaldım. Belki ilerleyen saatlerde taksi ile şehir merkezine gidip biraz zaman geçirmeye çalışırım.

Ekip liderlerinin kazığı iyi oturmuş içime demek ki... İkide bir bu konu aklıma geliyor. Bir rgtszlkten söz etmeye kalktığında da yanıt hemen hazır: "Biz bir tur operatörü değiliz. Sadece size kendi yaptığınız seyahatte önerilerde bulunarak yardımcı oluyoruz. Sizden sorumlu değiliz. Kr amaçlı bir etkinlik değil yaptığımız, tam tersine sizin en ekonomik şekilde gezmeniz için yol gösteriyoruz..." Peki o zaman Zambiya'ya kadar kalacağımız yerler, katılacağımız etkinlikler, gidilecek yerler bir program dahilinde iken neden Zambiya'dan sonra bir başıbozukluk ortaya ıktı? Neden lider kadrosu

ekipten koptu? Bundan sonrasının sorunlu bir seyahat olacağını tahmin ettiğiniz için mi grubu terk ettiniz? Bu yolculuğun tümünde bize yol gösterme konusunda destek olmak üzere yola çıkmamış mıydık? Bu durumda siz gemisini terk eden kaptan olmuyor musunuz? Gruptan iki kızımızı da yanınıza alarak rotayı kendiniz için değiştirerek grubu bırakıp Güney Afrika'ya gitmeniz ne kadar doğru?

Vize sorunu olduğu için programdan çıkarılan, ki yaşadık bu sorunu, Zimbabwe sonradan neden programa dahil edildi? Bu noktadan itibaren vize, ulaşım ve konaklama konuları seyahat öncesinde neden ayarlanmadı? Önceden alınan vizeler olduğuna göre bu konu yine önceden halledilebilirdi... Bu rota bir keşif rotası idi ise önceden neden bildirilmedi? O zaman insan belirsizliklere hazır olarak seyahate çıkar ve sorunları daha rahat göğüsleyebilir. Esas işte bir sürü belirsizliklerin olduğu seyahatin bu aşamasında grubun başında olmanız gerekmiyor muydu? Zimbabwe vizesinde yaşadığımız rezillik, bir de bu rezilliğin üzerine 100 dolar bayılmak zaten bu etabın nasıl gelişeceği konusunda bir fikir vermişti. Ama esas dönüp dolaşıp lider kadrosunun, hem de tam bu aşamada, grubu terk etmesini bir türlü kabul edemiyorum. Onlar da aramızda olsa idi bir dereceye kadar, “Tamam, madem bu keşif gezisi ve tüm grup sorunları birlikte göğüslüyor, eyvallah...” der eziyet çekmeye devam ederdim. Ama onlar keyiflerinde iken 18

kişilik bir grubu idare edemeyecek bir kişiye bırakıp gitmeleri pek kabul edilir bir durum değil. Sorunlu durumlar karşısında pek de becerikli olmayan birine böyle bir sorumluluk vermek ne derece doğru? Bir de bu da yetmiyormuş gibi T.... grubu Lilongwe, Malawi’de kendi başlarına bıraktı. Onlar yola kendileri devam edecek. Taaaa Zanzibar’a kadar!..

İki gündür buradayız, grup gitti, adam yok ortalıkta!.. İnanılır gibi değil!.. Biz aynı grubun bir parçası değil miyiz? Benimle hareket etmek zorunda tabii değilsin. Ama birbirimizden haberdar olmamız gerekmiyor mu? Git, nereye istersen fakat nerede olduğunu bildirmek bir insanlık icabı değil mi? Üstelik Dar-es-Salam’a da birlikte uçacağız!.. Aklım durmuş durumda!.. Ben nasıl bir gruba bulaşmışım?

Şu anda inanılmaz derecede kızgıyım!..

12.30 –

Mabuya’da yalnız başıma pinekleyip duruyorum. İlk cümleyi yazdım ki öğle yemeğim geldi; pastırmalı burger. İki lokma ısırırım baktım yalnızca et var içinde, şef pastırmayı unutmuş. Söyleyince hemen birkaç parça pişirdi getirdi. Çok seviyorum şu pastırmayı yaaa!.. Dün akşam 18.30’dan bu yana yediğim ilk şey bu. Belki akşam da yemeden yatarım. Hem içimden gelmiyor hem de çok açıldım, biraz hesaplı gitmek gerek.

Yarın sabah Mabuya’dan havaalanına gitmek için 10.000 Kwacha (Malawi parası) gerekiyormuş. T.... Beyefendi ortaya çıkarsa hiç olmazsa onu paylaşabiliriz. Ona da zaten 37 dolar borcum var. Yarın yollarımız ayrılmadan o borcu kapatıp rahatlamak istiyorum. Onunla başka alışverişim kalmasın...

Şu ana kadar gezdiğimiz Afrika ülkelerinin hepsi çok fakir ama hepsinde de inanılmaz lüks içinde yaşayan bir kesim var. Her az gelişmiş, gelişmekte olan ve orta derecede gelişmiş ülkede olduğu gibi. Fakat buralardaki fakirlik ve sefalet gerçekten iç parçalayıcı. Örneğin, dün parlamento binasının çevresini gezerken genç bir güvenlik görevlisi kız yanıma yaklaştı. Zannettim ki bana ne yaptığımı soracak. Mahcup ve biraz da sıkıntılı bir şekilde bir şeyler söylemeye çalışıyor. Ben, hâl hatır sorduktan sonra gezmeye devam ettim. Kurucu

liderlerinin mozolesinin etrafını dolaştıktan sonra baktım yine yaklaşıyor. İnsana dokunan, ezik bir tavırla, “Size bir şey söyleyebilir miyim?” “Evet, tabii ki...” “Bugün kahvaltı edemedim. Kahvaltı edebilmem için bana 50 Kwacha (25 krş civarında bir para) verebilir misiniz?” Para isteyenleri hiç sevmem, ancak hem istediği miktarın çok az olması (düşünebiliyor musun sadece 25 kuruş!..) hem de iş sahibi olan azınlıktan olanlardan görünmesine rağmen böyle muhtaç olması yüreğimi parçaladı ve elim hemen cebime gitti...

Sefaletle tanık olunca insan anlamını biraz sezinleyebiliyor. Gerçi yaşanmadan tam kavramak olası değil ama görüntüler bile insanın içinin cıvız etmesine yetiyor. Bazı şeyleri kelimelerle ifade etmek çok zor oluyor, işte sefalet de onlardan biri. Belki görüntüleyebilirim sana biraz olsun fikir verebilirim ama insanları ve içinde yaşadıkları durumları kameramın bellek kartına kaydetmek hiç mi hiç içimden gelmedi. Şu ana kadar çektiklerim de toplansa 15-20 kareyi geçmez.

Yazarken bile bunalıyorum biraz güzelliklere döneyim.

Aaaaa... İşte iki gündür peşinde olduğum kuş çevremde dolanıyor. Daha önce birkaç pozunu çektim ama iyi değil. Hadi bakalım acele et Rüştü kaçmadan çek şunun fotoğrafını. Hem de tam karşımda tünemiş bana bakıyor. Tam çekeceğim, yine kaçtı. Ne zor şey şu kuş fotoğrafçılığı!..

Bekleyeceğim... Bu çardağın konuğu bu kuş... Nasıl olsa yine gelir. (Daha sonra birkaç poz çekebildim...☺))))

DiğER FOTOĞRAFLAR İÇİN –

<https://www.geckingezgin.com/10022013-l-longwe-malawi,2,1136#.Y3M0RsdBy3A>

11.02.2013 – 17.00

İki saat önce Nairobi Havaalanına indik. Daha beş saat buradayım. Dar-es Selam uçağına beş saat var. Geceyarısında orada olacağım. Coastal Havayollarından bilet alabilmek için sabaha kadar bekleyeceğim sonra ver elini Stonetown. Akli sıra grubun liderleri (!..) şu anda oradalmış. Kim bilir ben yarın sabah oraya ulaştığımda oradan da gitmiş olabilirler. Hiç güvenim yok. Zaten beni bekledikleri yok, grubun ana kısmını bekliyorlar. Sonra, nasıl güvenim olsun? T...., Nairobi'ye gelirken kendisinin imkânı olduğunu ve Nairobi'deki lounge'dan yararlanabildiğini ve beni de o salona sokabileceğini ve uzun bekleyişin biraz daha rahat olacağını söylemişti. Hem o sıkıcı altı saatlik bekleyiş birlikte biraz daha çekilir olur. O buradan İstanbul'a uçacak ve onun bekleme süresi benden daha fazla. Transit salonuna geldiğimizde THY bankosunda bir konuyu halledip geleceğini söyleyerek yanımdan ayrıldı. Gitti, gidiş o gidiş... Yok oldu adam!.. Şaka gibi yahu!.. Bekle bekle yok adam... Nasıl güvenirsin böyle adamlara?

Tekrar düne geri dönersek; sevgili kuşum bana poz vermemekte direndi. Yok ortalıkta. Ben de beklemekten sıkılıp resepsiyonun oralarda T.... ile karşılaşmayı umarak pinekleyip kitabımı okumaya başladım. Bir süre sonra o da bitti. Bu seyahate başlayalı bitirdiğim ikinci kitap oldu bu.

Gün batımına doğru T.... sallana sallana kampa girdi. "Hayrola, yaşıyor musun?" Dün Malawi Gölü kıyısına giderek bir gece orada kalıp iki gününü orada geçirmiş. Güya resepsiyondaki kıza da haber bırakmış. Ben kıza sorduğumda ise kampı terk ettiğini ve tekrar gelmeyeceğini söyledi. Nasıl olur birlikte aynı uçakla Nairobi'ye gideceğiz? Bilmem dedi. Bunu T.... Beye söyleyip anlamsız bir konuşma içine girmekten kaçındım. Anlaşılır gibi değil!.. Benim fotoğraf çeken birisi olduğumu biliyor. Göl kıyısında ve çevresinde çok güzel görüntüler alabileceğimi de biliyor, kendisi çekmiş, ama

yine de bana haber vermeden uçup gidiyor. El insaf yaaa!.. İnsan kızmasa da en azından alınır bu duruma...

Kim ne derse desin, bu vatandaşlar çıkarları olmasa böylesi bir etkinlik düzenlemez. Neymiş? Ucuz gezmeyi öğretiyorlarmış... Neymiş? Sırt çantalı gezmek nasıl olur onu öğretiyorlarmış... Falan, filan... Yani üstatlar yol gösterici... Hem de neredeyse hayır için yapıyor havasındalar... Bir çıkarları olmasa neden bu kadar insanın kahrını çeksinler? O zaman, bu durumda biz müşteriyiz arkadaş!.. Eeee, müşterisi umurunda olmayan bir ekibe nasıl akıl erdireceğiz? Çok güzel başlamıştık oysa... İlk iki hafta harikaydı... Niye böyle oldu???????

Konuşacak bir şey olmadığı için erkenden, daha gün batmadan odama çekildim. Eşyalarımı çantalara yerleştirip bir duş aldıktan sonra bu seyahatteki üçüncü kitabıma başladım; “Adı Aylin” – Ayşe Kulin.

Her zamanki gibi arada uyanarak ve tüm olumsuz duygulara rağmen yine de keyifli bir uyku çektim. Sabah 06.00 – 06.30 gibi uyandım ve facebook’a girdim. Bir de baktım benim sevgili hukukçu kızlarım beni daha çok düşünüyor. Onların iletilerini daha sonra Türkiye’de facebook’tan aktaracağım.

11 Şubat 2013

Rüştü abi endişeleniyorum...

Neşeli Mutlu

Seni almaya gelelim mi?

Ben nerede olduğumuzdan haberin var sanıyorum.

Sıla adresi yazdı.

Dar es salam da indikten sonra

45 dolara pır pır uçaklarla geldik.

İstersen feribotla da gelebilirsin ama dörde kadarmış o. 30 dolarmış. 1 saat 45 dakika sürüyormuş.

Biz uçakla 20 dakikada geldik.

Bence 15 dolar için vakit kaybetme.

Zanzibar'da indikten sonra fish markete giden otobüslere bin.

Taksiler pahalı.

Fish markete gel biz seni gelip alırız.

Sıla Ger Sivri

Rüştü abiciğim duyduğuma göre yarın geliyormuşsun, çok sevindiikk. Heyecanla bekliyoruz. Şimdiden iyi yolculuklarr...

11 Şubat 06:48

Ben -

Sıla'cığım, neredesiniz ve nerede kalıyorsunuz?

11 February 07:57

Zanzibar, Stonetown'dayız. Kaldığımız yerin adı "Safari Lodge Hotel". Adresi: Malindi Street, Stonetown 3231. Telefonu +255 24 223 6523. Rüştü abi sen grupla iletişim halinde değil misin? Ne oldu? Bir sorun yoktur inşallah... Sen gelemezsen mesaj at gelip seni alıruz.

Ben -

Yerinizi bildikten sonra bulurum sizi... Yalnız ben Stonetown'a yarın sabah ulaşacağım ve bu arada internette uzak olacağım. Gerekirse telefonla irtibat kurarız...

Tamam, sanırım Dar es selam da kalacaksın. İstersen havaalanından pırpırlı uçak ayarlayıp direk gel. Çünkü burası çok güzel.

Ben -

Görüşürüz canlar...:-):-:-)

Sizi bekliyoruz gelince bol bol gezelimmm... Görüşürüzzz...

12 Şubat 2013 – 06.00 – Dar-es Selam Havaalanı

Tam 21 saattir yoldayım. Yorgunluktan şikâyetten ziyade ikide bir terlemekten kendimi leş gibi hissediyorum rahatsız edici olan o. Her tarafım vıcık vıcık yağ, her tarafım yapış yapış. Düşünebiliyor musun, Dar-es Selam’a 23.45’te indik, o saatteki sıcaklık 27°C idi. Dilerim Zanzibar bu kadar sıcak olmaz.

23.45’te havaalanına indikten sonra Zanzibar’a gidecek uçaklardan birinden bilet alabilmek için sabah beşe kadar bekledim. İki seçenek vardı: Coastal Havayolları ve Precision Havayolları. Precision açtı önce büroyu. Hemen koşturdum. İlk uçakta yer varmış. “Ne kadar?” dedim, “81” deyince “Tamam, alıyorum” dedim. Zira havaalanındaki bir görevli biletlerin 75 – 85.000 şilin arasında değiştiğini söylemişti. Dolar olarak ta 50 dolar civarında. Tam 81.000 şilini hazırlarken “Şilin değil dolar” demez mi!.. “Eeee... Nasıl olur? İki gün önce arkadaşlar 45 dolara uçmuşlar” “Onlar ucuz yerlerden almışlardır. Şu anda elimizde ucuz yer kalmadı.” Paralar suyunu iyice çekmeye başladığı için, “O zaman ben biraz düşüneyim” dedim ve oradan ayrıldım. Coastal’ın bürosuna tekrar gittim. Hâlâ kapalı. Daha öncesinde beni tırtıklayan (karşılığı 2000 şilin olan euro’yu bana 1910 şilin’den bozmuştu) yan komşusu dövizciye sordum ne zaman açar diye. Oğlan, belki de uykusuzluktan, sarhoş gibi, “Sabah dokuzdan önce açmaz”... dedi. Al işte!.. Ne yapacağım şimdi? Biraz ileride duran taksi şoförüne tekrar sorayım dedim. O da, “Altı gibi açar” dedi. Sabırsız Rüştü Bey dayanamadı ve tekrar Precision’ın bürosuna gitti. Biraz ağlamaklı azıcık dahi olsa bir indirim istedim. 81 dolar aşağı yukarı 129.000 şilin ediyor. 9.000 şilin indirime dahi razıyım. O da 4-5 euro ediyor. Komedi!.. Ne yapayım? Sıfırı tüketmek üzereyim. O kadar azıcık bir indirime bile razıyım. Ne dese beğenirsin? “Diğer ofisteki arkadaşlarıma sordum, size 129.000 yerine 87.000 şiline verebilirim”... Anaaaaaam!.. Göbek atmamak için zor tuttum

kendimi!...:-)))))) Ben 9.000 indirim razıyken birden 42.000 indirim aldım. Ya-şaa-sııııııı!..

Aslında bir ağlamayı ve kendimi pazarlamayı bilebilsem 8.000'lik bir zirveye çıkabilmemi sağlayacak bir sponsor da bulurum ben yaaa!..

(Bu da şimdi nereden çıktıysa?...:-))))))

Gün ağarıyor. Uçağın hareketine bir saat kaldı, 07.20. Hava acayip kapalı. Bakalım yarım saat uçuş uzaklığındaki Zanzibar'da hava nasıl?

13 Şubat 2013 - Zanzibar

Tüm yorgunluğuma ve leş gibi kirli olmama rağmen gayet keyifli bir şekilde yolculuğumu tamamlayıp 08.00 sularında Zanzibar'a indim. Hemen eşyalarımı aldım ve bir taksi ile pazarlık edip bizim çocukların kaldığı otele gittim. Daracık sokakların başladığı bir alana gelince taksiden indik. Ortalıkta otele benzer bir şey yok!.. “Geldik mi?” “Yok. Buradan sonrasında yürüyerek gideceğiz. Araba buralara gidemez”... Şoför çocuk büyük çantamı sırtlandı ben küçüğünü başladık yürümeye. Hiç de öyle az olmayan bir mesafeyi katettikten sonra güzel eski bir binaya ulaştık. “Burası,” dedi. Borcumu ödedim ve teşekkür edip yolladım çocuğu.

Resepsiyondaki çocuk yarı uykulu bir şekilde karşıladı beni. Bizimkilerin kaldıkları odaları sordum. “Onlar yok, gittiler”, demez mi!.. “Dalga mı geçiyorsun? Daha dün konuştum. Buradalar...” İk, mik etti, sonra “Haaa... Şunlar mı?” falan diye geveleyip odalarını söyledi. Daha önceki araştırmalarımda otelin kahvaltı mekânının çatıda olduğunu öğrenmişim. Çantaları resepsiyonda bırakıp çatıya çıktım. İşte bu harika!.. Cancağızım kızlarım baş başa kahvaltı ediyorlar. Hemen sarılıp öpüştük ve beni de masaya oturtup kahvaltı ikram ettiler.

Başladık dertleşmeye... Onların da sıkıntıları varmış ama maalesef içlerine atıyorlar. Ortada ekip liderlerinden kimse olmamasına rağmen onlardan söz ederken seslerini alçaltıyorlar. Ayrıntılar burada hoş kaçmayacak!.. Neyse, kızlar bu sabah Nungwi'ye gideceklermiş. Tamam, dedim, ben de size katılırim Stonetown'u dönüştürürüm. Başladık ekip liderlerinin uyanmasını beklemeye. Saat 10.00 oldu hâlâ yoklar ortada. Sonunda odalarına gittik uyandırdık. Biraz sonra teker teker terasa kahvaltıya geldiler... O.... selam bile vermedi. Erdem'le sarıldık öpüştük. B.... soğuk bir hoşgeldinle elimi sıktı. Son olarak “LİDER” geldi ve resmi bir hoşgeldinle karşılaştım.

Beş dakika geçmeden salvo ateş başladı... Nedeni:

“Plansız programsız hiçbir etkinliğe katılma... Planlı programlı olduğunu düşündüklerini de çok iyi araştır aksi taktirde sana hem manevî hem de maddî olarak çok pahalıya mâlölabilir...” diye facebook'ta paylaştığım yazı...

Niçin böyle bir şey yazarmışım? Biri alıyor biri bırakıyor. Bu arada grubu başıboş bırakmalarını da çok hoş bir şekilde Atahan'la Ezgi'yi bu tür işlerde eğitmek olarak açıklıyorlar... Geri kalanlar kobay ya...

Sürekli sitelerindeki duyurunun son paragrafını başıma kakıyorlar... “V..... G..... bireysel ve sırt çantalı gezginliği desteklemekte olup yılda 2 kez çalışan personeline ve üniversite öğrencilerine düşük bütçelerle gezi kültürünü öğretme amaçlı **gezi düzenlemek**tedir. Bu geziler **vol arkadaşlığı** şeklinde olup kimse kimseden sorumlu değildir.”

Aydın dördünden sonraki gelişmelerden kesinlikle sorumluluk almıyorlar. Buna dayanakları da son 4 kelime: **KİMSE KİMSEDEN SORUMLU DEĞİLDİR.** Tabii ki kimse kimseden sorumlu değildir, diyorum. Ama, (altlarını ben çizdim) gezi düzenlemek ve yol arkadaşlığı sizin sorumluluğunuz. Başınızı alıp gitmek yanlıştı diyorum, son etapdaki T...’nin davranışları da yol arkadaşlığına yakışmıyor, diyorum... Mümkün değilmiş efendim!.. T... yıllardır bu iş içinde ve deneyimli bir arkadaşmış. Kesinlikle bu şekilde davranmamış!.. Falan da filan!.. Her şeye bir bahaneleri var. Ben havaya konuşuyorum, onlar salvo ateşe devam... Bir tek ben durumdan şikayetçi imişim. Şikayet ettiğim konularda;

1- Plânsız programsız hareket edildiği (İlk 15 günden sonrası için söylüyorum... Kesinlikle ilk 15 gün muhteşemdi!..)

2- Tete’de 50 dolarlık iki kişilik minnacık odaya, aynı yatakta iki kişi olmak üzere, dört kişinin yatmasının ayarlanması ve 50 doların 100 dolara çıkması.

3- En önemlisi de T....'nın olumsuz davranışları.

Bu kadar eleştiriye bile kaldıramıyorlar... Hayret!.. Ben, “Artık konuyu daha fazla uzatmayalım. Nasıl olsa bir yere vardığımız yok. Daha da fazla devam edersek birbirimizin kalbini kırabiliriz!..” diye yaklaşmama rağmen ısrarla aynı şekilde yüklenmeye devam ettiler. Eğer doğrudan ilk eleştiriye yüzlerine yapsaydım belki bu kadar umursamayacaklardı. Sanırım bu kadar yüklenmelerinin asıl nedeni sanal ortamda afişe olmaları!

Dilerim gerçekten şikayetçi olanlar şikayetlerini dile getirmişlerdir benden sonra ama maalesef hiç sanmıyorum. Hem üzerlerinde psikolojik baskı var hem de bizim insanımız malum, çok saf ve temiz, canını çıkar ama son anda ağzına bir parmak bal sür her şeyi unuttur...

İki gün kuzeydeki bir köyde kızlarımla sakın sakın kafa dinler, denize girerek tatil yapabiliyordum belki. Çünkü sevgili “LİDER”lerimiz sonra geleceklerdi oraya. Fakat artık o kadar gerilmişim ki, kızlar eşyalarını toplarken ben THY’ni aradım hemen dönüş olanaklarını sordum. Dönüşü erken bir tarihe herhangi bir ek masraf olmadan alabileceğimi söylediler.

Fakat ilk uçağa yetişebilmem biraz dar bir zamana sıkışmıştı. Önce Zanzibar'dan Dar-es Selam'a oradan da Arusha, Kilimanjaro havaalanına giden uçaklarda yer bulmam gerekiyordu. Bu da hem sıkışık bir zaman aralığı hem de fazlaca artı bir masraf demek oluyordu. Ama o kadar sinirlenmişim ki her türlü parayı vermeye razıydım. Kimseye haber vermeden hemen havaalanına gittim. Beni havaalanına, oradan ayrılmasa idim kızlarla birlikte bizi Nungwi'ye götürecek olan M....'ların ayarladığı taksi şoförü, Paul, götürdü. Telefonunu da aldım. Eğer Oya ile Zanzibar'a gidersek arayacağım ve bizi Zanzibar'da geçdirecek. Orada kaldığımız sürece rehberimiz olacak.

Havaalanında oradan oraya koşturarak Kilimanjaro'ya kadar uçuşumu ayarladım. Kilimanjaro'ya vardığımda THY'nın uçuşuna daha zaman kalıyordu. Hemen THY bürosunu aradım ve biletimi OK'lettim. Artık biraz soluklanabilirdim. Kilimanjaro'da yer hostesinin beceriksizliği ve ukalalığı nedeniyle biraz sıkıntı çektim ama THY alan yetkilisi çocuk oradan oraya koşturarak sorunu çözdü. Zaten çok da takmadım. Zira artık dönüş yolculuğu başlamıştı. Öyle veya böyle ülkeme uçacaktım.

Ondan sonrası da uzuuuuun bir yolculuk... 11 Şubat Pazartesi sabah altıda başlayan, arada uzun beklemelele 7 (YEDİ) uçak değiştirdiğim ve 13 Şubat 16.00 da noktalanana çooooook uzun (58 saat) bir yolculuk.

13 February 13:48

Ben -

Yavrucuğum Zanzibar'da her şey el yordamıyla gelişti. Sonra konuşuruz.

Ben -

Ankara uçağındayım. Öpüyorum:-):-:-)

14 February 12:09

Rüştü abicim gitmene gerçekten çok üzüldük ama şu an ailenle mutlu olman bizi de mutlu ediyor... Mutlaka Ankara'ya yanına ziyarete gelicezz...Seni çok seviyoruz. Kendine iyi bak...

14 February 14:44

Aaaaa... Harika bir haber... :-)))) Özlemler bekliyoruz, Oya da çok sevinecek....

14 February 17:50

Eşine de selamlar Rüştü abicim... Görüşmek üzere

SON SÖZ

İnternette paylaştığım şu yazıyla bu kitabı sonlandırmak hiç istemezdim, tam aksine ne kadar mutlu olarak etkinliği tamamladığımı yazmak isterdim ancak gelişmeler beni aşağıdaki yazıyı yayınlamaya itti. “Keşke” kelimesi hiç kullanmadığım ve de hiç sevmediğim bir kelimedir ama burada “keşke” ilk 15 günden sonra gruptan ayrılışımı diyelim geliyor.

Sevgili Dostlar,

Afrika'da bulunduğum son günlerden beri böylesi bir yazıyı kaleme alıp almama konusunda epey düşündüm. Ancak gezginler tarafından bazı şeylerin bilinmesi gerektiğine karar vererek aşağıdaki satırları kaleme aldım...

xxx

Macera şöyle başladı:

2013 SÖMESTRE AFRİKA YOLCULUĞUMUZ

14 EKİM 2012

Yazar: M.... F.....

Sömestre Gezi programı netleşmeye başladı. 19 Ocak 2013 Cumartesi akşamı başlayan yolculukta ilk aktivitemiz safari olacak. 21 Ocak Pazartesi sabahı Lake Manyara, Serengeti ve Ngorongoro'yu kapsayacak cip safarimiz başlayacak. 3 gece çadırda konaklamayı düşünüyoruz. Bu safariyi ayarlamak için bizden 3-4 gün önce iki kişilik bir ekip yola çıkacak. Safarinin ardından 25 Ocak, Cuma günü sabah erkenden minibüs ile Nairobi'ye geçiyoruz. Konaklamamız Milimani Backpacker's Hostel'de olacak. Akşam ise dünyanın en iyi 50 et lokantasından biri seçilen Carnivore'de değişik etleri deneyeceğiz. 26 Ocak Cumartesi grup ikiye ayrılacak; ilki Rwanda Air ile bir gün Kigali aktarmalı Uganda'nın başkenti Kampala'ya geçecekler ve diğeri ise otobüs ile direk Kampala'ya geçecekler. 24 saatlik Kigali aktarması yapacaklar ile soykırım müzesini gezip Rwanda'daki katliamın izini süreceğiz. Konaklama meşhur Hotel Rwanda'da olacak. 28 Ocak Pazartesi Kampala, 29 Ocak Salı ise Jinja'da rafting ile geçecek. 30 Ocak'ta 3 bölümden oluşacak gezinin ilk bölümünü tamamlayarak Etiyopya havayolları ile Addis Ababa aktarmalı Zambiya'nın başkenti Lusaka'ya uçuyoruz. 30 Ocak akşamı Addis Ababa'da Etiyopya kültürünü yakından tanıyacağımız bir yemeğe katılacağız. Sabah ise Tomaco Kafe'de meşhur Etiyopya kahvesi ile

yapacağımız kahvaltının ardından Zambiya'ya uçuyoruz. Gece konaklamamız Lusaka Backpackers Hostel'de. 1 şubatta Lusaka'dan Victoria şelaleleri ile tanınan Botswana, Zimbabve, Zambiya sınırında bulunan Livingstone şehrine uçuyoruz. 5 Şubata kadar 5 gün buradayız. Devil's Pool, microlight ve Boat Cruise en gözde aktiviteler

2013 SÖMESTRE TAHMİNİ GEZİ PROGRAMI

(Yaklaşık bütçemiz 2500 Euro: 3250 USD)

Rota:

İSTANBUL – KİLİMANJARO - ARUSHA (5) - NAIROBİ(1)
- KAMPALA(3) - ADDIS ABABA (1) - LUSAKA(1) -
LIVINGSTONE(4) - LILONGWE(3) - PEMBA(2) -
ZANZİBAR(3)

19 Ocak..... İstanbul – Kilimanjaro uçuşu

20 Ocak ..... Arusha şehir gezisi

21-22-23-24 Ocak.....Manyara Gölü,Serengeti ve
Ngorongoro safari (Safari sırasında 3 gecede çadırda
konaklama yapılacaktır)

25 Ocak..... Otobüs ile Nairobi'ye geçiş
Nairobi'de bir gece Milimani Backpacker's Hostel'de
konaklama

26 Ocak .....Kampala'ya otobüsle
hareket (21.30 hareket)

27 Ocak.....13.00 Kampala'ya varış

27-28-29 Ocak ..... 3 gece Red Chilli Hideaway
Hostel'de konaklama..

30 Ocak ..... Entebbe (Uganda) - Addis
Ababa (Etiyopya) uçuşu ve gece Baro Hostel'de konaklama

31 Ocak.....Sabah Tomaco Cafe'de
kahvaltının ardından Lusaka(Zambiya)'ya uçuş. Aynı gece
Lusaka Backpacker's Hostel'de konaklama

01 Şubat.....Livingstone (Zambiya)'a uçuş

02-03-04-05 Şubat..... 4 gece Jollyboys Backpacker's
Hostel'de konaklama

05-06 Şubat ..... Livingstone – Lusaka - Lilongwe
(Malawi) Kara yolculuğu

07-08-09 .....Lilongwe’de konaklama

10-11 Şubat ..... Lilongwe-Pemba(Mozambik)

12-13 Şubat.....Pemba’da dinlenme

14 Şubat..... Pemba-Zanzibar kara yolculuğu

15-16-17 Şubat..... Zanzibar Safari Lodge’ta konaklama

8 Şubat .....Dar esselam – Kilimanjaro otobüs yolculuğu

19 Şubat.....İstanbul uçuşu

Bu rota için Türkiye'den sadece Etiyopya transit vizesini alacağız... Tanzania 50, Kenya 25, Uganda ise 50 dolar karşılığında sınırlarda vize veriyorlar. Ruanda vizesi için ise havaalanında biraz uğraşmamız gerekecek. Zorunlu olan hiçbir aşı yok ama Sarı Humma aşısını vurulmanızı tavsiye ederiz. Hudutlar sağlık müdürlüklerinde ücretsiz olarak yapılıyor.

V..... G..... bireysel ve sırt çantalı gezginliği desteklemekte olup yılda 2 kez çalışan personeline ve üniversite öğrencilerine düşük bütçelerle gezi kültürünü öğretme amaçlı gezi düzenlemektedir. Bu geziler vol arkadaşlığı şeklinde olup kimse kimseden sorumlu değildir. (Altını ben çizdim)

xxx

A. Rüştü Hatipoğlu

Dostlar, ben tesadüfen siteye girmesem bu etkinlik hakkında bazı şeyleri atlayacaktım. Katılımcılar sanırım genelde E.....'den oldukları için onlara gerekli bilgilendirmeleri yapıyorsunuzdur. Ama ben üvey evlat ;-(gibi kaldım Ankara'da. Yaaaa.... Beni de bilgilendirin. Bu vize, aşı, v.b. konular hakkında...

xxx

M..... M.... F.....· E..... Geziye Zimbabwe'yi de eklemeye çalışacağız.

ANKARALI GEZGİNLER ile Paylaştığım

Dertleşme Yazısı...

“Değerli Dostlar,

Program yukarıda yazıldığı şekilde açıklandı...

Biz de buna göre kendimizi hazırladık. Programı yapıp yolculuğun sorumluluğunu üstlenen benim bildiğim kadarı ile iki kişi var M. M. F..... ve B. B..... Sonradan bakıyoruz dördü genç çocuk, bir de 30'lu veya 40'lı yaşlarında V.....'ye ortak-rehber T.... ve ne konuda olduğu pek belli olmayan ama sağa sola emirler veren O.... adında 6 kişi daha programın sorunsuz yürümesi için gayret gösteriyorlar. Kalınacak yerler ayarlanıyor, yolculuk için gerekli araçların ayarlanması yapılıyor ve genelde de yol arkadaşlığı konusunda pek fazla bir sorun yok. İlk 15 gün aynen, ufak tefek program değişiklikleri ile, söylendiği gibi harika bir şekilde gerçekleşti. Bu nedenle tüm düzenleyen ekibe ne kadar teşekkür etsem azdır. Şubat ayının 3'ü geldiğinde bir bakıyoruz ortaya yeni bir gelişme çıkıyor. M....., B.... ve O.... Güney Afrika'ya gitmeye karar veriyorlar (Johannesburg'ta Afrika Kupası final maçına gideceklermiş, böyle olduğuna göre karar çok önceden verilmiş gibi görünüyor). Fazla bir açıklama yapmadıklarından ve hatta Esra adında bir öğretim üyesinin de katılmak istemesi üzerine uçak parasını olduğundan fahiş şekilde dile getirip gelmesini engelledikten sonra sadece iki genç kızımızla beşi Güney Afrika'ya gitmek üzere bizden ayrılıyorlar. Ortak olan T.... da daha önce ayrılmıştı. Bizlere de program da olmayan ama sonradan eklemeye çalışacağız diye iletmiş yollanılan Zimbabwe'ye geçmek talimatı verildi. Bu arada belirtmek gerek ki Zimbabwe sınırda Türklere vize vermiyormuş. Almaya çalışacaklarmış... Vize ücreti de 100\$

18-20 kişilik grup Erdem adındaki yeni mezun bir çocuğumuza kaldı. Diğer üçü de ona yardımcı oluyorlar, onlar da üç aşığı beş yukarı aynı yaşta. Hepsi iyi çocuklar... Ama sorun çıktı ve sabah erkenden gittiğimiz sınırda ikinci saatlerine kadar beklemek zorunda kaldık. Neyse ayrıntılara daha fazla girmeyeyim çok uzamaya başladı.

Ayın 4'ünden sonra eziyetler arttı... Her şey el yordamıyla ve o anda yapılıyor. İlk 15 günlük sistemli, kimi zaman eziyetli de olsa hiç olmazsa sistemli, gidişattan eser kalmadı.

7 Şubat'ta Malawi'de Dar-es Selam'a gidecek yöntem araştırılırken, arada bir-iki gün konaklamalı ama ilk bölümün en az 10 saat ve ikinci bölümün ise 20 ila 36 saat sürecek iki uzun külüstür otobüs yolculuğu çıktı karşımıza. Bu arada Mozambik'teydi sanıyorum, T.... yeniden gruba katıldı. Erdem de Mozambik'te kaldı...

Artık buraya sanki kıtayı gezip tanımaya değil de külüstür otobüslerle eziyet çekerek seyahat etmeye geldik herhalde düşüncesi saplanmaya başladı kafama...

Tamam, dedim çocuklara, siz Dar-es Selam'a bu şekilde gidin ben artık kaldıramayacağım uçakla gidiyorum dedim. Bu da bana fazladan bir 1000 liraya patladı. Çocuklar 9'unda sabah çok erkenden Atahan ve Ezgi'nin liderliğinde yola çıktılar.

T.... ve ben Pazartesi (11 Şubat) kalkacak Nairobi aktarmalı uçağı beklemek üzere geride kaldık. T.... Nairobi üzerinden Türkiye'ye ben ise Dar-es Selam'a devam edeceğiz.

Bütün bu gelişmelerin üstüne yazdığım F.B.'ta görmüş olabileceğiniz,

“Plansız programsız hiçbir etkinliğe katılma... Planlı programlı olduğunu düşündüklerini de çok iyi araştır aksi taktirde sana hem manevi hem de maddi olarak çok pahalıya mal olabilir...” sözünü bir kenara yazın...

Sabah kahvaltı için kalkınca T....'ya bakındım göremedim. Kahvaltı siparişini vermek üzere resepsiyona gittiğimde uyku sersemi tuvaletlere doğru gittiğini gördüm ve kahvaltıda görüşürüz düşüncesi ile beklemeye başladım. Kahvaltı bitti, bekle bekle ortalıkta yok... İyi dedim ne yapalım ben de sakın sakın dinlenirim. Akşama kadar yok. Akşam yine yok. Ertesi sabah yok. Öğlen yok. Akşamüzeri baktım dışarıdan geliyor:

“Hayrola, sen yaşıyor musun?” Malawi Gölü kıyısına gitmiş ve akşam orada kalmış yeni geliyormuş. İnsaf!.. Yol arkadaşlığı anlayışları bu kadarmış demek ki!.. Neyse sabah kahvaltıda beraberdik ve havaalanına birlikte gittik. Uçak Nairobi aktarmalı Dar-es Selam uçağı ve T.... Nairobi’de THY uçağını bekleyecek ve Türkiye’ye dönecek. O benden 6 saat daha fazla havaalanında olacak. Benim de bekleme sürem 5 saat kadar. Dedi ki, “Benim lounge’lara giriş hakkım var seni de sokmaya çalışırım.” “İyi” dedim, “Hiç olmazsa biraz daha rahat bir ortam.”

Nairobi’ye indiğimizde THY ile işi olduğunu söyledi. Ben de, buralarda beklerim, işin bittiğinde buluşuruz dedim ve duty free dükkanlarının önünde dolanmaya başladım... Bayağı bir zaman geçti T.... yok ortada!. Bekle babam bekle yok!.. Ne hali varsa görsün diyerek boş verdim... Ve bir daha da görmedim kendisini...

Bu arada, hâlâ Lilongwe’de iken ne Dar-es Selam’dan Zanzibar’a uçuş, ne Zanzibar’da ve Nguwi’de kalacağım otel hakkında bir bilgi vermiyor bana T.... Ben Lilongwe’de Atahan’dan aldığım adresler doğrultusunda hareket ediyorum. Fakat Lilongwe’deki sabah kahvaltısı öncesi kızlarımla mesajlaştım ve Zanzibar’da ne yapmam gerektiği konusunda bilgiler aldım. Bir saat sonra T.... ile kahvaltıda kızlarla yazıştığımız bilgilerin aynısı nasıl olduysa birden verilmeye başlandı T.... tarafından... O ana kadar ağzından taksitle, o da alabilirsen, almaya çalıştığım bilgiler su gibi gelmeye başladı. Şaşırdım tabii...

Neyse, Dar-es Selam'dan Zanzibar'a uçtum. Sevdiğim iki çocuğumla buluşacağım hiç olmazsa diye biraz keyifliyim. Atahan tarafından adı bana verilen oteli buldum Zanzibar'da ve şansa bakın ki ekip liderlerinden (!) önce kızlarımla karşılaştım ... Bir süre akli sıra ekip liderleri olacak zatlara bekledik, sohbet ettik... Saat 10.00 hâlâ yoklar ortada... Odalarına gittik uyandırdık. Biraz sonra teker teker terasa kahvaltıya geldiler... O.... selam bile vermedi. Erdem'le sarıldık öpüştük. B.... soğuk bir hoşgeldinle elimi sıktı. Son olarak "LİDER" geldi ve resmî bir hoşgeldinle karşılandım.

Beş dakika geçmeden salvo ateş başladı... Neden ise, yukarıda aklınızda tutun dediğim kırmızılı yazı... Niçin böyle bir şey yazarmışım? Biri alıyor biri bırakıyor. Bu arada grubu başıboş bırakmalarını da çok hoş bir şekilde Atahan'la Ezgi'yi bu tür işlerde eğitmek olarak açıklıyorlar... Geri kalanlar kobay ya... Sürekli sitelerindeki duyurunun son paragrafını başıma kakıyorlar...“V..... G..... bireysel ve sırt çantalı gezginliği desteklemekte olup yılda 2 kez çalışan personeline ve üniversite öğrencilerine düşük bütçelerle gezi kültürünü öğretme amaçlı **gezi düzenlemek**tedir. Bu geziler **vol arkadaşlığı** şeklinde olup kimse kimseden sorumlu değildir.” Ayın dördünden sonraki gelişmelerden kesinlikle sorumluluk almıyorlar. Buna dayanakları da son 4 kelime: KİMSE KİMSEDEN SORUMLU DEĞİLDİR. Tabii ki kimse kimseden sorumlu değildir, diyorum. Ama, altlarını ben çizdim, gezi düzenlemek ve yol arkadaşlığı sizin sorumluluğunuz. Başınızı alıp gitmek yanlıştı diyorum, son etapdaki T....'nın davranışları da yol arkadaşlığına yakışmıyor, diyorum... Fakat her şeye bir bahaneleri var. Ben havaya konuşuyorum, onlar salvo ateşe devam... Bir tek ben durumdan şikayetçi imişim. Şikâyet ettiğim konular da;

1- Plansız programsız hareket (İlk 15 günden sonrası için söylüyorum... Kesinlikle ilk 15 gün muhteşemdi!..)

2- Tete’de 50 dolarlık iki kişilik minnacık odaya, aynı yatakta iki kişi olmak üzere, dört kişinin yatmasının ayarlanması ve 50 doların 100 dolara çıkması. Bunların dışındaki eleştirel düşüncelerimi de hiç dile getirmemiştim o sabaha kadar, yani beni çapraz ateşe tutmaya başladıkları ana kadar... Bu kadar eleştiriye bile kaldıramıyorlar... Hayret!..

Dilerim gerçekten şikayetçi olanlar şikayetlerini dile getirmişlerdir benden sonra ama maalesef hiç sanmıyorum. Hem üzerlerinde psikolojik baskı var hem de bizim insanımız malum, çok saf ve temiz, canını çıkar ama son anda ağzına bir parmak bal sür her şeyi unuttur...

Haaa, bir de şunu ekleyim;

“Dostlar,

Ben tesadüfen siteye girmesem bu etkinlik hakkında bazı şeyleri atlayacaktım.

Katılımcılar sanırım genelde E.....'den oldukları için onlara gerekli bilgilendirmeleri yapıyorsunuzdur. Ama ben üvey evlat ;-(((gibi kaldım Ankara'da. Yaaaa.... Beni de bilgilendirin. Bu vize, aşı, v.b. konular hakkında...”

Şeklindeki iletme hiçbir yanıt gelmediği halde seni her konuda bilgilendirmiştik iddiasındalar...

İki gün kuzeydeki bir köyde kızlarımla sakin sakin kafa dinler, denize girerek tatil yapabilirdim belki. Çünkü sonra gelecekerdi oraya sevgili “LİDER”lerimiz. Fakat artık o kadar gerilmişim ki, kızlar eşyalarını toplarken ben THY’ni aradım hemen dönüş olanaklarını sordum. Ondan sonrası da uzuuuuun bir yolculuk... 11 Şubat Pazartesi sabah altıda başlayan, arada uzun beklemelemlerle 7 (YEDİ) uçak değiştirdiğim ve 13 Şubat 16.00 da noktalanınan çooooook uzun bir yolculuk...

Daha çooooook doluyum ama yeterince başınıızı ağrıttım sanıyorum...

Sevgi ve doğa ile kalın...

Geçkin Gezgin”

ÖZGEÇMİŞ

A. Rüştü Hatipoğlu

Doğum Yılı ve Yeri:

12.06.1951, Ankara

Yaşadığım Şehir:

Ankara ve Köyceğiz

Yıllarca Ankara Koleji'nde (TED) okuduktan sonra eğitimimi İngiltere'de tamamladım. Ülkeme döndükten sonra uzun yıllar serbest çalıştım ve bayağı ileri bir yaşta memuriyete geri döndüm. Bir süre Kültür Bakanlığı'nda iki uluslararası sinema kuruluşunun ulusal koordinatörlüğünü yürüttükten sonra 2002 yılından itibaren Başbakanlık'ta Özel Kalem Müdürü olarak göreve başladım... 2015 baharından bu yana da emekliyim.

Son yirmi yıldır elverdiğince gezmekteyim... Ve dağlara tırmanmaktayım... Medetsiz, Süphan, Suner Tepe (Aladağlar), Işık Dağı, Esence Tepeleri, Kaçkarlar, Emler, Küçük Hacet, Kızlar Sivrisi, Köroğlu, Dedegöl, Nemrut (Sivri Tepe), Ağrı, Erciyes, Annapurna Ana Kamp (Nepal), Everest Ana Kamp (Nepal) ve Thorung La (5.416m – Himalayalar, Nepal) tırmandığım bazı yükseklikler... Hedef çok yüksek: MANASLU (8163m)... Ayrıca fırsat buldukça ve ekonomim el verdiğince dünyayı gezmeye çalışıyorum. Bu nedenle dostlar beni Geçkin Gezgin olarak adlandırıyorlar.

Bugüne kadar iki kitabım yayınlandı; “**Everest Ana Kamp, Defterimle Sohbetler**” (Anı ve fotoğraf) ve “**Güneşin Türküsü ve Doğanın Gözyaşları**” (Fotoğraf, şiir ve fıkra). Ayrıca çeşitli derleme kitapta, çeşitli internet sitelerinde de yazılarım ve fotoğraflarım yayınlandı.

Fotoğraflarım, dört kişisel sergide ve ulusal-uluslararası 60 civarında çeşitli karma sergilerde beğeniye sunuldu. Devlet Fotoğraf Yarışması’nda bir eseri sergilenmeye layık görülerek Ankara ve İstanbul’da sergilendi. Ayrıca, değişik uluslararası yarışmalarda değerlendirilmeye alındı.

Web sitesi – <https://www.geckingezgin.com/>

Instagram – A. Rüştü Hatipoğlu
geckin_gezgin

Facebook – A. Rüştü Hatipoğlu

e-posta – arustu1206@yahoo.co.uk